

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

Lærerstanden

ved

Viborg Kathedralskole

efter trykte og haandskrevne Kilder

samlet og bearbejdet

af

F. E. Hundrup.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Boghandel.

Trykt hos Th. Stenersen i Viborg.

1875.

Lærerstanden

ved

Viborg Kathedralskole

efter trykte og haandskrevne Kilder

samlet og bearbejdet

af

F. E. Hundrup.

Viborg.

Th. Stenersens Bogtrykkeri.

1875.

Lærerstanden

ved

Viborg Kathedralskole.

Forord.

Efter at jeg i 1844—45 havde udgivet 2 Aargange af min Skole-Calendar, hvori der bl. a. fandtes korte biographiske Efterretninger om alle de ved de lærde Skoler ansatte Lærere, begyndte jeg at samle Efterretninger om hele Lærerstanden efter Reformationen ved samtlige Landets latinske Skoler. Deraf har jeg i Programmer fra Roskilde, Aalborg, Randers, og Metropolitanskolen leveret Lærerstanden ved Helsingør (Roskilde 1860), Slagelse (Roskilde 1861), Nakskov, Nysted og Rønne (Roskilde 1866), Aalborg (Aalborg 1869—70), Kjøge, Holbæk, Kallundborg og Ringsted (Roskilde 1870), Korsør, Næstved, Nykjøbing i Odsherred, Præstø, Skjelkør, Slangerup, Storeheddinge og Stege (Roskilde 1871), Hjørring, Nykjøbing paa Mors, Skagen, Sæby og Thisted (Aalborg 1871), Randers (Randers 1871—72) og Metropolitanskolen (Kbh. 1872—73).

Det glæder mig nu hertil at kunne tilføje Lærerstanden ved Viborg Kathedralskole, hvilket paa Grund af mit svage Syn kun har været muligt ved velvillig Hjælp ved Korrekturlæsningen saavel af Rectoren som af flere af Viborg Skoles Lærere; de have

tillige hjulpet mig i Fremstillingen af deres litterære Virksomhed, og Adjunct A. L. Heise har desuden ydet mig flere berigtigende og forbedrende Bidrag til Skolens ældste Personalhistorie. Ogsaa andetsteds er der baade tidligere og nu rakt mig velvillig og redbon Hjælp. Jeg kan ikke forbigaa, at Pastor Anders Hansen Nielsen i Skjæve, min kjære gamle litteraire Ven, for omtrent 15 Aar siden gennemgik mit Manuskript om Viborg Skole og tilbagesendte mig det med betydelige Tillæg og Forbedringer, hvad han ogsaa har gjort ved adskillige andre af mine personalhistoriske Bøger. Idet jeg bringer ham og oven betegnede min hjertelige Tak for al velvillig ydet Tjeneste, føler jeg ligeledes Trang til at bevidne stud. V. A. Secher min Tak for den Iver, hvormed han har søgt at skaffe mig enhver Oplysning, som det har staaet i hans Magt at skaffe mig.

Roskilde, d. 5te April 1875.

F. E. Hundrup.

Lærerstanden

ved

Kathedralskolen i Viborg.

Forskjellige Rækker af Læsemestre, Rectorer og Conrectorer findes i Jesper Lunds Manuskript, hos Alb. Thura Valvæ scholarum apertæ (Manuskript paa Universitetsbibliotheket) og Idea histor. litterar. Danorum (Hamburgi 1723, p. 78 seq.), hos Andr. Chr. Krog: Samlede Efterretninger om Viborg By (Viborg 1779, S. 155 fig.) og V. R. Ursin, Stiftsstadens Viborg (Viborg 1849, S. 113 Note 1, der her mest er fulgt), jf. Jens Pedersen Thjørring, Viborg Domskoles Rectorer og Hørere, ved A. Heise, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi IV B. 384—392 og 392—404.

I. Læsemestre (Lectores theologiæ).

Skjøndt først Christian III oprettede Lectoraterne ved Frue Kirke, fik dog Viborg allerede under Frederik I sin første Læsemester. Christian III tillod ved Brev fra Nyborg St. Valentini Dag 1555 Domcapitlet i Viborg at maatte beholde det først ledigt blivende Præbende til en god Mands og Theologs Ophold, som retsindigt kan og skal prædike, lære og læse i den hellige Skrift.

I. Jørgen Jensen Sadolin (Georgius Joh. Vibergius), f. 1499 i Viborg, hvor hans Fader Jens Christiensen skal have været Præst. Navnet Sadolin skal

være en Latinisering af Sadelmager, som var Familiens Slægtsnavn. Han skal, efter en dog upaalidelig Beretning, have gaaet i Aarhus Skole under den berømte Rector Morten Børup, rejste derefter udenlands og vandtes i Vittenberg, hvor han maaske tog Magistergraden, for Reformationen. Efter Hjemkomsten blev han (efter Krogs og Jesper Lunds dog upaalidelige Vidnesbyrd) Rector ved Viborg Kathedralskole, forinden han 2den Decbr. 1526 af Frederik I fik Tilladelse til at oprette en Præsteskole her, med den Befaling at læse og lade læse, hvad der maatte være nyttigt. Han var tillige Hans Tausen til god Nytte med at prædike og blev inden dennes Afrejse fra Viborg 1529 af ham viet til Præst ved Sortebrødrekirken s. St. Af Biskop Knud Gyldenstjerne kaldedes han derpaa til Odense som Medhjælper i Ordet og forsvarede 1532 heldigt den evangeliske Lære i en Disputats mod Biskoppens Vicar Nicolaus Paulinus. 1536 blev han den første evangeliske Præst ved vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, 1537 Biskop over Fyns Stift (ordineret 2den Septbr. af Bugenhagen). † 19de Decbr. 1559, begravet i Graabrødre Kirke. En Afbildning af hans Gravsten i Graabrødre (nu St. Knuds) Kirke, hvorpaa han ses en face i gejstlig Dragt, findes i Birkerod Mon. Othin., ogsaa aftrykt i danske Magazin V, 193.

∞ 1, Maren Hegelund † 1545 (8 S. 2 D.), D. af Ib Hegelund, Borger i Skive.

2, 1547 Elisabeth Laursdatter fra Sjælland. † 5te Marts 1588 (3 S. 2 D.)

Hans Søunesønssøn af samme Navn findes bl. Conrectorer ved Metropolitanskolen Nr. 4.

Sml. Pontoppidan, Annal. eccles. Dan. III, 121—23. Dan-

ske Magazin V, 193—202. J. C. Bloch, Fynske Gejstlighed I, 7—22. Nyerup, L. L. 514—15. Kønigsfeldt (Molbeck) Hist Aarbøger III, 117—18. Ursin, Viborg 113, Note. Wiberg, Præstehist. 2, 117—18. Strunck Catalog S. 113—14. H. Rørdam, Mester Jørgen Jensen Sadolin.

2. Niels Svansøe, en af Katholikerne i Varde forjaget Præst, var Lector her 1540.

Sml. Thura v. sch. ap. (hverken han eller Sadolin findes hos Thura Idea hist. litt p. 78.) Ursin, Viborg a. St. *)

3. Magister Kjeld Juul (Juel) var født i Skive, hvor hans Fader Johannes opdrog ham i Armod. Han kom i Viborg Skole og derfra til Kjøbenhavns Universitet, hvor han var Pædel 1540—42, blev dernæst Rector i Viborg og c. 1544 Lector theolog. her ved Domcapitlet og endelig 1549 Biskop s. St. I denne Stilling bar han stor Omhu for sin Fosterskole, idet han skaffede den bedre Indtægter, et nyt Skolelocale og tillige tog sig selv af Undervisningen i samme. I hans Tid blev Aalborg By taget fra Viborg Stift og lagt til Vendelbo Stift, idet det ved Reskript fra Odense af 29de Sept. 1554 blev bestemt, „at efterdi Superintendenten af Vendelbo Stift havde Hus og Vaaning i Aalborg, skulde han have Befaling over de Gejstlige s. St., for at han tillige kunde have en Kjøbstad, hvor han kunde læse for Præster og andre unge Personer“. Derimod fik Viborg Bisp ved Brev fra Aalborg af 2den Sept. 1558 Stadfæstelse for sig og Efterfølgere „paa 2 Kamre med Skorsten, Kjælder til Øl, Staldrum til 4 Heste og

---

*) I Christen Nielsen Juls Aarboeg nævnes Tausens tidligere Medhjælper Korsbroderen Thøger Jensen (Løvenbalk) som Læsemester ved hans Død 1538; var tillige indtil sin Død Præst ved Sortebrødrekirke. Han har da rimeligvis fortsat Sadolins Virksomhed som Lærer. (Ny kirkehist. Saml. V, 344: 881.)

Rum til sit Hø i Aalborg“. I April 1554 ordinerede han Laurids Nielsen til Biskop i Aalborg, 15de Juli 1557 Mag. Laurids Bertelsen til Biskop i Aarhus, 25de Maj 1562 Mag. Povel Madsen til Biskop i Ribe, 18de Sept. 1569 Mag. Hans Lausen (Joh. Lagonis) til Biskop i Ribe. † 2den Marts 1571; laa indtil Domkirkens Ombygning begravet i dens søndre Kors. Tvende Skrifter af ham fandtes tidligere i Haandskrift paa Universitetsbibliotheket.

∞ Anna, D. af Kannik og Provst Mester Jens Hansen, Sgp. ved Viborg Domkirke.

Sml. Thura, *Idea hist. litt.* p. 18. Pontoppidan A. E. D. III, 174—75. Krog, Viborg, S. 95—98. Nyerup, *Skolehist.* S. 63. Ursin, Viborg 113, 153. Kønigsfeldt (Molbech, *histor. Aarbøger*, 3) 157—58. Rørdam, *Universitets-Hist.* I, 666.

4. Michael Bruun forekommer som Læsemester i Viborg 1555. † 1559. I Jesper Lunds Manuskript sættes han ligesom hos Krog foran Kjeld Juul; og det hedder, „han † 1559, har uden Tvivl resigneret“.

Sml. Krog, Viborg 155, Ursin 113. (Findes ikke hos Thura.)

5. Mag. Rimbolt Pedersen, f. i Viborg, var en Søn af Peder Michelsen. Blev 1555 Rector i Viborg Skole, senere (15—) Lector theologiæ til 1580. Var tillige Præst ved Søndresogn (Sortebrødre Kirke) i Viborg og Provst i Nørlyng Herred, desuden Canonicus ved Capitlet. Efter Ligstenen † 23 Octbr. 1591.

∞ Dorothea Johanne, D. af Christian Høg.

Sml. Krog 187. Ursin 113, 199. Wiberg *Præstehist.* 3, 159—60. (Findes ikke i Thura *Idea hist. litt.*)

6. Niels Sørensen Juul blev Rector i Viborg 1560 efter Peder Thøgersen. Var Læsemester her 1572, skal være † 1600.

Sml. Ny kirkehist. Saml. V, 351 (Thura Idea har ham ikke.) Krog, Viborg 155. Ursin S. 113.

7. Mag. Hans Pedersen Bukjer (Bucar) nævnes som „Skolemester“ i et Brev af 2 Oktbr. 1574; var Læsemester her 1580—88.

∞ Johanne Schyth eller Schytte, D. af Oluf Nielsen (Jacobsen) Schytte, der findes bl. Rectorer her i Viborg Nr. 3. (Bl. Sgp. i Nørre Sogn.)

Sml. Krog 155. Ursin 113.

8. Magister Christen Nielsen Reff eller Foss var født 1553 i Hjerk Sogn ved Skive, hvor hans Fader Niels Reff var Bonde. 1566 blev han som Discipel sat i Aalborg Kathedralskole, som han 1574 ombyttede med Skolen i Viborg, hvorfra han 20de Sept. 1577 deponerede ved Kbhvns. Universitet. 1578 blev han Hører i 1ste Lectie i Viborg Skole, 1580 rejste han udenlands med Landskriver Zilt, 1582 Magister, 1584 Rector i Viborg (Nr. 13), 1588 Lector theologiæ s. St. 1601 drog han til sit Canouicat i Aarhus, hvor han døde 12te Marts 1625, 72 Aar gl.

∞ 1, Maren Thøgersen, født 15—, † 4de Okt. 1588 i Barselseng efter at have født en Søn, Dr. Niels Foss, der blev Livlæge hos Christian IV. D. af Biskop Peder Thøgersen i Viborg † 13de Jan. 1597 og Margrethe Jensdatter.

2, Lisbeth Larsdatter, f. 1569 i Vittenberg † 1647.

Sml. A. Thura Idea p. 78 (der ligesom Biskop Peder Viladsens Skoletale [se nedenfor] sætter ham efter Nr. 9). Krog, Viborg 155. Ursin 113, 199. Lengnick, Stamtavle, Chr. Foss S. 1.

9. Mag. Peder Jensen Høeg (Petr. Jani v. Joh. H.) var Rector i Viborg før 3die Novb. 1584, da han af Digteren Hieronymus Justesen (Ranch), Sgp. til Graabrødre Menighed s. St. (sml. Nyerup, L. L. 299; N. M. Petersen Litteraturhist. 3, 676—77 1ste Udg.) fik

Comedien „Kong Salomons Hylding“, som han efter Befaling lod opføre af sine Disciple ved Kong Chr. IVs. Hylding i Viborg 1584. 1601 blev han Lector theologiæ og døde allerede 24de Apr. 1603. Var tillige Canonicus.

∞ Anna Maria Thøgersen, f. 15— † 23de Aug. 1602, D. af Biskop Peder Thøgersen i Viborg.

Sml. Thura Idea p. 78. Krog S. 155. Ursin 113, 199—200. Kønigsfeldt 158.

10. Villads Nielsen (Brøns) f. 1548 i Brøns i Hvidding Herred i Tørninglehn, hvor hans Fader Niels Villadsen, f. 1528 † ²⁹/₁ 1596, som det sees af hans Gravsten i Brøns Kirke, var Bonde og Sandemand. Hans Moder hed Maren. Han blev som Discipel sat i Ribe Kathedralskole under Rector Lars Gjødese (Lor. Ægidius), der 1558 sendte ham til Kbhvns. Universitet. Her studerede han flittigt og vandt Professorernes, især Niels Hemmingsens, Yndest. Rejste derefter udenlands og tog i Vittenberg Magistergraden. Efter Hjemkomsten blev han 1591 Rector i Aalborg (bl. Rector Nr. 4). 1593 forflyttedes han til Rectoratet i Viborg, hvor han tillige blev Canonicus Capituli og 1603 (1607?) Lector theologiæ. Efter Sønnen, Biskop Peder Villadsens Vidnesbyrd skal han have styret Skolen i fulde 14 Aar, inden han blev Læsemester, en Angivelse, som dog vanskelig lader sig forene med andre Efterretninger; endnu som Læsemester overtog han, lige til sin høje Alder, under de paafølgende hyppige Vacancer (se nedenfor ved Rectorer) Skolens Styrelse. Mest bekjendt er han bleven ved sine 1604 skrevne Skolelove, der gaa under det paatagne Navn Thord Degn (meddelte i Hist. Tidsskrift 3 R. Bind IV; jvfr. navnlig V, 478 ff.) † 1637 som Jubellærer.

Han har skrevet *Nucleus locorum omnium theologiarum*. Vitebergæ 1592.

∞ 1, Margrethe Thøgersen, ligeledes Datter af Biskop Peder Thøgersen. Hun fødte ham 1610 Sønnen Peder Villadsen, der dep. 1631 fra Viborg Skole, 1637 blev Sgp. ved St. Michaels K. i Slagelse, 1661 Biskop i Viborg, † 25de Marts 1673, og var Fader til den bekjendte Historieskriver Conferentsraad Niels Slange, † 1737. En Skoletale, Peder Villadsen som Biskop holdt ved Conrector Peder Clausen (Reenberg's) Indsættelse, indeholder vigtige Bidrag til Skolens ældre Historie. (Haandskrift paa det st. kgl. Bibl., gl. kgl. Saml. 3006. 4.)

2, Jfr. Kirstine Bering, D. af Peder Bering, Børgmester i Viborg, og Maren Villadsdatter, og Søster til Professor Vitus Bering.

Sml. Thura Idea p. 78. Pontoppidan, *Marm. Danica* II, 80. Gjessings Jubellærere III, 250—53 og Stamtavlen S. 256. Krog, Viborg S. 1555—6. N. P. Thorup, Program for 1830, S. 5. Ursin 113. Worms L. L. 2, 122; 3, 564 (Vilhads Nicolai). Nyerup Litt. Lex. 429. (Villads Nielsen).

II. Mag. Peder Villumsen Paludan, f. 1606 i Viborg, var en Søn af Mag. Vilhelm Johansen Paludan, Sgp. ved Domkirken s. St., † 20de Novb. 1634, og Dorthea Thøgersdatter. Han blev Discipel i Viborg Skole, hvorfra han 1626 afsendtes til Universitetet. Var allerede 1633 Vicelector hos Villads Brøns. 6te Maj 1637 tog han Magistergraden i Kbh., s. A. Lector theologiæ i Viborg, paa hvilket Embede han dog først 30te Aug. 1670 fik kongelig Confirmation, og i hvilket han 1685 fik sin Søn Søren P. adjungeret. † i Novb. 1686 i Viborg, 82 Aar gammel. (Sml. Laur. Axelsens Dagbog S. 104.)

∞ Karen Rasmusdatter, „en fin og fornem Matrone“. † begr. 7de Febr. 1682 i Viborg. Sml. Laur. Axelsens Dagbog S. 90.

Sml. Thura Idea p. 78. Gjessings Jubellærere, 1, 394. Krog, Viborg, 156. Ursin 113.

12. Søren Paludan, f. c. 1650 i Viborg, en Søn af Formanden, deponerede 1669 (tilligemed sin Broder Villum Paludan) fra Viborg Skole til Universitetet i Kbh., hvor han 2den Maj 1682 erhvervede sig Magistergraden, 1695 blev han sin Fader adjungeret som Vicelector, 1688 blev han Lector theologiæ og † i dette Embede 17de Marts 1701.

∞ Ane Pedersdatter, D. af Peder Tornsen, Sgp. i Rødding og Krejbjerg, Vib. Amt. † b. 3. Februar 1699, og Mette Hansd., samt Enke efter Laurids Michelsen, Forpagter paa Spøttrup. Hun ∞ 3, Lector Thomas Bhie (Nr. 13).

Sml. Thura Idea p. 78. Krog 156. Ursin 113.

NB. Jens Reenberg siges vel hos Ursin (Viborg S. 113) at have beklædt Lectoratet i Theologie tilligemed Rectoratet 1701—5, men da baade A. Thura (Idea p. 78), Krøg (S. 156) og L. Axelsen (Dagbog S. 159) udtrykkelig sige, at Thomas Bhie 1701 efterfulgte S. Paludan, saa forbigaas han her. Se iøvrigt om ham nedenfor bl. Rectorer Nr. 28.

13. Thomas Bhie (Thomas Petri Melissus) f. c. 1672 i Bøvling i Ringkjøbing Amt, var en Søn af Peder Sørensen Bhie (der deponerede 1637, ikke 1641, fra Aalborg Skole), Sgp. i Bøvling og Flynder, og hans 3die Hustru Ingeborg Pedersdatter Kragelund — altsaa en Broder til Magister Henrik Bhie, Rector i

Ribe. Han blev Discipel i Ribe Kathedralskole, hvorfra han 1690 afgik til Universitetet (immatriculeret 25de Juli). 19de Maj 1700 tog han Magistergraden i Kbh., 7de Maj s. A. Lector theologiæ i Viborg, hvilket Embede han 1734 afstod til sin Eftermand mod at nyde den største Del af dets Indkomster. † 19de Maj 1739.

∞ Anna Pedersdatter, f. 16—, † 7de Sept. (begr. 12te Sept.) 1738, Enke efter Formanden.

Sml. Thura Idea p. 78. Gjessings Jubellærere 1, 328 Tab. Krog S. 156. Thorup, Program f. 1843 S. 3. Ursin 113.

14. Dr. theol. Peter Rosenstand-Goiske, f. 1ste Maj 1704 i Vestervig Præstegaard i Thy, var en Søn af Provst Peder Henrichsen Goische, der deponerede 16—, Sgp. i Vestervig og Agger, f. 1670, † 23/9 1722, og Hustru Bodil Margrethe Rosenstand, f. 10de Juni 1681, ∞ 23de Marts 1700, † 24de Juli 1773. Efter at have modtaget Undervisning i sit Fædrenehjem blev han 1722 indsat i øverste Lectie i Aalborg Kathedralskole, hvorfra han 1722 afsendtes til Kbhvns. Universitet (immatr. 17de Febr.), men kaldtes atter hjem ved Faderens Død. 1723 tog han Baccalaurei-Graden, 5te Decb. 1724 theologisk Attestats (laud.) og 23de Decbr. s. A. homiletisk Prøve (laud.). 1726 blev han 5te Lectie-Hører i Aalborg Skole (Nr. 83), hvorfra han i Septb. 1733 forflyttedes til Conrectoratet i Viborg (Nr. 9); 19de Novb. 1734 tillige Lector theologiæ, indtil dette Embede ved kgl. Reskript 1740 ophævedes, hvorefter Lectoratets fleste Indtægter tillagdes Conrectoratet. 20de Juni 1735 tog han i Kbhvn. Magistergraden, 29de Decb. 1742 blev han i Kbhvn. af Dr. og Professor theologiæ Marcus Wøldike creeret til Dr. theologiæ. 30te Juni 1747

Sgp. ved Viborg Domkirke (ord. 11te Octbr.) samt Stiftsprovst over Viborg St. og Provst i Nørlyng Herred. 9de Maj 1749 Professor ord. i Theologien ved Kbhvns. Universitet, og Assessor i Consistoriet (efter Professor Reiss). 1751 tilforordnet i Missionscollegiet og Directeur for det kgl. Vajsenhus, hvorfra han 1767 formedelst Svagelighed tog Afsked. † 13de Juni 1769 meget pludselig ved sit Studerebord om Aftenen Kl. 6^{1/2}, da han samme Dag om Formiddagen havde sluttet sit theologiske Collegium for dette Semester. Universitetet mistede i ham en grundig Lærer, der med stor Skarpsindighed forbandt en vidt udbredt Læsning og Lærdom. Foruden Disputatser og akademiske Lejlighedsskrifter har han skrevet „Billige Fritanker imod ubilligt Fritænkeri“, 1—2 Bind, 1753—54, hvoraf 2den Udgave var under Pressen ved hans Død, samt Skjærtorsdagsprædiken 1753 (1758 oversat paa Tysk) og Betragtninger over Evangelierne (4 Bind Prædikener) 17—. Hans Portrait er malet af Cramer og stukket af J. Hass 1753 og 1766 og stukket 1757 af Dor. Philipsen geb. Sysangin.

∞ 13de Juli 1740 i Viborg Marie Benedicte Kneil, f. 17— (5 S., af hvilke Jens blev Mag. 1773 og Sgp. i Gunslev paa Falster, og 5 [7] Døttre, af hvilke Sabine Margrethe ∞ Mag. Jeremias Wøldike, Anna Margrethe ∞ Professor Casper Abraham Borch, Ingeborg Foss ∞ Dr. theol. Christen Bastholm, Marie Anna Sophie ∞ Etatsraad, Professor Abraham Kall, og Henriette Benedicte ∞ Dr. med. Johan Philip Rogert.

Sml. Universitetets Program af 28de Novb. 1742. Kbhvns. Efterretninger om lærde Sager 1769 Nr. 26 Anhang. Adr.-Cont.

Efterretn. 1769 Nr. 91 og 96. Statsjournal fra 1769. S. 54—55. Krog, Viborg 152. Gjessing Jubellærere 1, 278. Lengnicks Stam-tavle over P. Rosenstand Goiskes Descendenter. Worms L. L. 1, 356—57. Nyerup L. L. 195. Hundrup Doct. theologiæ Nr. 65. Strunck Cat. 524—25. Wiberg Præstehist. 144, 18.

II. Rectorer.

1. Jørgen Jensen Sadolin, Rector 1525—26??
Se ovenfor bl. Læsemestre Nr. 1.

2. Jacob Skønning, neppe, som man efter hans Navn har sluttet, født i Skaane; thi Navnet Skønning forekommer i gl. Documenter hyppigt som Navn paa Bønder og Herredsfogder i Sønderlyng Herred ved Viborg. Ligesaa upaalidelig er den Efterretning, at han skal have gaaet i Aarhus Skole under den berømte Rector Morten Børup. Var, da Hans Tausen optraadte i Viborg 1525, Rector ved Domskolens, hvorved var forbundet Præstevirksomheden ved St. Hans Sognekirke, der dog tillige med Byens øvrige 12 Sognekirker nedlagdes 1529; var derpaa evangelisk Præst i Byen, formodentlig ved Graabrødre (Nørre Sogns) Kirke, hvorfor han ogsaa 1530 mødte paa Herredagen i Kbhvn. Hans Virksomhed i Skolens Tjeneste varede derfor vistnok kun kort. 1537 blev han udnævnt til den første evangel. Superintendent i Viborg, og 2den Septb. s. A. blev han tilligemed de 6 øvrige indviet i Kbhvn. af Joh. Bugenhagen. 1540 Dr. theolog. † 1549.

Sml. Pontoppidan Annal. eccl. Dan. III, 173—4. Danske Mag. 1, 26. Krog, Viborg 43—45. Ursin 99. Kønigsfeldt evang. Biskopp. 157. Rørdam, Univers. Hist. 1, 34.

3. Mag. Frands Berg (eller Berrig) var født 1501 i Odense, hvor hans Fader Claus Berg, født i Lybeck af adelig Familie, levede som en berømt Billedhugger, indkaldt af Kong Hans's Gemalinde Dronning Christine for at forfærdige en Altertavle til Graa-

brødre Kirke. Hans Moder var Margrethe Grott, en D. af Evert de Grott. Dronning Christine holdt ham i Odense Skole, hvorfra han afsendtes til Universitetet i Rostock, og derfra kom han efter Dronningens Død 1521 tilbage til Odense. Her efterfulgte han 1531 Peter Palladius i Rectoratet, som han menes at have ombyttet 1532 med en Plads i Biskop Iver Munchs Cancelli i Ribe. Kort efter blev han Rector i Viborg, hvor han ogsaa kun forblev i kort Tid, da han af Capitlet valgtes til Læsemester i Vestervig Kloster i Thy. 1540 forflyttedes han herfra, da han blev Sgp. ved vor Frue eller Domkirken i Ribe; derfra blev han 1546 Sgp. ved Nikolaj Kirke i Kbh., hvorfra han endelig 1548 udnævntes til Biskop i Opslo (Christiania Stift), hvor han som Jubellærer † 2den Novbr. 1591, 90 Aar gl. Endskjøndt vi have Efterretninger om ham, optegnede af hans Søn Claus Berg (Danske Mag. 1, 24—28), ere hans tidligere Livsomstændigheder, indtil han kom til Nikolaj Kirke, temmelig ubekjendte, navnlig hvad Chronologien angaar.

∞ i Vestervig Karen Lauridsdatter (2 S. 2 D.), en Søsterdatter af Provst Svend i Vestervig Kloster.

Sml. Danske Mag. 1. 23—28 Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III, 188—90. Treschov, Danske Jubellærere 1—13. I. C. Bloch, Fynske Gejstl. 1, 334—36. Ursin, 199. Wiberg, Præstehist. II, 168. 9. H. Rørdam, Kbh. Univers. Hist. 1, 34.

4. Mag. Kjeld Juul, se ovenfor bl. Læsemestre Nr. 3.

5. Mag Oluf Nielsen *) Schytte var Compastor

---

*) Oluf Nielsen kaldes han ikke blot i et Brev fra Nyborg Torsdag efter Nytaar 1553 (Reg. over alle Lande 1553—58 Fol. 278), hvorved Kongen gav ham som Rector

ved Graabrødre (Nørre Sogns) Kirke i Viborg og tilige fra c. 1544—53 Rector ved Viborg Skole. Ved Brev fra Nyborg Torsdag efter Nytaar 1553 (Register over alle Lande 1553—58 Fol. 278) gav Christian III Stenild Præbende til Oluf Nielsen, Skolemester i Viborg. † c. 1577. [Peder Villadsen anfører ham som Domskolens første egentlige evangeliske Rector og tilskriver ham Inddelingen i 4 Classer foruden 5te Classe, der stod under Rectoren selv (Mesterlection); men denne Fortjeneste tilhører maaske Kjeld Jul, hvem Villadsen urigtigt sætter efter Oluf Nielsen Schytte.]

∞ . . . (4 S. 2 D.)

Sml. Ursin 199. Wiberg 3, 555—56. Rørdam, Aktst. til U. H. 143.

6. Rimbolt Pedersen var Rector her 1555, indtil han blev Lector. Se bl. Læsemestre Nr. 5.

Sml. Vinding, Acad. Hafn. p. 124.

7. Oluf Jensen var Rector her til 1560, da han blev Sgp. i Skjørpinge i V. Flakkebjerg H. i Sorø Amt (hvor han savnes hos Wiberg 3, 108).

Sml. Ny Kirkeh. Saml. 5, 351.

8. Mag. Peder Thøgersen (Løvenbalk), der da var Sgp. ved Viborg Domkirke c. 1558—71, og † $\frac{3}{1}$ 1595 som Biskop i Viborg St., holdt og styrede denne Skole fra Paaske til Mikkelsdag 1560.

---

i Viborg Stenild Præbende, men ogsaa som Skolemester og Sgp. i Viborg 1552 i et gl. Document, som findes i Skæve Præstekalds Arkiv: om Kirkegården at holde ren; ligeledes i adskillige Breve i Stiftsarkivet fra disse Aar. Jesper Lund og Thura (V. schol. ap.) kalder ham ogsaa saaledes. Ellers kaldes han ofte Ole Jacobsen Schytte, ogsaa i Biskop Peder Villadsens Skoletale, fra hvem denne Fejltagelse vistnok hidrører.

∞ Margrethe Jensd., D. af Formanden Jens Hansen (2 S. 3 D.)

Sm. l. Pontoppidan A. E. D. 4, 175—6. Kønigsfeldt, Ev. Bisk. S. 158. Wiberg 3, 342, 3.

9. Niels Sørensen Juul tiltraadte Rectoratet ved Mikkelsdag 1560, blev derefter (upaatvivlelig, som Jesper Lunds Manusk. ogsaa siger, efter Rimbolt Pedersen) Lector her, se ovenfor bl. Lectorer Nr. 6.

10. Michael Grøn skal en kort Tid have været Rector her. Efter Jesper Lunds Mskrpt. skal han være identisk med Mag. Michel Nielsen, der [1555 og] 1560 nævnes som Forstander for Viborg Hospital. [Efter Ped. Villadsen hørte han til den adelige Familie Grøn fra Vindumovergaard og var en Slægtning (nepos a fratre) af Landstingshører og en Tidlang Borgmester i Viborg Gunde Christiensen Grøn, en i sin Tid højt anset Mand, gift med Biskop Ped. Thøgersens Enke, Peder Villadsens Mormoder.]

Sm. l. Ursin 199.

II. Hans Pedersen (Bukjer?) Rector 1574, s. ved Lectorer Nr. 7.

12. Jacob Hansen Holm (Jac. Joh.) f. 1543 i Viborg af borgerlige Forældre, kom i sin Fødebyes Skole, fra hvilken han dep. 1563. Efter at have studeret i Kbh. drog han til Vittenberg, hvor han 1574 tog Magistergraden. Efter Hjemkomsten blev han 14de Oct. s. A. til $\frac{3}{11}$ 1581 Rector og 1577 — efter Morten Hvass, † $\frac{1}{3}$ s. A. — Canonicus i Viborg, hvorfra han 1581 dimitterede den lærde Biskop Hans P. Resen, der 1583 ansattes ved Skolen ved en ny oprettet 5te Classe, medens Rectoren selv overtog „Sextanerne“ (6te Classe, Mesterlectien); thi Skolens Midler vare 1574 ved tillagte Kongetiender blevne be-

tydelig forøgede og Discipeltallet voxet stærkt. 1582 blev han Stiftsprovst og Sgp. ved Domkirken s. St. 1587 blev han valgt til Biskop i Aalborg St. I dette Embede † han 29de Maj 1609, begr. i Budolfi K. Sml. Marm. Dan.

∞ 1, ¹⁵/₁₂ 1577 Else Pedersd. Løvenbalk (D. af Nr. 8), f. c. 1559, † ¹⁷/₅ 1591. (1 S. 8 D.)

2, Elisabeth Hegelund, f. c. 1577, † ⁷/₃ 1641. (1 S. 1 D.) D. af Lector theol. Peder Hegelund, Sgp. i V. Vedsted, † som Jubellærer og Biskop i Ribe ¹⁸/₂ 1614, og 2den Hustru Margrete Jørgensd., f. c. 1562 † ²²/₇ 1591.

Sml. Thura hist. litt. p. 78. Pontoppidan A. E. D. III, 18, 185. Gjessing Jubell. III, 254—55, Note. Krog om Viborg 139. Kønigsfeldt 146—7. Ursin 199. Wiberg 3, 543, 5.

13. Christen Nielsen Reff (eller Foss) blev Rector 1584, men synes s. A. at have frattraadt Rectoratet. Se ovenfor bl. Lectorer Nr. 8.

Sml. Thura p. 78. Ursin 199. Krog 158.

14. Mag. Peder Johannis Høeg, Rector 1584. Se ovenfor bl. Lectorer Nr. 9.

Sml. Thura hist. litt. p. 78. Peder Villadsen sætter ham før Nr. 13 og bemærker, at han, ligesom Nr. 13, kun meget kort Tid var Rector, før han blev Lector.

15. Mag. Villads Nielsen Brøns, Rector 1593, 18 Octbr. Se ovenfor bl. Lectorer theol. Nr. 10.

• Sml. Thura p. 78.

16. Mag. Johannes Lauridsen, en Nordmand, blev Rector her 1603, s. A. Prof. i Hebraisk ved Universitetet, saa han neppe kom til at styre Skolen, der desuden var lukket fra 1602 til 1604 paa Grund af Pest.

Sml. Thura Idea hist. litt. p. 78. Krog S. 158. Hist. Tdskr. 3 R. V, 480 ff.

17. Mag. Christen Longberg (Longomontanus), f. 4de Octb. 1562 i Lomborg ved Lemvig, hvor hans Fader Søren Povlsen, † 1570, var Bonde. Hans Moder hed Maren Christensd. Efter Faderens Død blev han undervist dels i Lemvig, dels af Fødesognets Præst, men maatte formedelst Moderens trængende Omstændigheder forlade sine Studeringer og i sin Moders Hus beskæftige sig med Bondearbejde, indtil han Pintsedag 1577 hemmelig med sine Bøger forlod sit Hjem og gav sig i Viborg Skole. Efter 11 Aars Skolegang under Rectorerne Jacob Holm, Peter Høeg og Chr. Foss blev han 1588 herfra sendt til Kbhvns. Universitet. Allerede i Viborg havde han lagt sig efter Mathematik, hvori han havde faaet Undervisning af Mathias Hvass. 1589 kom han efter Professorernes Anbefaling i Huset hos Tycho Brahe paa Hyeen. Med ham fulgte han 1597 til Vandsbek og senere til Bøhmen. 1600 forlod han Tycho Brahe og besøgte forskellige tyske Universiteter, hvoriblandt Rostock, hvor han erhvervede sig Magistergraden. Efter sin Hjemkomst blev han 1603 Rector ved Viborg Skole, $\frac{5}{6}$ 1605 blev han Professor ved Kbhvns. Universitet, hvor han 1607 overtog en matematisk Læreropost. Rectoratet kan han saaledes kun i meget kort Tid have styret, maaske slet ikke, siden Skolen efter Villads Brøns Opgivelse først aabnedes 1604 efter Pestens Ophør, og denne selv netop i dette Aar styrede den og gav sine Skolelove. Sønnen, Peder Villadsen, udtrykker sig herom noget ubestemt („ubi [Longomontanus] vix per unum annum scholæ nostræ pulverem metitus est“). Senere beholdt han tillige et Canonicat og et Vicariat i Lund. † 8 Octbr. 1647. Han testamenterede 300 Rd. til en fattig Student fra Lemvig Skole. Han erhvervede sig udmærket

Anseelse blandt Europas Lærde. Hans talrige Skrifter opregnes hos Worm og Nyerup.

∞ 1607 Dorthea Bartholin, f. 1590, † 20de Jan. 1637, D. af Berthel Jespersen, † 1613 som Slotspræst i Malmø, og Anna Terkelsen, og Søster til den ældre Doctor Caspar Berthelsen Bartholin (2 Sønner døde smaa. 2 Døttre vare gifte med Jens Thomasen og Peder Jensen i Helsingør).

Man har af ham 3 Portraiter, der nævnes af Strunck 358—59.

Sml. Vinding Acad. Hafn. p. 212—18. Alb. Bartholin Descript. Dan. 25—26. Baumgarten Niceron XIV p. 191—8. Kjøbh. lærde Tid. 1749 S. 267—9. Jydske Efterretn. 1771 Nr. 33—34. Thura Idea p. 78. Krog 158—9. Ursin S. 200. Gjessing Jubell. 2, 1, 64 Stamt. Worm 1, 617—20; 3, 472—3. Nyerup L. L. 350—1. Hist. Tidsskrift 3 R. V, 481. *)

18. Mag. Bonde (eller Buddæus) Nielsen, f. 1579 i Aarhus, hvor hans Fader Mag. Niels Willadsen var Sgp. ved St. Olai K., † 26de Novb. 1628. Han blev 1606 Rector ved Viborg Kathedralskole, 1612 Slotspræst ved Dronningborg Slot ved Randers (d. e. Graabrødre eller Frue K. [Slotssognet i Randers]). 1623 Sgp. ved vor Frue K. i Aarhus. † 1639, begravet i Domk. som Cannik.

∞ Maren Nielsdatter.

Sml. Thura p. 79. Poulsen, Catalog pg. 36. Gjessings Jubell. III, 336—37 Note. Krog 159. Hertel, Aarhus Domk. II, 499. Ursin 200. Wiberg 1, 48. 9.

---

*) Naar Nyerup og Ursin anføre Thord Degn som Rector ved Skolen 1605—6, beror dette selvfølgelig paa en Misforstaaelse. I Mellemtiden mellem Nr. 17 og 18 har Villads Nielsen Brøns atter styret Skolen, og saaledes forklares maaske Sønnens Angivelse om „fulde 14 Aar“. Efter P. Villadsen var Nr. 18 kun 2 Aar Rector. (Jvfr. ved Lectorer Nr. 10.)

19. Mag. Henrik Arctander, f. 1587 i Kbh., hvor hans Fader Niels Lauritsen Arctander, (f. 1561 i Guernæs, dep. 1578 fra Trondhj. Sk., † $\frac{1}{11}$ 1616 som Biskop i Viborg,) da levede som Hofprædikant hos Fred. II. Hans Moder Marie Stratmann er født 1568, † 1587 i Barselseng. 1595 kom han med sin Fader til Viborg, kom som Discipel i Viborg Skole, hvorfra han dep. 1605 i Kbh., rejste nogle Aar udenlands, var 1609 i Giessen, tog i Kbh. Magistergraden og blev 1612 Rector i Viborg, 1615 Sognepræst i Selde og Aasted i Nørre H. i Viborg Amt. Han var til 1634 tillige Provst i N. Herred. 1634 blev han dømt i 400 Rdlrs. Mulkt for begangne Forseelser (Drukkenskab). † $\frac{2}{6}$ 1652. [Ifølge P. Villadsens Vidnesbyrd var han en højst udulig Person, saa at Faderen havde Bryderier nok med ham; for at raade Bod paa Sønnens Udulighed sørgede han for gode Hørere i 5te Classe (Søren Nielsen, senere Rector i Roskilde) og 4de Classe (en i Jesuitskoler uddannet Mand Jens [Johannes], senere Præst i Laastrup, maaske den samme som Mester Johannes Martini Petraftanus Udbynerus, som omtales Ny kirkehist. Saml. IV, 753—63). Til sidst gjorde Henrik Arctander det saa broget, at Faderen maatte skaffe ham Selde Kald.]

∞ 1, Birgitte eller Hylleborg Rimboltsd., f. —, † 1644 (5 S. 2 D.), D. af Peder Rimboltsen, Sgp. ved Sortebrødre K. (Sønder Sogn) i Viborg.

2, $\frac{4}{5}$ 1645 Drude Boemann (ell. Sidenborg), hvis Fader var Raadmand i Viborg. Hun ∞ 2, Eftermanden Bertram Hansen From (dep. 1648 fra Rosk. Sk.)

Sml. A. Thura Idea p. 79. Krog S. 159. Ursin 200, 241. Wiberg, 3, 29 Nr. 2. Gjesing III, 364 Tab. 2. Hofman Fund. III, 450.

20. Gabriel Brink eller Fæst, en Nordmand, der først var Rector i Nestved (Nr. 4) og $14/12$ 1615 af Chr. IV blev beskikket til at være Rector ved Viborg Skole, men kaldes i denne Bestalling (i Vib. Stifts-archiv) Gabr. Fæst. Han † 1616 af Hypochondri.

Sml. Thura Idea p. 79. Ursin S. 200.

21. Otto Christensen Blichfeld (eller Blichs) f. 15— i Aarhus, hvor hans Fader Christen Ottesen Blichfeld, (f. c. 1540 i Kbh., † i Aarhus 1596,) var Sgp. ved Frue Kirke. Hans Moder var Eva Nielsd. Jacobsen. Han rejste tidlig udenlands og opholdt sig 1609 i Giessen, hvor han udgav en Disputats (de summo ente). Blev efter sin Hjemkomst 1611 Rector i Randers, $8/1$ 1617 i Viborg, hvor han † 1625. Han var efter [Peder Villadsens og] Thuras Vidnesbyrd en grundlærd og dygtig Skolemand.

∞ Ane Paludan, D. af Dr. Hans Paludan, der var Dronning Dorotheas Livmedicus og Erkedegn ved Viborg Domcapitel, og Cecilie Bloch (cf. Biblioth. for Læger, IV Række, 14 B. f. 1859 p. 193).

Sml. Thura Idea p. 79. Zwerg 484 (siger urigtig, at han blev Rector 1625). Krog 159. Ursin 200. Flemmer, Randers Sk. S. 10. Hundrup Randers S. 8 (Nr. 18). Worms L. L. 1, 122.

22. Mag. Niels Poulsen Schandorph (Nic. Paulinus), f. $1/8$ 1596 i Skanderborg, hvor hans Fader, Poul Andersen Colding var Slotspræst og Provst i Hjelmslev Herred, samt Canonicus ved Aarhus Domcapitel. Hans Moder Karen Nielsd., † 1618, D. af Niels Petersen, Borgermester i Aarhus. Efter at have modtaget sin første Undervisning hjemme, kom han i sit 13de Aar i Herlufsholm Skole, hvorfra han 1616 deponerede (imm. i Kbh. $19/6$). $21/4$ 1618 baccalaur., 1619 blev han Hører i Sorø Skole, 1620 Rector i Slagelse. Alle-rede efter $1/2$ Aars Forløb nedlagde han dette Embede

og rejste 1621 udenlands til 1624, da han efter Hjemkomsten blev Rector paa Herlufsholm, $12/5$ 1625 Magister i Kbh., i Juli s. A. Rector i Viborg, 1626 Sgp. ved Budolphi K. i Aalborg (ord. $30/5$), 1635 Sgp. ved vor Frue Kirke i Kbh. og Stiftsprovst i Sjællands St., 1639 Professor i Theologi ved Kbhvns. Universitet, $8/12$ 1640 Dr. theol. s. St. (bl. Dr. theol. Nr. 33). † $1/11$ 1645 (begr. i Choret i vor Frue K.). Sørgepr. udførtes af Claus Plum. Han testamenterede 1500 Rdlr. til de Fattige. [Efter Peder Villadsens Vidnesbyrd en brav og from Mand, der havde den bedste Villie til at fremme Skolens Tarv; men hans Bestræbelser for at indføre herlovianske Skikke ved Skolen mislykkedes, ligeledes at faa sin Broder Mag. Fred. S., hvem han overdrog Timer ved Skolen, til Conrector; kjed af Skolens Møje søgte han da anden Virksomhed.]

∞ 1627 i Viborg Hedevig Paludan, f. $23/10$ 1604, † $16/10$ 1671, D. af Mag. Villum Paludan, † $30/11$ 1634, Canonicus og Sgp. ved Viborg Domkirke og Provst i Nørlyng Herred, og Dorothea Tygesd. Hun ∞ 2, Dr. theol. Andreas Ringkjøbing (bl. Dr. th. Nr. 39).

Sml. Winding Acad. Hafn. p. 41—45. Thura 79. Gjessing Jubell. 1, 294—5. Nylærd. Tid. 1737 Nr. 31. Adr.-Cont. Efterretn. 1764 Nr. 84. Krog 159—60. Melchior om Herlufsh. S. 363—64. Hundrup, Slagelse Sk. 4—5 (Nr. 13). Ursin 200. Worms L. L. 2, 320. Nyerup 534. Wiberg 2. 120 Nr. 16.

23. Mag. Christopher Hansen, f. c. 1598 i Kbh., deponerede 1617 fra Herlufsholm Skole (imm. $5/6$) og tog $21/4$ 1618 Baccalaureus-Graden, blev 1626 Rector i Viborg, men forlod 1627 dette sit Embede og flygtede tilligemed mange Andre af Frygt for de Kejserslige bort fra Viborg, drog til Norge og blev (efter Jesper Lunds Beretning) Sgp. i Christiansand

(efter andre Angivelser blev han Sgp. i Landskrone i Skaane). Rectoratet stod da ledigt i 2 Aar; dog siger Jesper Lund, at Christen Olufsen Torm, siden Sgp. ved vor Frue K. i Kbh., 1627 blev dimitteret fra Viborg Skole af Mag. Christen Aalborg, der vel saa har fungeret som Rector efter Christopher Hansen.*) Sml. Sørgeprædiken over Torm af Mag. Mikkel Henriksen Testorf.

Sml. Thura Idea p. 79. Krog 160. Ursin 200.

---

*) Peder Villadsen, der den Gang selv var Discipel paa Skolen, skildrer disse Forhold paa følgende Maade: „Der følger nu Tider, der truede vor Skole med stort Forfald. Thi nogen Tid efter Mag. N. Schandorphs Forflyttelse blev Mag. Christ. Hansen sendt til Skolen for at overtage Styrelsen. Denne Mand har jeg ikke villet dadle, rose ham kan jeg ikke; det eneste, som kan tjene til hans Ros, er, at han havde let ved at skrive Vers og besad gejstlig Veltalenhed; men forøvrigt var han et Menneske, som i ingen Henseende kunde holde Maade. Da de Kejslerlige besatte hele Jylland, var han klog nok til at flygte; thi paa Svirebrødres sædvanlige Vis — det eneste, som han satte Pris paa — kunde han ikke leve mellem Soldater, hvor de skummende Bægre ikke vilde komme ham selv til Gode (nam solito bacchantium more — quo unice gaudebat — inter milites vivere non potuit, ubi spumantia pocula ipsi defutura essent). Saaledes hævedes Skolen i hele tre Aar; kun 5te Classes Disciple og nogle enkelte af de lavere Classer, som vare fra Byen selv, bleve tilbage. Dem samlede Mag. Niels Jensen (s. Nr. 26; formodentlig altsaa den Gang 5te Classes Hører) daglig og underviste dem under Mag. Villads Nielsens (s. Nr. 15) Ledelse og Medhjælp paa det omhyggeligste, saa at 5te Classes Disciple snart kom langt videre end Sextanerne (Mesterlectien) og ved disses Tilbagekomst efter Krigen langt overgik dem i Kundskaber. Efter at Freden var sluttet, sendtes endelig Mag. Johannes Johannis hertil som Rector (osv.).“

24. Mag. Johannes Zoëga var født 1608 i Kbh., hvor hans Fader Johannes Adolf Zoëga s. A. havde nedsat sig, efterat han tidligere havde været Pfenningmester i Kiel, men var falden i Unaade hos Hertugen der, fordi han ikke vilde overlade ham to skønne Cyprestræer. Moderen var Thyra Ellenberger fra Roskilde. Efterat have nydt privat Undervisning hjemme rejste han 1625 til Universitetet i Vittenberg, hvorfra han 1627 vendte tilbage og blev $\frac{9}{10}$ s. A. inscriberet ved Universitetet i Kbhvn., 1629 blev han Rector i Viborg (men nævnes ikke hos Krog*), hvilket Embede han 1631 nedlagde, rejste atter udenlands til 1638 og gennemrejste Holland, England, Skotland og Frankrig. Efter sin Hjemkomst tog han $\frac{21}{5}$ 1639 Magistergraden i Kbhvn., 1640—42 rejste han atter til England, hvor han studerede baade i Oxford og i Cambridge. Efter sin Hjemkomst blev han 1642 Prof. des. ved Kbhvn's. Universitet og 1643 Canonicus i Lund; 1644 Professor ordin. i Logik og Metaphysik i Kbhvn.; 28de Septbr. s. A. disputerede han for Cathedra og aflagde 26de Octbr. Eden, blev $\frac{25}{8}$ 1656 Dr. theol. i Rostock. Han var Herre til Lindholm. † 15de Juni 1673 i Kbhvn.

∞ i Septb. 1645 Barbara Clemensen f. $\frac{24}{12}$ 1625 i Lund † $\frac{4}{12}$ 1668 i Kbhvn., D. af Dr. juris Erik

---

*) Heller ikke i Mag. Christen Eriksens Manuskript om Viborg (Un. Bibl.) eller hos Ped. Villadsen, der lader Nr. 25 følge umiddelbart efter den 3aarige Afbrydelse (s. foregaaende Note); da Ped. Villadsen netop dimitteredes 1631 og saaledes ikke kan have været ukjendt med Forholdene, lader Nr. 24 til slet ikke at have tiltraadt Rectorembedet.

Clemensen, Canonicus i Lund, og Biskop Hans Povel-
sen Resens Datter Anna Resen f. $\frac{2}{4}$ 1598 † $\frac{3}{5}$ 1650.

Sml. Winding p. 361—3. Thura p. 79. Gjessings Jubell,
III, 408 Tab. 1. Ursin S. 200. Worms L. L. 2 645—47; 3, 884.
Nyerup Litterat. Lex. 686.

25. Hans Hansen v. Echten (eller Eichten)
(Joh. Johannis Hafn., hos Thura v. s. a. kaldes han
Joh. Joh. Feylere), f. i Kbhvn., dep. $\frac{24}{4}$ 1619 fra
Kbhvns. Skole (?), $\frac{27}{9}$ 1622 tog han Bacc.-Graden,
1623—26 Provst paa Communitetet og Inspecteur paa
Valkendorfs Collegium; $\frac{1}{5}$ 1625 Magister i Kbhvn.,
s. A. Conrector ved Roskilde Kathedralskole, 1631
Rector i Viborg, 1635 Sgp. ved Domkirken s. St.
(efter Vilh. Paludan † $\frac{30}{11}$ 1634). I dette Embede
† $\frac{2}{4}$ 1654. Han var en meget stille og sagtmodig
Mand [efter Ped. Villadsens Vidnesbyrd meget lærd
(egregie doctus), men kunde ikke magte det byrde-
fulde Kald (operosi laboris impatiens), saa at han
hverken kunde indgive Disciplene Lærelyst eller til-
fredsstille sine Overordnede. Mag. Chr. Erichsen til-
føjer, at „da han ikke vel kunde drages med Discip-
lerne, blev han omsider ked af Skolelevnet“.]

∞ 1631 Beate Zoëga f. 16— i Kbhvn. † 1654 (u.
B.), en Søster til Nr. 24.

Sml. Thura Idea p. 79. Gjessing III, 408, Tab. 1. Krog 160.
Bloch, Rosk. Domk. 2, 7—8. Ursin 200. Wiberg 3, 544—9.

26. Mag. Niels Jensen Aars, f. 1603 i Aars
Præstegaard i Aars Herred i Aalborg Amt, Viborg
St., hvor Faderen Jens Nielsen, f. 1565 † $\frac{26}{2}$ 1651,
var Sgp. Moderen var Anna Sørensd. ∞ 1595. Han
dep. 1623 fra Viborg Skole (imm. $\frac{29}{5}$) og blev 1634
Rector her [efter i flere Aar at have været Hører,
jvfr. S. 22 Note]. $\frac{16}{5}$ 1637 Magister i Kbhvn. Han

beklædte Rectoratet i 38 Aar, altsaa længere end hans 12 Formænd tilsammen*), og † $16\frac{1}{5}$ 1672.

∞ 1, Dorthea Schytte, f. 1622 † 16—, D. af Andreas Nielsen Schytte, Sgp. i Tostrup og Roum i Rinds H. i Aalborg Amt, Viborg St., og 1ste Hustru Marie Thrane. Sml. Gjessing III, 273, Tab. 1.

2, Susanne Vandal, f. 16— † 1682 (begr. $21\frac{1}{11}$), D. af Dr. theol. Hans V. (bl. Dr. theol. Nr. 19). J. C. Bloch F. G. 1, 625. Deres Søn Hans Nielsen Vandal blev Mag. i Kbhvn. 1675 og findes bl. Lectores theol. i Aarhus Nr. 8.

Sml. Thura Idea p. 79. Krog 161. Ursin 200.

27. Mag. Jens Juulbye (Joh. Joh. Juulbye), f. 1628, S. af Jens Juulby, deponerede $\frac{6}{6}$ 1649 fra Viborg Skole, ved hvilken han 1660 blev Conrector, $27\frac{1}{6}$ 1661 tog han Magistergraden i Kbhvn., $19\frac{1}{8}$ 1669 Vicerector i Viborg (confirmeret $29\frac{1}{8}$ 1670); 1672 Rector s. St. † i dette Embede $18\frac{1}{4}$ 1691 (ætat. 63).

∞ Mette Slange, f. 1650 † $15\frac{1}{2}$ 1685, D. af Mag. Peter Villadsen Slange, Biskop i Viborg, dep. 1631 fra Viborg † $25\frac{1}{3}$ 1673, og Dorothea Nielsd.

Sml. Thura Idea p. 79. Gjessing III, 256 Tab. 3. J. C. Bloch F. G. 1, 760. Krog 161. Ursin 200.

---

*) Fortjenesten herfor tillægger Ped. Villadsen Kansler Christian Fris til Kragerup, ved hvis Bestræbelser det udvirkedes, at Lectorerne og Rectorerne i Roskilde, Lund, Viborg, Ribe og Aarhus fik betydelig Forbedring i deres Kaar ved herefter altid at skulle nyde Andel af Capitelsgodset (bona communia) ligesom andre residerende Canniker. Mag. Niels Jensen fik derved Mod til at hellige sig til Skolevirksomheden for Livstid (ita ergo animus Mag. Nicolao crevit, nunquam, quoad muneri scholastico praeesse poterit, se illo officio abdicare).

28. Mag. Jens Reenberg, f. 11te Juli 1652 i Viborg, hvor hans Fader Claus Christensen var Borge-mester (hans Fader Herredsfoged i Hammerum Herred, levede i Gjellerup † 1616). Hans Moder Mette Pedersdatter var en D. af Mag. Peder Pedersen (Løvenbalk), Sgp. ved Sortebrødre (Søndre Sogn) i Viborg † $12/1$ 1645. Han deponerede (tilligemed sin Broder Frands [Dr. med. Nr. 25] 1671 fra Viborg Skole, og rejste efter overstanden Examen udenlands. Efter Hjemkomsten blev han 1677 Magister i Kbhvn., $18/7$ s. A. blev han Adjunctus hos sin Broder Mag. Peder Reenberg (se nedenfor bl. Conrectorer Nr. 5), $1/8$ 1691 Rector i Viborg. Resignerede efter en Strid med Biskop Deichmann $20/6$ 1705 og rejste ud paa sin Herregaard Lynderupgaard, hvor han endnu til sit 80de Aar manudcerede unge Mennesker. † $30/4$ 1733.

∞ Anna Marie Slange, f. 1657 † 1691, D. af Biskop Peder Villadsen Slange. Deres Datter Dorothea Helene ∞ Mag. Jens Ostensfeld, der findes nedenfor bl. Rectorer Nr. 30.

Sml. Thura Idea p. 79. Gjessing Jubell. 3. 256 Tab. 3. Hofmann Fundatser 2, 325. Krog 161. Ursin 200. N. M. Petersen, Dansk Litter. Hist. IV, 263 (1ste Udg.) J. P. Thjørring, Skildringer af Viborgske Personligheder, (meddelte af A. Heise i Saml. til jydsk Hist. og Top., IV, 384—86).

29. Mag. Niels Schive (Skive), f. c. 1661 i Skive, deponerede $18/7$ 1681 fra Viborg Skole, tog $18/6$ 1686 Baccal.-Graden i Kbhvn. Var derefter Hovmester for den senere bekjendte Bartholomæus Deichmann, der 1700—1712 var Biskop i Viborg, hvem han 1688 dimitterede til Universitetet. $25/10$ 1691 blev han Conrector i Viborg, $19/5$ 1696 Magister i Kbhvn., $7/7$ 1701 confirm. at succedere som Rector, 1705

Rector i Viborg. „Han var i sin Tid en meget berømmelig og lærd Mand og havde ugemene Indsigter i alle Videnskaber, men især i de matematiske.“ † $28/4$ 1733 (begr. $5/5$); vid Inscr. marm. Dan. Append. p. 345.

∞ Otilia Melchiors D. Olpius † $4/1$ 1732 (begr. $10/1$).

Sm l. Gjessing 3, 496. Thura Idea p. 79. Krog 8, 161—2. Ursin 200. J. P. Thjørrings a. St. S. 386—87. Jfr. Christen Lassen Tychonius's Gravskrift i Samlingen af hans Vers og Indfald S. 178—81.

30. Mag. Jens Ostenfeld, f. $11/12$ 1672 i Viborg, hvor hans Fader Christen Eriksen Frisenborg, f. $26/9$ 1646, dep. 1668 fra Viborg Skole, † $23/7$ 1711, var Sgp. ved Sortebrødre Kirke, hans Moder Anna Ostenfeld ∞ 1671 † $29/8$ 1719 var en D. af den ældre Jens Ostenfeld, Sgp. her ved Domkirken. Han immatriculeredes $25/7$ 1690 (tilligemed sin yngre Broder Erik) fra Viborg Skole, $23/9$ 1693 cand. theol. h. ill., $14/5$ 1694 baccalaur. (og kaldes der Jan. Ostenfeld, Chr. f.), blev derefter Hører i 5te Lectie i Viborg og som saadan $19/3$ 1700 Magister i Kbhvn.; 10de Juli 1705 Conrector s. St., $1/9$ 1733 kaldet af Biskop Trellund og 6te Nøvbr. 1733 confirmeret som Rector s. St. † i dette Embede $30/3$ 1744 (begr. $6/4$). Han havde megen Dygtighed i det latinske Sprog, men ikke i andre Fag, var af en enfoldig og nedrig Tænkemaade og var ofte til Spot for andre Mennesker, der kaldte ham en Tare (d. e. et halvtabeligt Menneske). Men da han efter Opfordring af Biskop Lintrup prædikede i Sortebrødre K., overraskede han alle ikke blot ved sin klare, stærke og høje Røst, men ogsaa ved Talens Indhold og smukke Form, saa at han overgik alle Byens Præster. Ogsaa havde han allerede fra Universitetet, fra sin private

Præceptor Ole Rømer medbragt glimrende Vidnesbyrd saavel om sin naturlige Begavelse som om Flid og Studier, og især fremhævedes hans Dimisprædiken (præstantissimus et doctissimus juvenis insignem doctrinam et dicendi facultatem ad suggestum attulit; apparuit in pio ac modesto juveni oris facundia, eloquii gratia, decensque gestuum compositio osv.), hvorfor Censorerne Vandal og Masius ventede sig noget overordentligt af ham i Kirkens Tjeneste.

∞ ²⁰/₉ 1706 paa Lynderupgaard Dorothea Helene Reenberg, † ⁴/₉ 1742 (begr. ¹¹/₉), D. af nysnævnte Jens Reenberg (Nr. 28). Han havde en Søn (bl. Hørere Nr. 69) og 3 Døttre, af hvilke Dorothea Cathrine ∞ Mag. Peter Jessen og Anna Margrethe ∞ Mag. Peter Arff, begge Rectorer i Viborg (Nr. 32 og 31), og Anna Marie Christine † 1738 ugift.

Sml. Gjessing 3, 256 Tab. 2. Krog 162. Ursin 200. Worms L. Lex. 2. Nyerup L. Lex. Fr. Barfod, D. Gejstl. 2, 100. Thjørring 387—89.

31. Mag. Peter Arff, f. 15de Maj 1712 i Roskilde, var en Søn af Lorentz Lorentzen Arff, Strandrider, senere Kjøbmand i Roskilde († b. ⁷/₄ 1732) og Hustru Sophie Korp. Han deponerede 1730 fra Roskilde Skole (imm. ²⁴/₇), 1732 baccalaur., ¹³/₁₂ 1735 cand. theol. laud., blev Decanus paa Communitetet, ⁸/₇ 1740 Mag. i Kbhvn., s. A. Hører i 6te Lectie ved Viborg Skole, ²⁵/₁ 1743 Bestalling paa Succession som Rector s. St., 1744 Rector, † ⁶/₉ 1764. Han havde gode Kundskaber og var en ypperlig Mand til at lære fra sig. Han var i de første Aar noget haard og streng, men tabte siden noget af sin Strengthed, og da var han hel fornøjelig at gaa i Skole hos.

Han fik sin Helsot af stor Hjertesorg over sin Søn Jens Arff, som var vild og uregjerlig og efter Faderens Død, da han var kommen til Kbhvn., tog den røde Kjole paa og blev Soldat, hvilket han var i mange Aar, til han endelig blev Lieutenant. Som Forfatter har han blot leveret et Par smaa Disputatser og en Tale til Fred. V's Fødselsdag.

∞ 1, $\frac{30}{6}$ 1745 Anna Margrethe Ostenfeld † $\frac{18}{11}$ (begr. $\frac{23}{11}$) 1746, D. af Nr. 30.

2, $\frac{20}{3}$ 1748 Nille Dorte Arctander, f. 1723 † b. $\frac{4}{4}$ 1796, D. af Niels Arctander † 1726, Kjøbmand og Vinhandler i Viborg, og Sophie Dorothea Møinichen.

Sml. Gjessing II, 1, 186; III, 256 Tab. 2; III 364 Tab. 2. Krog 162. Ursin 200. Thjørring a. St. S. 389. Worms L. Lex. 1. Nyerup L. Lex.

32. Mag. Peter Jessen, f. $\frac{14}{9}$ 1713 i Vadum i Vendsyssel, hvor hans Fader Jes Peter Hannibal Jessen var Sgp., f. $\frac{17}{12}$ 1680 (Fred. Barfod D. G. 2, 109) eller $\frac{15}{10}$ 1682 (Ordin. Prot.) dep. pr. 1699, † 1721. Hans Moder Margrethe Pedersd. Ostenfeld var en D. af Peter Jensen Nørholm, Sgp. i Nørholm i Viborg St., dep. 1661 fra Aalborg Skole, og Steddatter af Peter Jensen, Sgp. i Thisted og Binderup, og var ∞ 2, Niels Lassen, f. $\frac{14}{2}$ 1694, dep. 1714 fra Kolding Sk., † $\frac{23}{4}$ 1776. Han blev af sine Forældre først holdt til Penne, siden til Bogen. Dep. 1735 fra Viborg Skole (imm. $\frac{30}{7}$), $\frac{25}{11}$ 1737 cand. theol. h. ill., 1739 4de Lectiehører og 1744 5te Lectiehører i Viborg Skole, $\frac{3}{11}$ 1747 Conrector s. St., $\frac{30}{7}$ 1748 Magister i Kbhvn., $\frac{30}{11}$ 1764 Rector ved Skolen. 1776 afstod han paa visse Vilkaar Rectoratet til Magister Jens Hjersing, der blev ham adjungeret med Succession. † $\frac{22}{3}$ 1780. Jessen var en maadelig Lærer og Rector for Skolen

og forstod ikke at skaffe sig den fornødne Respect og Lydighed hos Disciplene, hvorover Biskop Rottbøll forgjæves klagede. Skolens Anseelse sank derfor betydelig under hans Styrelse. Sml. Thjørring a. St. 389—91.

∞ $\frac{4}{9}$ 1748 Dorothea Catharina Ostenfeld, f. 1714 † 1798 b. $\frac{7}{1}$ 1799 (5 B.) (Legatstifterinde), D. af Nr. 30.

Sml. Gjessing III, 256 Tab. 2. Jydske Efterr. 1780 Nr. 13. Krog 162—63. Ursin 200. Thjørring a. St. 389—92.

33. Mag. Jens Hjersing, f. $\frac{3}{7}$ 1738 i Sunds Præstegaard i Hammerum Herred i Ribe St., hvor hans Fader Dines Hjersing, f. $\frac{20}{4}$ 1703, dep. 1722 pr. fra Aarhus, da var Sgp. † $\frac{4}{10}$ 1775 som Provst i Fjends Herred og Sgp. i Ørslev Kloster (Hejlskov) i Viborg St. Hans Moder var Cathrine Lasson. Efter at have nydt privat Undervisning blev han 1754 sat i Viborg Skole, hvorfra han 1756 afgik til Universitetet (imm. $\frac{31}{4}$), men kaldes i Matriculen urigtig Jacob; $\frac{14}{5}$ 1757 cand. philos., blev 1762 af Peder Lasson til Bjørnsholm kaldet til Degn for Bjørnsholm og Annexer, hvilket Embede han lod bestyre ved en anden, medens han selv fortsatte sine Studier, $\frac{12}{12}$ 1763 cand. theol. laud., $\frac{8}{2}$ 1765 blev han Conrector i Viborg, $\frac{31}{7}$ s. A. Magister i Kbhvn., $\frac{14}{8}$ 1776 adjungeret og succederende Rector s. St., 1780 Rector, † $\frac{7}{6}$ 1783. Han var en dulig Rector og fandt megen Anerkjendelse hos Biskop Rottbøll, men hans anstrengende Gjerning nedbrød tidlig hans Helbred, og han led i sine sidste Aar af en stærk Nervesvækkelse. Foruden en kort poetisk Fortælling (paa $\frac{1}{2}$ Ark) i Anledning af Peder de Lassons og Frøken A. H. M. Rosenørns Bryllup 1770 har han blot ladet

nogle Skoleprogrammer trykke (i Haderslev, hvoraf et de origine Viburgi [17—] og et de claris Viburgensibus).

∞ 1, 1766 Francisca Toxværd, f. i Raarup Præstegaard 17— † b. $2\frac{1}{2}$ 1769 i Viborg (d. b.), D. af Ulrik Pedersen Toxværd, dep. 1706 fra Horsens, † 1750 i Raarup i Vejle Amt.

2, $\frac{4}{6}$ 1772 i Viborg Dorthe Marie Malling, f. 1751 † 1820, D. af Peder Pedersen Malling til Mallinggd. † $1\frac{3}{4}$ 17—, Borgemester i Viborg, og Charlotte Hylleborg Storm † 1801 ∞ 2, $2\frac{3}{12}$ 1787 Peter Schourup (Schaarup), der dep. 1774 fra Viborg, Sgp. i Borbjerg † 1821.

Sml. Krog 163—64. Nyerup L. Lex. Lengnick Fam. Malling. Thjørring a. St. S. 391—92.

34. Mag. Jørgen Hansen, f. $2\frac{4}{2}$ 1750 i Øster Vamdrup ved Kolding, hvor hans Fader Hans Hansen var Bonde. 1761 blev han Discipel i Kolding Skole, hvorfra han 1771 afsendtes til Universitetet; tog $1\frac{1}{5}$ 1772 den philosophiske og 23de Maj 1776 den theologiske Examen, begge med Characteren laud., blev 1777 Subrector (d. e. Viceconrector) i Aarhus, og tog $\frac{4}{9}$ 1778 Magistergraden i Philologie i Kbhvn. (Hans Afhandling de singularibus Ægypti.) 1780 blev han Conrector ved Viborg Kathedralskole, 1783 Rector s. St., og erholdt $2\frac{3}{4}$ 1802 Prædikant af Professor. Entledigedes ved Skolereformen $\frac{5}{9}$ 1806 i N. m. P. † $\frac{2}{3}$ 1812 og begr. $1\frac{1}{3}$ s. A. i Ribe. I 1796 udgav han et lille Skrift, der nævnes hos Nyerup.

∞ 1783 Anna Kirstine Marie v. Hoff, døbt i Tirstrup $2\frac{1}{1}$ 1761 † 1810, D. af Ritmester Hans v. Hoff til Silkeborg, f. 1722 † 1806, og hans 2den Kone Maria de Muhle ∞ 1760 † 1771. Hun blev ved ham Moder til 8 Sønner, der findes i den ældre Udgave af Lengnicks Stamtavle over Familien v. Hoff.

Sml. C. G. Tauber, Breve fra Kolding S. 48. Nyerups Litt. Lex. 222. Hundrup, Philolog. Candidater 2 Hefte 1851 S. 7 (Nr. 3).

35. Dr. Carl Ferdinand Degen, f. 1ste Novbr. 1766 i Braunschweig, hvor hans Fader Johan Philip Degen da var hertugelig Violoncellist og tillige Maler ved Hertugens Porcellainsfabrik, men indtraadte 1771 som Violoncellist i det kongl. danske Capel. Sønnen, der kom til Danmark tilligemed Faderen, blev 1677 sat som Discipel i Helsingør Skole, hvor han holdtes ved Arveprinds Frederiks Understøttelse, og hvorfra han 1783 afsendtes til Universitetet. Ved examen artium erholdt han Characteren h. ill., 1784 tog han den philosophiske Examen. Studerede derefter en Tid lang Retsvidenskaben, derefter Theologi, og lagde sig tillige efter Linguistik, Philosophi, Physik og Mathematik, blev i Decbr. 1790 Alumnus paa Borchs Collegium, vandt 1792 (det første Aar, da Prisspørgsmaal bleve udsatte ved Kbhvns. Universitet) tvende Præmier for Besvarelsen af det theologiske og matematiske Prisspørgsmaal, blev derefter antaget til at undervise Prinds Christian (den 8de) i de matematiske Videnskaber, og udnævntes siden til Lærer for Arveprinds Ferdinand. Disputerede imidlertid $\frac{4}{8}$ 1798 for den philosophiske Magister- og Doctorgrad. $\frac{7}{2}$ 1802 Medlem af det kgl. danske Vid. Selskab og 1815—18 af dennes Ordbogscommission. $\frac{6}{10}$ 1802 blev han Overlærer i Physik og Mathematik ved Odense Kathedralskole, $\frac{5}{9}$ ($\frac{17}{10}$) 1806 blev han Rector i Viborg, $\frac{12}{8}$ 1814 blev han Professor ordin. i Mathematik ved Kbhvns. Universitet, $\frac{30}{12}$ 1823 tillige Assessor og Secretair i Consistoriet. $\frac{3}{9}$ 1819 blev han Æresmedlem af det kejs. Videnskabernes Academi i St. Petersborg. Han var

tillige Medlem af flere videnskabelige Samfund. Hans Skrifter anføres hos Erslew. † $8/4$ 1825.

∞ $10/5$ 1801 Sophie Petersen Rosted, døbt $23/10$ 1774 i Kbh., † $27/2$ 1851, D. af Haarskjærer Jens Petersen og Catharine Falck.

Sm l. Nekrolog i Lærd. Tid. 1825 Nr. 17 (S. 266—72). Thorups Nekrolog 353—55. Statstid. 1825 Nr. 39. Kbhvns. Skilderi 1825 Nr. 31—44. Fred. Barfod, Fort. af Fædrelandshist. 3die Udg. 2det Bind, Sd. 513. J. Møller, Nyt theol. Bibl. IX, 41—42. Nyerups Litt. Lex. S. 135. Erslew, F. L. I, 331—33; Suppl. I, 362—63.

36. Frederik (Deichmann?) Hasselbalch, f. $3/6$ 1779 i Knebel i Aarhus St., hvor hans Fader Jacob Hansen Hasselbalch, f. 1727 i Nørby i Viborg St., dep. 1745 fra Randers Skole, † $22/10$ 1788, var Sognepræst. Hans Moder Cathrine Deichmann, f. 1750 i Haasum, ∞ $25/11$ 1774, † i Juni 1829 i Viborg, var en D. af Frederik Pedersen Deichmann, Sgp. i Engom. Han blev efter Faderens Død antagen i Søns Sted af dennes Eftermand i Knebel, Ove Christen Steenberg, der dep. 1775 fra Fredericia, og som selv underviste ham, indtil han 1793 satte ham i Aarhus Skole, hvorfra han 1798 afsendtes til Universitetet. Han erholdt saavel ved exam. artium som ved den philologisk-philosophiske Examen i Foraaret 1799 Characteren laud. Blev i April 1799 midlertidig Lærer (Hører) i Roskilde Skoles 2den Lectie, hvor han 1801 fik fast Ansættelse, tog $16/1$ 1804 theologisk Attestats (laud.), aflagde den homiletiske Prøve $31/3$ 1811 med Char. laud. og den catech. med l. egr. Blev 5te Sptb. (ved Bestalling af $17/10$) 1806 Adjunct ved Viborg Skole, hvor han $14/4$ (ved Bestalling af $1/6$) 1810 beskikkedes til Overlærer; 12te Maj 1812 forfremmedes han til Rector ved Roskilde Skole, hvorfra han 30te Sptb. 1814 forflyttedes i samme Stilling til Viborg Sk. Den $25/5$ 1841, efter ca. 40 Aars

Skoletjeneste, efter Ansøgning entlediget i Naade med Pension. $\frac{2}{10}$ 1857 R. af D. (samme Dag holdt han Guldbryllup). † $\frac{3}{3}$ 1860 i Aarhus. Han var en ufortrøden Lærer, der havde et mildt og kjærligt Sind, omfattede sine Disciple med faderlig Kjærlighed og var derfor meget elsket baade af dem og sine Medlærere. I Litteraturen har han ingen Rolle spillet.

∞ $\frac{2}{10}$ 1807 Aarhus Maren Raae, døbt $\frac{5}{7}$ 1787 i Aarhus, † $\frac{18}{3}$ 1872 (i. B.), D. af Kjøbmand Hans Raae s. St.

Sml. S. Bloch, Rosk. Domscole I, 78—79. Ingerslev, Indbydelsesskr. f. Viborg 1841, S. 22. Erslew, F. L. I, 590—91; Suppl. I, 718.

37. Dr. Christian Frederik Ingerslev, f. 4de Septbr. 1803 i Gylling Præstegaard, hvor hans Fader af s. N. (dep. 1783 fra Aarhus Skole) da var Sognep. Han deponerede 1820 fra Aarhus Skole. Erholdt ved examen artium, i Foraaret 1822 ved den philosophiske Examen, $\frac{22}{7}$ 1825 ved theologisk Attestats og $\frac{26}{9}$ 1829 ved den philologisk-historiske Embedsexamen Characteren laud. 6te Septbr. 1830 aflagde han denne Ex'emens pract. Prøve med Characteren laud. unan. cons. Vandt 1827 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det historiske Prisspørgsmaal. Var fra Juni 1827 til Juni 1829 Alumnus paa Borchs Collegium, ansattes i Novbr. 1828 ved Metropolitanskolen som Vicar for Overlærer H. A. Kofod, $\frac{6}{6}$ 1829 Adjunct s. St., $\frac{16}{2}$ 1839 Overlærer ved den lærde Skole i Randers, disputerede $\frac{29}{4}$ s. A. for Magistergraden i Philosophi (d. $\frac{10}{5}$ 1855 Dr. philos.), foretog fra Febr. til Aug. 1839 med kgl. Understøttelse en Udenlandsrejse for at anstille Iagttagelser over en Del tyske og franske Undervisningsanstalter. 10de Juli 1841 udnævntes han til Rector ved Viborg Kathedralskole, som

han tildels fik omorganiseret, forsynet med et større Lærerpersonale, og med et betydeligt større Locale; herfra lod han sig efter Opfordring $14\frac{1}{2}$ 1844 forflytte i samme Egenskab til den lærde Skole i Kolding, der ogsaa blev omorganiseret, og hvor et nyt Skolehus opbyggedes; $16\frac{1}{1}$ 1846 blev han udnævnt til Professor, $28\frac{1}{6}$ 1847 til Ridder af Danebroge. Men denne Hæder og Værdighed blev langt overvejet af den Trængsel, Sygdom og Sorg, som Krigen voldte ham og hans Familie; og da Skolens Nedlæggelse derefter blev bestemt, blev han 22de Aug. 1856 sat paa Ventepenge; 15de Septbr. s. A. ansattes han ved Metropolitanskolen som constitueret Adjunct, hvorved hans Ventepenge udfyldtes til den Gage, han som Rector havde oppebaaret. 4de Juli 1861 blev han udnævnt til Rector ved Aarhus Kathedralskole, hvor han pludselig † $2\frac{1}{2}$ 1868. Hans Undervisningsfag var Latin, Græsk, Historie, Geographi og Fransk. Han var en fortrinlig begavet Lærer. Hans talrige Skoleskrifter findes hos Erslew. Iøvrigt henvises her til Lærerstanden ved Aarhus Skole.

∞ $5\frac{1}{3}$ 1830 i Kbh. Charlotte Marie Phister, f. $25\frac{1}{6}$ 1805 i Kbh., næstældste D. af Ludvig Harboe Phister, f. $11\frac{1}{10}$ 1779, der depon. 1799 privat, † $17\frac{1}{4}$ 1869 i Kbh., Klokker ved Helliggeistes K. i Kbh., og Christine Maria Zahrtmann, f. $14\frac{1}{6}$ 1777 i Skaverup. ∞ $19\frac{1}{6}$ 1801. † 18—. Sml. Lengnick, Familien Phister S. 2.

Sml. Erslew, F. L. I, 750—52; Suppl. I, 907—9. Hundrup, Nekrolog i Aarhus Sk. Indbydelsesskrift 1868. 1—10.

38. Professor Frederik Christian Olsen, f. 23de April 1802 i Kbhavn, hvor hans Fader Anders Olsen var Toldbetjent, Moderen Charlotte Flemming,

f. 1771, † $22\frac{1}{2}$ 1846. Blev, efter i 10 Aar at have besøgt Brendstrups og v. Westens Institut, 1819 derfra sendt til Universitetet. Blev udmærket saavel ved examen artium som det næste Aar ved den philosophiske Examen og vandt 1822 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den philologiske Prisopgave*), var fra 11te Novbr. 1824 til Juni 1827 Alumnus paa Borchs Collegium, hvor han to Gange disputerede for Stipendiet, og udgav 1825—27 en Afhandling om den ældste romerske Procesform (de legis actionibus). 18de Juni 1827 underkastede han sig philologisk Embedsexamen med Characteren laud. og 19de Juni 1828 denne Examens practiske Prøve med samme Udfald; den 23de Decbr. s. A. beskikkedes han til Adjunct ved Metropolitanskolen, hvor han (i en halv Adjunctplads) underviste i III Classe B. i Latin; 28de Septbr. 1830 forflyttedes han som Overlærer til Helsingørs lærde Skole, hvor han overtog Undervisning i Historie, Græsk og Tydsk; den 10de Juni 1837 blev han atter som Overlærer forflyttet til Metropolitanskolen, hvor han underviste i Latin og Græsk, 15de Marts 1844 blev han allern. beskikket til Rector ved Viborg Kathedralskole, hvor han gav Undervisning i Dansk, Tydsk, Latin, Græsk og den ældre Historie. 1ste Jan. 1856 udnævntes han til

---

*) Investigatis, quæ in Verrinis Tullii orationibus memorantur de monumentis' artis antiquæ a Verre Siciliæ prætore collectis, detur musei ab hoc viro instaurati brevis conspectus; tumque comparatis, quæ Cicero passim suis scriptis inseruit, judiciis de his aliisque artis operibus, disquiratur, qua dexteritate quaque peritia orator Latinus in talibus æstima-
mandis sit versatus. Han concurrerede her med J. N. Madvig, der fik accessit.

Professor (V Cl. Nr. 8). Paa Grund af sin Helbreds-tilstand (kgl. Resolution af 21 Juli 1863) fritagen for sine Embedsforretninger ved Skolen fra 22de Aug. s. A. til efter Halvaarsexamen i Februar 1864. Den saaledes vundne Fritid benyttede Professor Olsen til at styrke sit Helbred ved en Rejse over Cølln, Strasburg, Schweitz og Genua til Rom, hvor han opholdt sig i 3 Maaneder, hvorpaa han efter en Uges Ophold i Florents i Januar 1864 vendte tilbage og ankom i Slutningen af denne Maaned til Viborg, hvor han, i høj Grad styrket paa Legeme og Sjæl, atter overtog sine Forretninger. Det viste sig imidlertid i Efteraaret 1864, at Sygdommen ikke var overvunden, hvilket dog kunde antages for en momentan Følge af de nedslaaende Indtryk, hvormed Krigsaaret 1864 havde overvældet saa mange; men det følgende Efteraar bragte en lignende Tilbagegang, der ledede til den Erkjendelse, at Tiden var kommen til at frasi-ge sig en Virksomhed, der krævede en Mands fulde Kraft. Ved kgl. Resolution af 14 April 1866 blev han derfor efter Ansøgning i Naade og med Pension fra Slutningen af Juli Maaned s. A. entlediget fra sit Embede, hvorfor han flyttede til Kbhvn., hvor han efter længere Tids mentale Svækkelse † 24de Octbr. 1874. Fra 1844 til 1866 dimitterede han fra Viborg Skole 99 Disciple til Universitetet, af hvilke 6 bleve udmærkede, 49 erholdt 1ste, 43 2den og 1 tredie Character. Han var en meget begavet Philolog og Æsthetiker, en dulig Lærer og en meget interessant Omgangsvæn. Han var fra Juni 1838 Trykkefrihedsselskabets Formand og fra Maj 1838 til Septbr. 1841 Redacteur af „Dansk Folkeblad“. Af hans Skrifter, der opregnes hos Erslew (thi efter den Tid har han blot indtil 1866 udgivet de aarlige Indby-

delsesskrifter fra Viborg Skole), kunne mærkes hans Efterretninger om Ewalds Liv og Levnet 1774—77 efter Ewalds efterladte Papirer (Kbhvn 1835) og Poul Møllers Levnet i 3de Bind af hans efterladte Skrifter (Kbhvn. 1843). Der haves kun et ringe Træsnit af ham, men nu udkommer et vellykket Lithographi af ham hos W. Tegner & Kittendorff.

∞ 1, 10de April 1827 i Kbhvn. Marthe Helene Andrea Schütte, f. 14de Jan. 1803 paa Hegnetslund i Herfølge Sogn † 30te Jan. 1853 i Viborg, D. af Krigsassessor Johan Vilhelm Schütte, f. 1771 † 2den Maj 1847 i Kbhvn., og Karen S., f. 1773 † i Novbr. 1849. (3 D. og 2 S., af hvilke den ene, dim. 1850 fra Viborg Sk., nu er Læge i Lyngby).

2, $16/10$ 1866 i Borbjerg Kirke ved Holstebro Margrethe Christiane Eulalie Frisenberg, f. 13 Novbr. 1839 i Fredericia, D. af Capitain i Armeen Christian Frederik v. Frisenberg, f. $15/3$ 1790 † $24/5$ 1848, og Maria Elisabeth de Hauch, f. $3/10$ 1814 † $26/11$ 1871 (1 D. og 1 S.)

Sml. Autobiographi i Program fra Metropolitanskolen for 1840 S. 42—43. Hundrup, Skole-Calender 1843 S. 14—15, Philol. Cand. I, 88 og II S. 25. Erslew, F. L. 2, 492—94 og Suppl. 2, 583—84. Fædrelandet 1874 Nr. 249. Dagbladet 1874 Nr. 252.

39. Hans Henrik Lefolii, f. 19de Febr. 1819 paa Christianshavn, er en Søn af Urtekræmmer Jacob Severin Lefolii*), f. $14/11$ 1788 † $24/5$ 1870, og Ane

---

*) hvis Farfaders Fader d. 27de Aug. 1697 er døbt i Malchin i Mecklenburg med Navnet Johan Livonius, men siden findes bosiddende i Faaborg som Skomager under Navn af Johan Lefolii. Der har han været gift med Karen Rasmusdatter Brønnich og med hende haft 2 Tvillingsønner (fødte

Abelone Juel, f. 23de Septbr. 1795 ϖ $29/5$ 1818. Efter i nogle Aar at have besøgt H. O. Lützens Drenginstitut blev han i Foraaret 1832 optagen som Discipel i Borgerdydskolen paa Christianshavn, hvorfra han 1837 dimitteredes til Universitetet og erholdt ved examen artium Characteren laud. (med 8 l. p. c., 3 l. og 1 h. ill.). Det næste Aar blev han udmærket ved den philosophiske Examen, idet han erholdt laud. p. c. i alle Fag. I 1839 erholdt han accessit for Besvarelsen af Universitetets Prisopgave for 1838*), i 1840 blev han Lærer i Mathematik i det v. Westenske Institut, og i August 1841 (til April 1843) i Latin og Græsk i Borgerdydskolen paa Christianshavn; underkastede sig 10de—11te Novbr. 1842 den philologiske Embedsexamen med Characteren laudab. (39 P.) og den 22de Aug. 1843 sammes practiske Prøve med samme Udfald. 1ste April s. A. var han bleven constitueret som Lærer ved Sorø Academis Skole og Op-

---

1727), endnu en Søn f. 1729 † 1736 og 4 Døttre. En tredie Søn, død 1803 86 Aar gammel, synes ikke at være født i Faaborg men hed Johan Daniel Lefolii og findes i Kirkebogen kaldt „søfaren Mand“; i sit Ægteskab med Anna Maria Axelsdatter blev han Fader til 4 Sønner 1756, 58, 62 og 64. Af disse var Rasmus Brønnich (der kaldte sig Rasmus Johansen) Skomager i Kjøbenhavn, f. $9/3$ 1762 ϖ Margrethe Skov, Fader til Jac. Sev. L. I Sønderborg lever en Gren af Slægten under Navnet Livoni (udtalt paa Dansk). I Hamborg fandtes der 1864 en Politibetjent med Navnet Livonius.

- *) Plutarchi scriptis de Alexandro Magno, vita et ambobus de fortuna et virtute ejus commentationibus, accuratius examinatis, ostendatur, quibus potissimum fontibus originem debeant hæc Plutarchi scripta, et quatenus eis in rebus gestis magni imperatoris laudandis fides habenda sit. Sml. Selmer, Universitets-Aarvog for 1839 S. 185.

dragelsesanstalt, hvor han 22de Septbr. s. A. aller-naadigst beskikkedes til Adjunct og gav Undervisning i Latin, Dansk og Tydsk. Derfra befordredes han 6te Juli 1844 til Overlærer ved den lærde Skole (fra Septbr. 1852 kaldet den højere Realskole) i Rønne paa Bornholm, hvor han underviste i samme Fag, samt i Græsk og Fransk. 15de Juli 1854 forflyttedes han i samme Egenskab til Odense Kathedralskole, hvor han gav Undervisning i Latin, Dansk (og Oldnordisk). Den 25de Juni 1866 udnævntes han (fra 1ste Aug. at regne) til Rector ved Viborg Kathedralskole, hvor hans Undervisningsfag ere Latin og Dansk (tidligere ogsaa Oldnordisk). Foruden de hos Erslew nævnte Skrifter har han udgivet:

Fortællende Digte. Samlede til Læsning for yngre Børn i Hjemmet og paa Skolen. 1860; — 2den forøgede Udg. 1869; — for ældre Børn, 1860; — 2den forøgede Udgave, 1870.

Et Ord under Forhandlingerne om de lærde Skolers nærværende Undervisning og Undervisningsplan, 1860.

Fortællinger og Sagaer, fortalte for Børn i Hjemmet og paa Skolen. 1ste Samling, 2den forøgede Udgave, 1862; — 3die Udg. 1869; — 2den Samling 1861; — 2den Udg. 1874.

Nials Saga, gjenfortalt. Odense 1863.

Hravnel Freysgodes Saga, gjenfortalt. I Blandinger. Ny Samling. Udg. af Folkeskriftselskabet. Haderslev 1863.

Fra Gudelivet og Gudetroen i Nordens Hedenold. Odense 1866.

Egils Saga, gjenfortalt. Versene ved S. Grundtvig. Folkelæsning. 1867.

Hreder Tosse, gjenfortalt. I Folkelæsning. Smaastykker. 1ste Bind 3die Hefte. 1867.

Sproglærens Grundbegreber, som de komme til Udtryk i Modersmaalets Sprogform. Bidrag til dansk Sproglære. 1871.

Kortfattet dansk Sproglære til Skolebrug. 2den til Dels omarbejdede Udgave. 1871.

I „Søndagslæsning“, Odense 1857, Stykket til Nyaarsdag.

I Ugebladet Heimdal for 8de Januar 1870 et Stykke om ω : for Modersmaalets Brug af Hensynsord som Subjekt for Udsagnsordet i Lideform.

I Indbydelsesskriftet fra Viborg Kathedralskole: Ved Indsættelsen som Rector 1867. — Til Forstaaelse 1869 og 70. — Om Loven af 1ste April om en Omordning af den højere Undervisning; 1871 — Om Gjennemførelsen af samme Lov; 1872. — Om samlet Skoletid; 1874.

ω 1, 24de Aug. 1844 i Helsingør Nicoline Timothea Christiane Schow, f. 7de Decbr. 1819 i Helsingør † 17de Januar 1845 i Rønne, D. af Hans Schow, der findes bl. Adjuncter i Helsingør Nr. 40 (cf. Erslew F. L. 3, 102 og Suppl. 3, 102—3), f. 1789 i Esbønderup i Sj. (døbt 8de April) † 13de Jan. 1860 i Helsingør, og Christine Margrethe Petersen, f. 1780 (døbt $\frac{5}{12}$) i Kbhavn. † $\frac{4}{2}$ 1858 i Helsingør.

2, 15de Maj 1862 i Odense Christiane Dorthea Julie Strandbygaard, f. 25de Juli 1832 paa Borgensgaard i Vedersø Sogn i Ringkjøbing Amt, D. af Gaardejer Bertel Rindom Strandbygaard, f. 15de Juli 1808, og Mette Lægaard, f. 2den Juli 1803.

Sml. Autobiographi i Program for Rønne 1844 S. 20—21, jfr. Hundrup, Skole-Calender 1843 S. 167, og 1845 S. 32—33, samt biogr. Efterr. om philolog. Cand. 1848 S. 103—4 (Nr. 163). Progr. f. Rønne 1855 S. 67. Erslew, Suppl. 2, 174. Weilbach, Litt. Lex. 58.

III. Conrectorer og Overlærere.

Conrectoratet i Viborg blev oprettet ved kgl. Rescript af
13de Marts 1642.

I. Mag. Christen Ostenfeld, f. $\frac{4}{9}$ 1619 i Viborg, hvor hans Fader Peder Ostenfeld, f. 1574 i Ostenfeld i Holsten, † $\frac{5}{6}$ 1654, var Borgmester. Hans Moder var Anna Christensdatter. Han deponerede $\frac{7}{5}$ 1638 i Kbhvn. fra Viborg Kathedralskole, tog $\frac{6}{5}$ 1640 Baccalaureigraden og s. A. theologisk Attestats. Rejste derpaa udenlands og tiltraadte efter Hjemkomsten 1642 det nylig oprettede Conrectorembede i Viborg. $\frac{15}{5}$ 1643 tog han i Kbhavn. Magistergraden, 1647 nedlagde han Conrectoratet og rejste udenlands med den unge Grev Holck til 1650; 1651 rejste han 3die Gang udenlands og opholdt sig længe i Padua, hvor han blev Prorector nationis Germ. jurisconsultus, og i adskillige Ærinder til Dogen og Raadet i Venedig saaledes taledede Academiets Sag, at hans Billede i Marmor og Kobberstik blev som et Æreminde sat i Academiets Sal, hvor det endnu findes med en Inscription til hans Berømmelse *). 1655 blev han her Dr. med. Han rejste derpaa hjem, blev 23de Jan. 1656 Prof. med. i Kbhavn. 1658 blev han paa sin Gaard ved Kjøge fangen af de Svenske, men slap 3 Maaneder derefter om Natten fra dem og kom paa en Baad til Kbhvn.; 1661 blev han Universitetets Bibliothekar; $\frac{2}{7}$ 1670 Assessor i Højesteret. † $\frac{31}{8}$ 1671 (begr. i Frue K., Marm. Dan. I, 81—82). Hans latinske Skrifter findes hos Worm og Nyerup.

---

*) Sml. Strunck, Portrait-Samling Nr. 2094.

∞ $3\frac{1}{5}$ 1657 Søster Finke, f. 1635. †—, D. af Professor Mag. Jacob Finke, f. 1592 † 1663, og Margrethe Tetens ∞ 1627, † 1637.

Sml. Sørgeprogr. af Thomas Bartholin (findes paa Universitetets Bibl.) Winding, Acad. Hafn. p. 415. Bartholin, de script. Dan. p. 27—28. Gjessing, Jubell. 3, 256 Tab. 2, jfr. 2, 1, 30. Krog 164. Worm, L. L. 2, 148—49. Nyerup, L. L. 444. Ursin, S. 200.

2. Mag. Jacob Faber, f. 10de Octbr. 1622 i Nykjøbing p. Falster, var en Søn af Dr. jur. Jacob Faber (Fabricius), † 1626, Enkedronning Sophies Kansler, og Anna Lund, f. $12\frac{1}{11}$ 1605 i Nykjøbing paa Falster, † $14\frac{1}{10}$ 1689 (b. $29\frac{1}{10}$) ∞ 2, $13\frac{1}{1}$ 1647 Dr. theol. Georg Witzleben † $11\frac{1}{9}$ 1676, Prof. i Theol. i Sorø (til 1665), senere i Kbhvn. (se bl. Dr. theol. Nr. 37). Indtil sit 16de Aar nød han privat Undervisning, blev derpaa Discipel i Viborg Skole, hvorfra han 1642 blev sendt til Universitetet (imm. $11\frac{1}{5}$). Gik derefter til Sorø, og rejste 1644 udenlands, studerede 1645—46 i Vittenberg, hvor han udgav et Par latinske Disputatser, vendte 1647 hjem, og blev $26\frac{1}{5}$ s. A. Magister i Kbhavn., s. A. Conrector i Viborg til 1652, da han blev Sgp. i Skive og Resen i Viborg Stift, nogle Aar senere tillige Provst i Hindborg og Rødding Herreder, $17\frac{1}{7}$ 1667 Sgp. ved vor Frue Kirke i Kbhavn. og Stiftsprovst i Sj. Stift. † 20de Febr. 1674 (begr. $4\frac{1}{3}$). Foruden de ovennævnte Disputatser har han skrevet en Ligprædiken over Hans Svane, der først udkom 1676.

∞ 1, Marie Wandal, f. —, D. af Biskop Dr. Hans Wandal (bl. Dr. theol. Nr. 19) og Margrethe Hansd. Sml. Bloch, F. G. Nr. 625.

2, $2\frac{1}{6}$ 1668 Margrethe Schumacher, f. $20\frac{1}{8}$ 1648 † $1\frac{1}{6}$ 1690. (∞ 2, $12\frac{1}{4}$ 1670 Biskop Hans Bagger, bl.

Dr. theol. Nr. 54), D. af Vinhandler og Stadcapitain i Kbhvn. Joachim Schumacher og Marie Motzfeld (altsaa Griffenfeldts Søster).

Sml. Sørgeprogr. paa Univer. Bibl. Gjessing, 3. 344 Tab. 2. jfr. 2, 2, 277. Adr.-Cont. Efterret. 1764 Nr. 84. Ny Tidende 1733, Nr. 35. Treschow, Jubell. S. 340. Krog S. 165. Wibergs Præsteh. 2. 121 Nr. 20. Worms L. L. 1, 293—94. Nyerups L. L. 158. Ursin 200.

3. Mag. Hans Rosenberg, f. 8de Septbr. 1627 i Lund, hvor hans Fader Frederik Lund, der var Student fra Aalborg Skole, var Professor i Matematik ved Gymnasiet og derefter Præst i Vildrup og første Capellan ved Lunds Domkirke, men 1642 Biskop i Viborg, hvor han † $10\frac{1}{2}$ 1658. Hans Moder Anna var en Datter af Hans Ottesen, Canonicus i Lund. Efter Faderens Forflyttelse kom han i Viborg Skole, hvorfra han 1646 dimitteredes til Kbhavns. Universitet (imm. $25\frac{1}{5}$), $9\frac{1}{5}$ 1648 tog han i Kbhvn. Baccal.-Graden; 1653 blev han Conrector i Viborg, tog 24de Maj s. A. Magistergraden i Kbhavn., 1660 blev han Rector i Ribe, 1664 Lector theol. s. St. I dette Embede † 15de Octbr. 1687.

∞ 1661 Dorthe Kraglund, f. 1641, † $2\frac{1}{8}$ 1671 (i Barselseng), D. af Dr. Peter Kraglund, Biskop i Ribe og 2den Hustru Lene Thomasd., f. 1613 ∞ 1634 † $7\frac{1}{9}$ 1697. Deres Søn Mag. Peder Rosenberg findes bl. Rectorer i Fredericia.

Sml. Terpager, Inscr. Rip. p. 57—58. Gjessing, Jubell. 1, 328 Tab. Krog, Viborg 165. Thorup 1827 S. 60. Wibergs Præstehist. 3, 482, 14.

4. Mag. Jens Juulbye, f. 1628, dep. 1649 fra Viborg Skole, ved hvilken han 1660 blev Conrector,

1669 Vicerector og 1672 Rector. Se ovenfor bl. Rectorer Nr. 27.

5. Mag. Peder Reenberg, f. 1644 i Viborg, hvor hans Fader Claus Christensen var Borgmester, hans Moder Mette Pedersd. Løvenbalk (han var altsaa en ældre Broder af Mag. Jens Reenberg, se bl. Rectorer ovenfor Nr. 28, Dr. med. Frands Reenberg [bl. Dr. med. Nr. 25] og Digteren Thøger Reenberg, der dep. 1675 fra Viborg Skole). Han deponerede 1663 fra Viborg Skole (Petr. Claudii Reimerus*), og maa altsaa ikke forvexles med Petrus Claudii Reenberg (der dep. 1675 fra Viborg Skole); 1666 cand. theol. og prædikede s. A. for Dimis, rejste 1666—71 udenlands, $\frac{6}{6}$ 1671 Magister i Kbhvn., $\frac{29}{3}$ 1672 Conrector i Viborg, $\frac{27}{1}$ 1675 Sgp. ved Domkirken i Viborg (ordin. $\frac{19}{3}$), men vedblev at være Conrector til 1677, da hans Broder Jens blev Viceconrector; $\frac{7}{2}$ 1680 Provst for Aalborg Cleresie og Sgp. ved Budolphi Kirke, † $\frac{16}{9}$ 1696. „Lærd og velbegavet“. Begravet $\frac{22}{9}$ og $\frac{25}{9}$ ført til Viborg.

∞ Margrethe Slange, f. 1650 † $\frac{1}{12}$ 1710 (begr. $\frac{2}{1}$ 1711) (2 S. 2 D.), D. af Peder Villadsen Slange, Biskop i Viborg, og Søster til Broderens Kone.

Sml. Hofmann, Fundats II, 325 Tab. Krog 150, 165. Gjessing, III, 266 Tab. 3. Wiberg, 1, 25, 9.

6. Mag. Jens Reenberg, f. $\frac{11}{7}$ 1652 i Viborg, Forriges Broder, dep. 1671 fra Viborg Skole, blev 18de Juli 1677 sin Broder adjungeret som Conrector, 1691 Rector. Se ovenfor bl. Rectorer Nr. 28.

---

*) Saaledes kaldes han ikke blot i Universitets-Matriculen (1663), men ogsaa i Testimon. publ. og Attesten for Attestats (eller Rheimerus).

7. Mag. Niels Schive, f. 1661 i Skive, deponerede 1681 fra Viborg Skole, ved hvilken han $^{25}/_{10}$ 1691 blev Conrector og 1705 Rector. Se bl. Rectorer Nr. 29.

8. Mag. Jens Ostenfeld, f. $^{11}/_{12}$ 1672 i Viborg, dimitteredes 1690 fra Viborg Skole, ved hvilken han 1785 blev Conrector og 1733 Rector. Se bl. Rectorer Nr. 30.

9. Dr. theol. Peter Rosenstand-Goiske, f. i Maj 1704 i Vestervig i Thy, deponerede 1722 fra Aalborg Skole, blev 1733 Conrector i Viborg, $^{19}/_{11}$ 1734 tillige Lector theol. Se ovenfor bl. Lectores theol. Nr. 14.

10. Mag. Peder Jessen, f. $^{8}/_{9}$ 1713 i Vadum i Vendsyssel, deponerede 1735 fra Viborg Skole, $^{3}/_{11}$ 1747 blev han Conrector her og $^{30}/_{11}$ 1764 Rector. Se ovenfor bl. Rectorer Nr. 32.

11. Mag. Jens Hjersing, f. $^{3}/_{7}$ 1738 i Sunds Præstegaard i Hammerum Herred i Ribe Stift, deponerede 1756 fra Viborg Skole, ved hvilken han $^{8}/_{2}$ 1765 blev Conrector, $^{14}/_{8}$ 1776 adjungeret og succederende Rector og 1780 Rector. Se ovenfor bl. Rectorer Nr. 33.

12. Mag. Jørgen Hansen, f. $^{24}/_{2}$ 1750 i Øster Vamdrup ved Kolding, deponerede 1771 fra Kolding Skole, 1780 Conrector i Viborg, 1783 Rector s. St. Se ovenfor bl. Rectorer Nr. 34.

13. Caj Ditlev Kruse, f. 29de Octbr. 1731 i Tranekjær paa Langeland, var en Søn af Consistorialraad Peter Generanus Kruse, Sgp. i Tranekjær og

Tullebølle og Provst i Nørre Herred paa Langeland, f. 1679 i Stoltlund i Slesvig † b. $\frac{9}{9}$ 1732, og 3die Hustru Christine Sophie Buchwald, døbt $\frac{4}{7}$ 1695 i Kbhvn † i Juli 1764 i Kregome. Hun ∞ 2, $\frac{6}{11}$ 1736 Knud Rhold, der findes bl. Rectorer i Nakskov 1718—33 (Nr. 41) og † $\frac{8}{12}$ 1756 som Sgp. i Hunseby paa Lolland. Han blev som Discipel optagen i Nakskov Skole, hvorfra han 1750 afsendtes til Universitetet, blev 1754 Hører ved Nykjøbing Kathedralskole, hvor han 1760 avancerede til øverste Hører, $\frac{9}{1}$ 1772 Subrector, og efterat han 28de Juni 1782 i Kbh. havde erholdt Magistergraden, i hvilken Anledning han leverede specimen observationum miscellaneorum ad nonnulla Horatii loca in primo Odarum libro*), blev han efter henved 30 Aars møjsommelige og tinge Skoletjeneste 25de Novbr. 1783 beskikket til Conrector ved Viborg Kathedralskole. Her blev han efter noget over 15 Aar nødt til paa Grund af Døvhed at søge sin Afsked, og entledigedes i April 1799 i Naade og med Pension. 1803 flyttede han til sin ældste Søn Amtsprovst Petrus Janus Kruse (hvis Søn Peter Daniel Kruse findes bl. Adjuncter i Randers Nr. 63), Sgp. i Randers, hvor han † 30te Maj 1812. Han var en dygtig og elskelig Lærer, der med Lyst, Talent og Samvittighedsfuldhed under trange Kaar besørgede sit Skoleembede og derfor stedse med Taknemlighed mindedes af sine Disciple. I Litteraturen er han ikke optraadt.

---

*) Naar J. Barfod (II, 319) mener, at Kruse paa Grund af sine ringe Vilkaar fritoges for at lade sin Disputats trykke, da maa der heri ligge en Vildfarelse, eftersom dette ikke fordredes førend 1788.

∞ i Septbr. 1762 i Nykjøbing Mette Margrethe Ferslev, f. 17— † 1800 (begr. 4de April) (3 S. 3 D.), D. af Jens Pedersen Ferslev, f. 16de Marts 1688 i Kbhvn., dep. 1709 fra Sorø Skole, † 21de Decbr. 1756, og Cæcilie Petersd. Bøgvad, f. 12te Novbr. 1702 ∞ 15de Decbr. 1722 † ²⁷/₁₂ 1756.

Sml. Nekrolog i Engeltofts Universitets- og Skole-Annaler 1812, jfr. J. Barfod, Falst. Gejstl. 1, 112—13 og 2, 318—19. F. E. Hundrup, Philol. Cand. 2 H 1851 S. 14 (Nr. 16). Lengnick, Stamtavle over Familien Kruse S. 7—9 (hvor Descendenten findes).

14. Jacob Tetens, f. 1756 i Horsens, hvor hans Fader Dr. theol. Peder Jacobsen Tetens, der findes bl. Hørere ved Metropolitanskolen Nr. 138 og † som Biskop i Viborg ¹/₄ 1805, dengang levede som Rector ved den lærde Skole 1756—73. 1766 blev han Discipel i Horsens Skole, men da Faderen 1773 blev Stiftsprovst i Ribe, blev han optagen i Ribe Skole, som han 1781 ved Faderens Forflyttelse ombyttede med Viborg Skole, hvorfra han 1784 dimitteredes til Universitetet. Ved examen artium erholdt han, ligesom den 28de Juli 1785 ved den filosofiske Examen og den 11te Marts 1790 ved den ifølge Universitetsfundatsen af 7de Maj 1788 befalede philologiske Skole-Embedsexamen, Characteren laudab. Han blev derpaa først Subrector ved Viborg Kathedralskole, derefter ved Mag. Kruses Entledigelse 26de April 1799 Conrector s. St., men entledigedes allerede i en Alder af 40 Aar 5te Septbr. 1806 ved Skolens Reform i Naade og med Pension. Han købte derefter Asmild Kloster og fik 14de Novbr. s. A. som Landvæsenscommissair i Viborg Amt aabent Brev paa Kammerraads Rang. † 1811 (begr. 1ste April). I Litteraturen er han ikke optraadt.

∞ Johanne Cathrine Hansen, f. 1778 † 1845 i Viborg. (5 S. 3 D.)

Sml. J. C. Hundrup, Philol. Cand. 1849 S. 69 (Nr. 124).
Lengnick, Jacob Martensen Tetens S. 2.

15. Erik Frisenberg Thorup, f. 10de Octbr. 1773 i Vivild i Rougsø Herred, Randers Amt, hvor hans Fader Provst Jacob Spjellerup Thorup, der dep. 1753 fra Viborg Sk., var Sgp., † $\frac{9}{10}$ 1786; hans Moder var dennes 2den Kone Axella Lene Sophie Frisenberg ∞ 1771 † $\frac{10}{10}$ 1773. Efter Faderens Død satte hans Morbroder Henrik Frisenberg ham i Huset hos Rasmus Finderup, Sgp. i Tjele, S. Lyng Herred i Viborg Amt. Han blev derpaa Discipel i Viborg Skole, hvorfra han 1793 afsendtes til Universitetet. Ved examen artium erholdt han ligesom $\frac{4}{4}$ og $\frac{10}{7}$ 1794 ved den philologisk-philosophiske Examen og $\frac{6}{7}$ 1798 ved theologisk Attestats samt 26de Octbr. s. A. ved den homiletiske Prøve Characteren laud.; blev derefter Hører og 5te Sept. 1806 Adjunct ved Viborg Kathedralskole, hvor han 12te Juni 1807 befordredes til Overlærer; $\frac{21}{5}$ ($\frac{17}{5}$) 1809 kaldtes han til Sgp. i Asperup og Rorslev i Odense Amt (ord. 9de Juni s. A.), hvor han † 26de Febr. 1837.

∞ $\frac{6}{7}$ 1809 i Viborg Mathilde Kirstine Rüdiger, f. Buch, † i Odense (i. B. i dette Ægteskab), Enke efter Rüdiger, Stadsmusicus i Randers, siden Forpagter paa Viskum. I første Ægteskab en Søn, der var Ltn. ved de annecterede Bat., og som efter Freden 1814 gik som Militair til Rusland, hvor han, saavidt vides, blev General.

Sml. Wiberg, Præstehist. I, .116. 16.

16. Frederik (Deichmann?) Hasselbalch, f. $\frac{3}{6}$ 1779, var fra 14de April 1810 til 12te Maj 1812 Overlærer ved denne Skole. Se ovenfor bl. Rectorer Nr. 36.

17. Hans Jørgen Gjessing, f. 3die Maj 1784 i Storvorde i Viborg Stift, hvor hans Fader Rasmus Jørgen Gjessing (f. $\frac{15}{9}$ 1747 i Horsens, dep. 1767 fra Horsens Skole, † $\frac{1}{10}$ 1812 som Sgp. i Bogense) dengang var Sgp. Hans Moder Jacobine Kirstine Sommer, f. $\frac{7}{7}$ 1752 i Skive, ⚭ $\frac{4}{1}$ 1780 og † $\frac{12}{9}$ 1796. Blev 1801 dimitteret fra Aalborg Skole og udmærkedes saavel ved examen artium som 1802 ved 2den Examen. $\frac{9}{7}$ 1804 cand. theol. laud., optoges derefter i det pædagogiske Seminariums historiske Classe, hvorfra han $\frac{5}{9}$ 1806 beskikkedes til Adjunct ved Viborg Skole, hvor han $\frac{13}{8}$ 1814 udnævntes til Overlærer, men efter Ansøgning $\frac{20}{3}$ 1815 i Naade entledigedes; $\frac{28}{2}$ 1816 kaldtes han til Sgp. i Herslev og Viuf i Ribe Stift, $\frac{28}{9}$ 1831 i Torkildstrup og Lillebrænde paa Falster, og $\frac{3}{12}$ 1842 i Ballerup og Maaløv i Smørum Herred, Kbhvns. Amt. $\frac{28}{6}$ 1840 R. af D., $\frac{26}{8}$ 1849 Medlem af den aldrig sammenkaldte Landcommunal-Commission, $\frac{18}{8}$ 1850 og $\frac{10}{11}$ 1853 Formand for Husmandshoveriafløsnings-Commissionen i Kbhvns. Amt. † $\frac{22}{3}$ 1854. Foruden nogle velansete Smaaskrifter om forskellige kirkelige Forhold har han leveret flere Bidrag til Maanedsskrift for Litteratur, Dansk Folkeblad osv. Hans Portrait er lithographeret af Gemzøe (Strunk Nr. 890 b.)

⚭ $\frac{8}{11}$ 1816 Sophie Christine Raben, f. 29de Aug. 1794 i Haderslev, † 19de Marts 1859 i Lyngby (4 S. 7 D.), D. af Jens Peter Raben, forhen Ejer af Frørupgaard ved Haderslev, og Elisabeth Cathrine Ingwersen.

Sml. Tauber, Notitser 1840 S. 41. I. Barfod, Falst. Gejstl. 2, 197—98 (hvor alle Børnene omtales). Erslew, F. L. 1, 495—96, Suppl. 1, 558. Wiberg, Præstehist. 1, 137. 15.

18. Niels Vinding Dorph, f. 26de Marts 1783 i Stege, S. af Herredsfoged Peter Hegelund Dorph

paa Møen og Ida Margrethe Schiern, dep. i April 1801 fra Vordingborg Skole (udm.), 1802 cand. philos., $19/7$ 1804 cand. theol. laudab., var Al. i det pæd. Seminarium, underkastede sig 1809 Skoleembedsexamen (laud.), $27/6$ s. A. (efterat have været Lærer siden 1805 ved Metropolitanskolen) Adjunct ved Viborg Skole, hvor han 10de Marts 1818 blev Overlærer, $15/9$ 1827 Conrector og $21/3$ 1829 Rector i Horsens, hvortil henvises.

Sml. Hundrup, Stamtavle over Fam. Dorph. Erslew, F. L. 1, 345—47; Suppl. 1, 381—82.

19. Andreas Erslev, f. 17de Juli 1785 i Nakskov, hvor hans Fader Lars Erslev⁴ var Skrædermester, Moderen var Ane Marie Erslev. Begge Forældre vare fødte i Jylland. Blev i sit 15de Aar sat i Nakskov Skole (under Rector Joh. Boye); 1805 afgik han til Universitetet, 1806 cand. philos., $14/1$ 1813 cand. theol. laud., blev $31/7$ 1813 constitueret som Lærer ved Viborg Skole, hvor han 13de Aug. 1814 beskikkedes til Adjunct, 12te Octbr. 1824 fik Prædicat af Overlærer og 20de Octbr. 1827 udnævntes til Overlærer; 6te Octbr. 1841 entledigedes han efter Ansøgning under Ingerslevs Rectorat i Naade med Ventepenge, bosatte sig derefter i Kbhvn., hvor han † 15de Jan. 1844. Hans Undervisningsfag vare fortrinsvis Latin, Græsk og Dansk. I Litteraturen er han blot optraadt med 3 Skoleprogrammer for 1819—21, indeholdende Oversættelser til Tragedier af Æschylos.

∞ $25/11$ 1824 Marie Frederikke Elisabeth Dinesen, døbt $16/7$ 1792 i Fredericia, † $10/9$ 1825 i Viborg, D. af Peter Dinesen, Herredsfoged i S. Lyng Herred og Raadmand i Viborg (døbt $14/12$ 1760 i Fredericia, †

$24/7$ 1815) og Hustru Sophie Margrethe Egeberg, døbt $29/6$ 1762 i Fredericia, † $11/1$ 1830.

Sml. Erslews F. L. 1, 382 og Suppl. 1, 422.

20. Albert Sadolin Wesenberg, f. 19de Marts 1804 i Mariager, er en Søn af daværende Landinspector, senere Amtsforvalter Justitsraad Ernst Bugislaus Wesenberg, f. $1/4$ 1769 i Fredericia, † $6/10$ 1838 i Aalborg, og Hustru Albertine Marie Kirstine Sadolin, f. $9/5$ 1773 i Hinge, † 24de Octbr. 1833 i Aalborg (en D. af Provst Albert Sadolin, Sgp. i Ø. Tørslev). Han blev i October 1814 optagen i Viborg Skole, hvorfra han 1822 afsendtes til Universitetet. Han blev udmærket saavel ved examen artium som 1823 ved den philosophiske Examen. Studerede derefter Philologi men constitueredes 1827 som Lærer ved Viborg Skole, ved hvilken han 11te Juli 1829 udnævntes til Adjunct. 1ste Juli 1840 disputerede han for Magistergraden i Kbhavn. (o: $10/5$ 1854 doctor phil.). Constitueredes 27de Novbr. 1841 som Overlærer ved denne Skole og udnævntes 25de Novbr. 1842 til Overlærer s. St. Hans Undervisningsfag var fornemmelig Latin og Græsk. Den 9de Jan. 1860 fik han Prædicat af Professor (Rang i V. Cl. Nr. 8). Den $31/7$ 1874 blev han efter Ansøgning entlediget i N. med P. R. af D.

Han var fra Midten af Nov. 1860 (til 1865) Redacteur af den udenlandske Artikel i Viborg Stiftstidende. Hans Skrifter henhøre iøvrigt til den philologiske Critik. Efter Afslutningen af Listen hos Erslew falde: M. Tullii Ciceronis epist. recognovit D. A. S. W. Vol. 1—2. Lips. 1872—73; Emendationes alteræ s. annotat. crit. ad Ciceronis epistolarum edi-

tionem. Lips 1873; Emendatiunculæ Livianæ i Tidskrift for Philol. og Pædag. Aarg. 9 og 10.

∞ 25. Sept. 1828 i Aalborg Susanne Achthon, døbt 4. Jan. 1801 i Tustrup i Frær Sogn, Viborg St. (2. S. 2. S.), † $\frac{5}{3}$ 1873 i Viborg, D. af Marcus Achthon, Arveforpagter af Tustrup, og Erike Marie Jørgensen † 1811.

Sml. Autobiographi i Salvingsprogrammet fra Kbhvns. Universitet f. 1840, S. 54—55. Hundrups Skole-Calendar 1843, S. 19; 1845, S. 32. Erslews Forf. Lex. 3, 512—13; Suppl. 3, 585. Lengnick, Familien Sadolin, S. 4, (hvor Børnene findes).

21. Jacob Frederik Reisz, f. 27de Maj 1791 i Kbh., hvor hans Fader, Ephraim Benjamin Rsz (født i Polen, indvandrede 1772 til Danmark, hvor hans Navn forandredes til Reisz) var Hofkandestøber, † 1828. Han besøgte Basedows Institut i Kbh., men blev 1809 privat dimitteret af cand. philos. N. J. Knudsen, der døde som Kæmmerer ved Øresunds Toldkammer; ved exam. artium beholdt han laud., tog 13de Apr. 1810 den philologiske og 8. Apr. 1811 den filosofiske Examen (laud., h. illaud.) Studerede derefter Jura, medens han tillige underviste i Historie og Geographi samt i de nyere Sprog, men udnævntes 29de Aug. 1815 til Adjunct ved Viborg Skole. I 1830 kunde han have beholdt en Overlærerplads ved Randers Skole, men opgav at søge denne Forfremmelse, da Stiftsøvrigheden nødig vilde see ham forlade Skolen, og han desuden havde mange gode private Informationer, hvortil han formedelst sin talrige Familie var trængende. Ved Skolens Reform 1842 var han allerede saa langt fremrykket i Alder, at han antoges at være mindre skikket til at gaee ind paa den nye Tingenes Orden. Han blev derfor staaende som Adjunct, men beholdt som Erstatning den med Skolen forbundne Fribolig med til-

liggende Have, som ellers havde været en Overlærer til-lagt. $\frac{1}{7}$ 1851 beholdt han Prædicat af Overlærer, og endelig 25de Octbr. 1855 udnævntes han til Overlærer, uden at dette dog kom ham tilgode, da hans Gage ikke blev forhøjet inden hans Død, 13de Novbr. 1860. Hans Undervisningsfag vare Historie, Geographi, Fransk og Tydsk. Han var en fortræffelig, ivrig og kundskabsrig Lærer, der gjerne ved privat Bistand ønskede at fremhjælpe sine Disciple. Foruden mange Infor-mationer besørgede han tillige med anerkjendt Omhu og Dygtighed den udenlandske Artikel i Viborg Stifts-tidende, men er iøvrigt ikke optraadt i Litteraturen. Hans Portrait er efter Daguerreotypi 1863 lithogr. i J. W. Tegner & Kittendorphs lithgr. Anstalt.

∞ 23de Marts 1814 i Ballerup Birgitte Agathe Szybrowsky, f. $\frac{28}{1}$ 1792 i Kbhvn., D. af hans Fa-ders Ven og Landsmand, Bundtmager Daniel Szybrow-sky, f. $\frac{23}{8}$ 1748 i Polen, indvandret 1772 til Danmark, † $\frac{17}{12}$ 1808 i Kbhvn., og Birgitte Marie Rosendahl. — Deres Søn Carl Marinus Reisz dimitteredes 1847 fra Viborg Skole og findes blandt dctr. med. Nr. 241.

Sml. Nekrolog, Progr. fra Viborg Skole 1861, S. 36—40. Hundrup, Skole-Calender 1845, S. 66. Dagbl. 1860 Nr. 271. Flyveposten s. A. Nr. 277. Erslews Forf. Lex. 2, 661; Suppl. 2, 790—91.

22. Emil Wolle, f. 22de Apr. 1808 i Kbh., hvor hans Fader, Regimentschirurg Peter Wolle (f. 22. Oct. 1771 i Kbhvn., depon. 1795 fra Metropolitanskolen, † $\frac{25}{2}$ 1844 s. St.), var Districtslæge (i 1ste og 2det Distr.) og Læge ved Vartov. Hans Moder var Else (Elisa-beth) Christine Svanholm, f. $\frac{20}{1}$ 1781, ∞ $\frac{1}{11}$ 1805 paa Frederiksberg, † $\frac{24}{5}$ 1834 i Kbh. Blev i Octbr. 1820 op-tagen i Metropolitanskolen, hvor han fik Plads i 2den

Classe, og dimitteredes 1826 til Universitetet (laud.), 1827 cand. philos. laud., $\frac{28}{10}$ 1833 cand. theol. h. ill. $\frac{2}{6}$ 1840 homil. Pr. (h. ill.) og 1841 cat. Pr. (h. ill.), blev $\frac{31}{12}$ 1841 constitueret som Lærer ved Viborg Skole, hvor han $\frac{15}{12}$ 1843 udnævntes til Adjunct og $\frac{28}{3}$ 1861 beskikkedes til Overlærer. Hans Undervisningsfag vare her Dansk, Latin, Tydsk og Calligraphi. Han var tillige Medredacteur af Viborg Stiftstidendes Feuilleton. Som Forfatter har han leveret: En kort dansk Grammatik for Begyndere (Viborg, 4de Opl. 1865); Materialier til at indøve den tydske Formlære (4de Oplag 1858); Materialier til at indøve den tydske Syntax (Viborg 1854) o. m. Under Mærket Dr. x—x udgav han: Fra min første Praxis. Kbh. 1871; og: Brudstykker af en jydsk Borgermands Dagbøger fra 1848. Kbh. 1873. Under Mærket E. W. lod han 1870 („som Manuskript“) trykke: Er Sagen dermed afgjort? En Sessionshistorie. Han gjorde sig især bekendt ved at være primus motor til Striden 1860—61 om Disciplenes Overlæsselse i Skolerne og den nye Skolereform. Efter næsten 30 Aars Virksomhed i Skolen, hvor han ved sit milde og elskelige Sind vandt sine Disciples Hengivenhed, tvang hans svækkede Helbred ham til at søge sin Afsked, som under 24de Maj 1870 tilstodes ham i Naade og med Pension fra 22de Aug. s. A. at regne. Han flyttede derefter til Kbhavn., hvor han † $\frac{15}{2}$ 1874.

∞ 4de Aug. 1843 i Vallensbæk Dionysia Georgine Juliane Kieler, f. 20de Juni 1804 i Stavanger, † 31te Jan. 1859 i Viborg, D. af Overkrigscommissair Jens Benzon Kieler, døbt 30te Maj 1775 i Odense, † 10de Marts 1840, og Lene Marie Just, døbt 18de Octb. 1771 i Storeheddinge, † 20de Jan. 1847 i Viborg (alt-

saa en Søster til Hans Frederik Fedder Kieler, der findes bl. Adjuncter i Slagelse Nr. 98).

Sml. Hundrup, Skole-Calender 1845 S. 49—50. Lefolii, Progr. f. Viborg f. 1871 S. 11. Erslew, F. L. 3, 609 og Suppl. 3, 674—75. Gjessings Jubell. II 2, 187.

23. Christian Frederik Adolph Bahnson, f. 29. Marts 1818 i Kbhavn., er en Søn af Justitsraad og Branddirecteur Bahne Christian Bahnson, f. 31te Juli 1792, † $21\frac{1}{5}$ 1868, og Hustru Regine V. P. Castonier, f. $5\frac{1}{8}$ 1794, † 28de Jan. 1854. Han blev 1829 indsat som Discipel i Viborg Skole, hvorfra han 1835 afsendtes til Universitetet. Ved examen artium erholdt han ligesom 1836 ved den philosophiske Examen og 26de Octbr. 1841 ved theologisk Attestats Characteren laudab. 29de Octbr. 1841 constitueredes han i Anledning af Adjunct J. N. F. Leths Befordring til gejstligt Embede som Lærer ved Viborg Skole, ved hvilken han 23de Decbr. 1842 beskikkes til Adjunct og 1ste Octbr. 1864 til Overlærer. Hans Undervisningsfag have her været Hebraisk, Religion, Historie og Geographi samt Tydsk og Fransk.

∞ 27de Septbr. 1844 Christiane Kirstine Guldberg, f. 13de Juni 1820 i Viborg, D. af Agent og Klædefabrikant Peter Guldberg og Ane Cathrine Jensen.

24. Aug. Carl Greibe, f. 16de Octbr. 1827 i Nordby paa Fanø, hvor hans Fader Frederik Vilhelm Greibe (f. 1791 i Kbhvn., 1818 cand. chir., $30\frac{1}{11}$ 1818 Bat. Chirurg ved Fodgarden, $31\frac{1}{8}$ 1822— $20\frac{2}{3}$ 1853 Districtschirurg paa Fanø, † $7\frac{1}{7}$ 1857 i Horsens) dengang levede. Hans Moder var Agnete Kirstine Norrup. Blev Discipel i Ribe Kathedralskole. hvorfra

han 1845 dimitteredes til Universitetet. Ved examen artium erholdt han Characteren laud., 1846 tog han den philosophiske Examen med haud. ill., studerede derefter Philologi og blev 11te April 1849 Alumnus paa Borchs Collegium, underkastede sig 21de Juni 1854 den philologisk-historiske Skoleembeds-Examen med Characteren haud. ill. (38 P.), og aflagde 13de Juni 1856 samme Examens practiske Prøve med Characteren laud. (26 P.). Han var Lærer i begge Borgerdydsskoler i Græsk, og constitueredes 9de Decbr. 1854 som Lærer ved Viborg Skole, hvor han 26de Maj 1856 beskikkedes til Adjunct og 25de Septbr. 1874 til Overlærer, men † allerede 19de Octbr. s. A. Hans Undervisningsfag vare Latin og Græsk, Dansk og Oldnordisk, Fransk og Engelsk.

24de Decbr. 1856 i Viborg Emmy Henriette Dorthea Folkenberg, f. 30te Juni 1826, D. af Underchirurg i Søetaten Anton Christian Folkenberg og Dorthea Lorentine Greibe.

Sml. Hundrup, Philol. Cand. 1860 Nr. 20.

25. Dr. philos. Johannes Peter Bang, f. 11te Octbr. 1836 i Kolding, hvor hans Fader Jacob Henningsen Bang, f. 13de Sptbr. 1808 i Fredericia, † 1ste Juni 1856 i Horsens (der findes hos Erslew F. L. 1, 69 og Suppl. 1, 64) da var Adjunct ved den lærde Skole. Hans Moder Petrine Elisabeth Brandt, f. 8de Maj 1813 i Thisted, var en D. af res. Capellan s. St. (siden Provst og Sgp. i Ringkjøbing) Peter Nicolai Brandt (der dep. 1793 fra Randers lærde Skole) og Cathrine Elisabeth Holmstrup. Efterat have gaaet i 3½ Aar i Kolding lærde Skole optoges han, da Forældrene flyttede til Horsens, den 21de Octbr. 1849 i Horsens lærde Skole, hvor den udmærket grundige

og vækkende Undervisning, han nød under Rector Fr. Birch, meget bidrog til at forhøje hans Lyst til at studere Philologi, og hvor han i 1854 underkastede sig Afgangsexamen med Udmærkelse. Den 16de Juni 1855 blev han ligeledes udmærket ved den philosophiske Examen i Kbhavn. Han studerede derefter Philologi og underkastede sig den 24de—25de Jan. 1859 den philologisk- historiske Skoleembeds-Examen med Characteren laud. (50 P.). Fra Februar s. A. til Skoleaarets Slutning vicarierede han under Overlærer Arentzens Sygdom ved Aarhus Kathedralskole. Ligeledes besørgede han fra 23de Aug. til 23de November s. A. et Vicariat ved Metropolitanskolen. Den 28de Septbr. 1860 constitueredes han som Lærer ved den højere Realskole i Rønne, ved hvilken han, efterat han den 6te April 1861 havde underkastet sig den practiske Examen med Characteren laud. (27 P.) den 4de Maj s. A. beskikkedes til Adjunct, og hvor hans Undervisningsfag først vare Fransk, Historie og Geographi, siden Dansk, Fransk og Græsk. Den 7de Juni 1867 disputerede han for den philosophiske Doctorgrad ved Kjøbenhavns Universitet, og den 12te Januar 1875 udnævntes han til Overlærer ved Viborg Kathedralskole, hvor han har overtaget Undervisning i Græsk, Oldnordisk og Fransk. Foruden Bidrag til Aarsberetninger fra det philologiske Samfund i Kbhvn. og til Tidsskrift for Philologi og Pædagogik har han skrevet: Kong Agis den 3die af Sparta (Program fra Rønne 1863); De auctore Iphigeniæ Aulidensis (Afhandling for den philosophiske Doctorgrad) Havn. 1867; Historiens vigtigste Begivenheder, fragmentarisk fremstillede, Kbhvn. 1868; Forklarende Bemærkninger til de tolv første Sange af Homers Iliade, til Skolebrug udarbejdede, Kbhavn.

1869; Indledning til en Commentar til Skolebrug til de homeriske Digte (Program fra Rønne) 1870; Homers Odysse IX—XII med Anmærkninger til Skolebrug, Kbhavn. 1871; Homers Iliade XIII—XVI med Anm. til Skolebrug, Kbhavn. 1872; M. Tullii Ciceronis accusationis in C. Verrem liber quartus, udgivet med en Indledning og Anmærkninger til Skolebrug, Kbhavn. 1873.

∞ $\frac{1}{8}$ 1862 i Helligøjstes K. i Kbhavn. Johanne Luise Christiane Salome Jørgensen, f. $\frac{15}{2}$ 1838 i Aarhus, D. af Portraitmaler Søren Møller Jørgensen, f. $\frac{29}{2}$ 1798, † i Decbr. 1873 i Aalborg, og Frederikke Luise Bendixen, f. 15de Marts 1799 i Randers, † af Cholera i Septbr. 1853 i Aarhus.

Sml. Fr. E. Hundrup, Biograph. Efterretn. om philolog. Candid. Kbhavn. 1860 S. 34 (Nr. 46) og Samme, Lærerstanden ved de lærde Skoler i Nakskov, Nysted og Rønne S. 64—65 (Nr. 21).

IV. Hørere og Adjuncter.

1. Søren Ibsen var Hører ved denne Skole, indtil han i Januar 1543 blev Sgp. i Tise i Nørre Herred, Viborg Amt. 1544 siges han atter at have givet sig i Skolens Tjeneste.

Sml Wibergs Præstehist. 3, 336, 21. Ny kirkehistoriske Smlngr. V, 562—63.*)

2. Mag. Christen Nielsen Foss (Reff) blev 1518 Hører i 1ste Lectie. Se ovenfor bl. Rectorer Nr. 13, bl. Lectorer Nr. 8.

3. Dr. Hans Poulsen Resen, f. 2den Februar 1561 i Resen i Skodborg Herred, Ribe Stift, hvor hans Fader Poul Hansen var Sgp., † $2\frac{1}{9}$ 1600. Hans Moder Johanne Bertelsd., † $\frac{1}{4}$ 1578. Han blev Discipel i Holstebro Skole under Rector Tycho (eller Tocho) Nielsen, der var Rector her og tillige Capellan 1572—75, derpaa i Ribe under Rector (senere Biskop) Peter Hegelund og endelig i Viborg under Rector Jacob Holm (Nr. 12), der 1581 dimitterede ham til Universitetet. 1583 blev han 5te Lectie-Hører (ikke

---

*) Den i Ny kirkehist. Smlngr. meddelte Efterretning stammer fra et Brev (i Viborg Stiftsarchiv) af $\frac{23}{5}$ 1584 fra Søren Ibsen selv, dengang Præst i Roslev og Ryberg i samme Herred, hvori han siger, at han „blev sendt af Viborg at skulle være Præst til Tise og Gretterup Sogne“, men da han hørte, at Præstegaarden var ganske ringe, og Kaldets Indkomster ogsaa vare ganske ringe, og at hans Formand, Hr. Peder Thomesen var flyttet derfra, fordi han ikke kunde skaffe sig sit ærlige Underhold, gav han sig derfra igjen til Skolen, indtil han blev kaldet et andet Sted.

Conrector) i Viborg Skole; men forlod snart sin Plads for at rejse udenlands med Frederik Rosenkrants. Vendte 1591 tilbage og blev s. A. Professor logices og extraordinair Professor i Theologi i Kbhvn. 1597 blev han Prof. ord. i Theologi og Dr. theol. i Kbhvn. Endelig blev han 29de April 1615 (efter Dr. Peter Veistrup) Biskop i Sjællands Stift, i hvilken Stilling han døde efter 23 Aars Virksomhed 14de Sptbr. 1638 (begr. i Frue K.). Marm. Dan. 1, 62, sml. 187—88.

∞ 1, ¹⁴/₇ 1594 Barbara Andersd., f. ⁸/₃ 1578 (68?) i Roskilde, † ²⁰/₁₀ 1601 s. St. af Pest (4 B.), D. af Dr. theol. Anders Lauritzen, Prof. i Theologi i Kbh. (sml. H. Fr. Rørdam, Kbh. Univ. Hist. 2, 615—21), og Anna Paulin.

2, ¹²/₁₁ 1615 Anna Winstrup f. Eisenberg, f. 1575 † ²⁷/₅ 1646, Enke efter hans Formand.

Sml. Winding, p. 175—92. Hofmann, Fundat. 1, 147—54. Zverg, 132—69. Treschows Jubell. 40—65. Haas, Sjæll. Biskopper S. 33—40. Brandt og Helweg, Den dnsk. Pslmdgtn. Dl. 1, Omrids af Forf.'s Levnetsløb 34—36. Kønigsfeldt 81—83. Hundrup, Dr. theol. 13—14 (Nr. 13). Worms Lex. 2, 48—55. Nyerups L. L. 490—91.

4. Christen Jensen Schive eller Bruun var Hører i Viborg Skole, da han 1592 blev Sgp. i Ørum, Viskum og Vejrum i S. Lyng Herred i Viborg Amt og Stift. † her 1632. Jens Christensen Ørum; der 1620 deponerede fra Viborg Skole, var rimeligvis hans Søn, se nedenfor (Nr. 9).

Sml. Wiberg, Præstehist. 3, 686. 4.

5. Laurids Jensen Aagaard, f. i Langaa Præstegaard, var en Søn af Jens Aagaard, Sgp. i Langaa og Vinge i Middelsom Herred i Viborg Stift, og Kir-

sten Libbert. Han var vistnok dimitteret fra denne Skole, ved hvilken han derefter blev Hører og Succantor ved Domkirken, indtil han 1608 blev Sgp. ved Graabrødre (Nørresogns) Kirke, Asmild og Tapdrup, i hvilket Embede han † 1628.

∞ Maren Schytte, f. 15— † 1671 (3 S. 2 D.). D. af Anders Schytte, Sgp. ved Graabrødre K., † $\frac{1}{9}$ 1592, og Anna Nielsd. Juul, der ∞ 2, Ambrosius Hansen, Sgp. ved Frue K. i Aalborg † 1601. Af Sønerne findes Niels Aagaard bl. Rectorerne paa Herlufsholm.

Sml. Krog, Viborg S. 169. Wibergs Præstehist. 3, 555 Nr. 4.

6. Laurids Nielsen Aalborg, f. 2den Marts 1592 i Aalborg, var en Søn af Niels Pedersen, Vognmand s. St., og Maren Adserdatter. Han blev 1615 fra Aalborg Skole dimitteret til Universitetet, blev 15de Septbr. 1616 Hovmester hos Enevold Seefeld paa Viborggaard for hans 3 Sønner, med hvilke han 1618—20 rejste udenlands. 1623 blev han 5te Lectie-Hører i Viborg Skole og s. A. Capellan ved Domkirken, 1628 Sgp. i Nørresogn (Graabrødre K.), Asmild og Tapdrup. hvor han † 13de Juni 1654.

∞ 1625 Birgitte Poulsdatter. (4 S. 5 D.).

Sml. Krog, Viborg 169—70. Tauber, Notitser 1840 S. 2. Wibergs Præstehist. 3, 555, 5.

7. Laurids Jensen Rafn, f. i Vellev i Randers Amt. Var Hører i Viborg Skole, indtil han 1625 blev øverste resid. Capellan ved St. Mortens Kirke i Randers. 1628 Sgp. i Ørum og Ginnørup i Nørre Herred, Randers Amt. † 1654.

∞ en Datter af Formanden Ole Christensen Pind (7 D.). Hun ∞ (eller forlovedes) 2, Eftermanden Christen Jensen Breum; og da han † 1655 ∞ 3, hans

Eftermand Lars Rasmussen Lidemarck, der dep. 1648 fra Kbhavns. Skole.

Sml. Wibergs Præstehist. 2, 582, 5; 3, 688, 4.

8. Peter Jensen findes at have været Hører ved denne Skole, da han 22de Septbr. 1625 beskyldtes for at have begaaet Støj. Maaske er det ham, der 1635 blev Sgp. i Ulslev i Nørre Herred i Maribo Amt, hvor han † 1640.

Sml. Wibergs Præstehist. 3, 434, 4.

9. Lars Bartholin fra Viborg, dep. 1621 fra denne Skole, ved hvilken han 1624 var Hører, da han i Kbhavn. tog Baccalaurei-Graden.

10. Jens Christensen Ørum, f. 1600 i Ørum Præstegaard, var vistnok en Søn af Christen Jensen Schive, der findes ovenfor bl. Hørere Nr. 4. Han dep. 1620 fra Viborg Skole, ved hvilken han 1624 var Hører, da han i Kjøbenhavn tog Baccalaurei-Graden, og underskrev 28de Novbr. 1625 tilligemed 4 andre Hørere (nedenfor 11—14) og nogle Disciple en Attest om Severinus Johannis Offvidt.*) Blev derefter Sgp. paa Fuur i Harre Herred, Viborg Stift, hvor han † 1657.

∞ Karen Arctander, D. af Henrik Arctander, der findes ovenfor bl. Rectorer Nr. 19. Hun ∞ 2, Eftermanden paa Fuur Christen Nielsen. † 1667.

Sml. Wibergs Præstehist. 1, 404, 5.

II. Søren Michelsen, f. 1596 i Tenderup i Hornslet Sogn i Rosenholms Birk, var en Søn af

---

*) Om hele denne Sag findes nærmere Oplysning i et Tillæg ved Slutningen af dette Afsnit.

Michel Skinder og hans Hustru Karen. Han deponerede 1620 fra Aarhus Skole, blev 1624 Hører i Viborg Skole, 1630 Capellan i Selde i Salling, 1634 Sgp. i Gislum i Aalborg Amt, Viborg Stift. Resignerede 8de April 1646. † ugift i stor Armod 17de April 1666 i Nyrup (begr. 20de April).

Sml. Lars Axelsens Dagbog S. 228. Wibergs Præstehist. 1, 149, 8.

12. Peter Hansen Gjørding (Petrus Johannis Gordingius) var ogsaa Hører herved Skolen 28de Nvbr. 1625.

13. Peter Petersen Trane (Petrus Petri Tranius), muligvis den Peter Petersen (Petrus Petrinus Viburgensis), der 1615 deponerede fra Viborg (imm. $\frac{1}{5}$). Han var vistnok Hører her $\frac{28}{11}$ 1625.

14. Christen Nielsen Varde, vistnok den Christianus Nicolai Vardensis, der $\frac{3}{4}$ 1613 (maaske fra Varde) deponerede i Kbhavn. Han var vistnok Hører her 1625, da han underskrev sammen med de foregaaende 4.

15. Jørgen Mathiesen, f. c. 1612, deponerede 1632 fra Viborg Skole (imm. 21de Apr.), blev derefter Hører ved denne Skole, indtil han 1640 blev Capellan ved Viborg Domkirke; 1641 resid. Capellan i Vorde, Fiskbæk og Romlund i N. Lyng Herred i Viborg Amt og St. 1654 Sgp. sammest. † 1667.

Sml. Wiberg, Præstehist. 3, 622, 1.

16. Laur. Pedersen Grindsteen, f. 1621 i Grindsteen ved Randers, deponerede 1642 fra Viborg Skole, ved hvilken han derefter blev Hører, til han 1655 blev pers. Capellan i Udby i Vends Herred i

Odense Amt (ordin. 4de Maj), 1661 Sgp. s. St.; 1671 blev han afsat for Løsagtighed, da hans Kone nedkom for tidligt, men fik dog Oprejsning og blev Feltpræst. † 13de Juni 1683 i Kbhvn.

∞ 1, Margrethe Pedersd. Jørgensen, D. af hans Formand i Udby.

2, Abel Ludvigsdatter.

Sml. Worms Lex. 2, 186 (Petræus). Nyerup, L. Lex. 200. Wibergs Præstehist. 3, 419, 4. Weyles Præstehist. i Ny kirkehist. Samlinger 6, 332.

17. Jens Lauritzen (Kjeldstrup), f. 1619 i Kjeldstrup, vistnok i Ove Sogn, hvor hans Fader var Bonde, kom 24 Aar gl. i Viborg Skole. hvorfra han 1645 deponerede (Joh. Laurentii), og ved hvilken han 1651 blev Hører i 1ste Lectie, 1653 blev han Capellan i Simested, Hvam og Hvilsom i Rinds Herred i Viborg Amt og Stift hos Anders Sørensen, hvem han efterfulgte 1663, og † ¹³/₁₀ 1668 i sit 49de Aar.

∞ Clara Hansd. Sagedorph, f. 1630 † ⁹/₃ 1706 som Enke efter Eftermanden Styge Haasum, dep. 1660 fra Viborg, † ¹⁵/₂ 1703. (I første Ægteskab 1 S. 2 D., i andet 2 S. 1 D.)

Sml. Jesper Lunds Manuskript. L. Axelsens Dagbog 224. Wiberg, 3, 41, 5.

18. Mag. Christen Mortensen deponerede 1638 fra Viborg Skole, ved hvilken han 1651 blev Hører i 5te Lectie, 1653 blev han Rector ved Aalborg Kathedralskole, hvortil henvises.

Sml. F. E. Hundrup, Lærerstanden ved Aalborg Kathedralskole S. 9—13 (Rector. Nr. 13).

19. Thomas Jensen Hoslef (Hvorslev, Horslev) eller Grønbech, f. 1628 i Hvorslev i Houlbjerg Herred,

Viborg Amt, Aarhus Stift, var muligens en Søn af Jens Sørensen Borre, Sgp. s. St. † $11/11$ 1640. Deponerede 1651 fra Viborg Skole, ved hvilken han derpaa blev Hører, men senere 1652 blev han Capellan, ordineret $22/12$ 1652 (eller maaske først 1657), hos Faderens Eftermand Christen Jensen Brasch, efter hvis Død 1657 han blev Sgp. i Hvorslev og Gjerning. † 12te Maj 1684.

∞ Inger Nielsd. Lind, vist en D. af Niels Christensen Lind, Sgp. i Grønbæk og Svostrup i Lysgaard Herred i Aarhus St.

Sml. Poulsen, Catalog p. 31. Wibergs Præstehist. 1, 719, 50.

20. Søren Jensen Hoslef (eller Grønbech), f. c. 1639 i Hvorslev, Broder til den Forrige, deponerede tilligemed Broderen 1651 fra Viborg Skole, og blev c. 1654 Hører ved Aalborg Skole og derefter 1655 ved Viborg Sk. Efter 4 Aars Tjeneste her blev han 1659 Sgp. i Grønbæk og Svostrup i Aarhus Stift (ord. 9de Decbr.), hvor han † allerede 1664.

Sml. Poulsen, Catalog, p. 31. Wibergs Præstehist. 1, 489, 6. Hundrup, Lærerstanden ved Aalborg Kathedralskole S. 84. (Nr. 16).

21. Otto Jensen Hosleff, f. c. 1639 i Hvorslev, en Broder til de tvende Forrige, deponerede 1660 fra Viborg Skole (imm. $3/8$), ved hvilken han 1661 blev Hører. 1664 blev han pers. Capellan i Grønbæk (ord. $17/8$) hos sin nysnævnte Broder, hvem han 23de Juli 1665 succederede som Sgp. Fra 1683—1711 var han tidlige Provst i Lysgaard Herred. Han var tro og redelig og † som Jubellærer 19de Juli 1723.

∞ Johanne Nielsd. Lind, f. i Grønbæk, Søster til Broderens Kone. 8 Børn, der alle i Faderens Levetid kom i Præstestand, 4 Sønner bleve Provster.

Sml. Poulsen, Catalog p. 31. Treschow, Jubellærere S. 298. Wibergs Præstehist. 1, 489, 7.

22. Peder Jørgensen, f. c. 1634 i Viborg, var en Søn af Jørgen Hansen, Borgmester s. St., og Maria Michelsdatter. Fra Viborg Skole afsendtes han 1653 til Kbhvns. Universitet, blev derefter Hører i Viborg, til han 1659 blev kaldet til Sgp. i Hjarup og Vandrup i Anst Herred, Ribe Amt og Stift, og aflagde 29de Septbr. s. A. Examen for Biskoppen. † c. 1664.

∞ 3die Jan. 1660 Mette Poulsd., en D. af Formanden Poul Sørensen, f. i Egtved.

Sml. Jesper Lunds Manuskript. Wiberg 1, 622. 3.

23. Hans Jensen Paludan, f. c. 1640 i Viborg, var en Søn af Johannes Paludan, der havde været Apotheker i Helsingør, men 16de April 1623 fik Privilegium paa at drive Apothek i Viborg. Hans Moder var Marie Ofridt. Han deponerede 1660 fra Viborg Skole, i hvilken han derefter var Hører i 4de Lectie, indtil han 1666 blev pers. Capellan i Tjele og Vinge i S. Lyng Herred i Viborg Stift, hvor han 2den Aug. 1671 blev Sgp. † $\frac{26}{7}$ 1704.

∞ 1, Anna Sørensdatter, † 3dje Marts 1674 (u. B.)

2, Lene Sørensdatter, † $\frac{2}{5}$ 1686 (2 S. 4 D.), D. af Søren Poulsen Hadsund, Sgp. i S. og N. Onsild.

3, Anna Christensd. (u. B.), D. af Mag. Christen Jørgensen Serup, Sgp. i Glenstrup (se bl. Rectorer i Mariager).

Sml. Jesper Lunds Manuskript. L. Axelsens Dagbog 171—72. Wibergs Præstehist. 3, 321. 5.

24. Christopher Christensen Kragbæk, f. 1644 i Værmeland, blev Discipel i Viborg Skole, hvorfra han 1667 afsendtes til Kbhvns. Universitet, hvor han 1670

tog theologisk Attestats, blev Hører ved denne Skole, derefter Skibspræst og 1674' Sgp. i Gislum og Testrup i Aalborg Amt, Viborg Stift. † 18de Januar 1704. Han var stor og stærk, brav og ærlig, men fattig.

∞ 1, Else Henriksd., Enke efter Peter Justesen, Borgmester i Thisted, f. 1636 † $2\frac{1}{4}$ 1694 og D. af Henrik Jensen, Borgmester i Viborg.

2, 22de Septbr. 1697 Karen Galschjød, f. 16— † $2\frac{1}{4}$ 1760, D. af Thomas Hansen Galschjød (dep. 1650 fra Aalborg Skole), Sgp. i Farsø og Vonsild i Aalborg Amt, Viborg Stift, og Johanne Mortensd. Kjærulf.

Sml. Wibergs Præstehist. 1, 449, 10.

25. Christen Christensen Stistrup, f. 1651 i Stistrup By i Føvlum Sogn, hvor hans Fader Christen Sørensen var Bonde. Hans Moder var Karen Terkildsdatter. Blev sat i Viborg Skole, hvorfra han 1670 blev Student, $1\frac{8}{9}$ 1672 cand. theol. non cont., prædikede $\frac{4}{10}$ 1673 for Dimis, blev Hører i Viborg Skole og 5te Juli 1677 Sgp. i Ullits og Føvlum i Gislum Herred, Aalborg Amt, Viborg Stift, 1681 tillige Provst i Gislum Herred, 1693 tillige i Aars Herred, 1698 Magister i Kbhvn. † 28de Jan. 1712. „Satyrisk Poet med en ypperlig Hukommelse og Judicium, og var der hos ham nedlagt et stort Pund, han var godt inde i den danske Historie og havde fore at ville corrigere og oplyse den og refutere tildels den svenske; men han blev derudi forhindret af de mange Processer, han indviklede sig udi, hvormed han drev sin Tid hen.“

∞ 1, Apollonia Eskesdatter, f. 1631 † $1\frac{8}{9}$ 1689, Enke efter Formanden Poul Christensen Ullits, der dep. 1655 fra Viborg.

2, $\frac{5}{11}$ 1690 Else Lauridsd. Aalborg (Bie), D.

af Lars Poulsen Aalborg, der dep. 1646 fra Aalborg, Sgp. paa Gjøel i Hvetbo Herred, Hjørring Amt, og Mette Bjerregaard f. Bie.

Sml. Hofmann, Fundat. 3, 88. Pontoppidau, Danske Atlas IV, 550. Viborg Stifts Kaldsbrev-Protocol. L. Axelsens Dagbog 283—84, samt 107, 110, 115—6, 136, 175, 198. Wibergs Præstehist. 3, 432—33. (10).

26. Jacob Andersen Riber, f. $\frac{4}{3}$ 1644 i Ribe, hvor hans Fader Anders Jacobsen var Byfoged, hans Moder var Johanne Madsdatter Roed. Han deponerede 1664 fra Ribe Skole, $\frac{19}{5}$ 1666 cand. theol. laudab., $\frac{22}{10}$ s. A. prædikede han for Dimis, 1674 blev han Hører i Viborg Skole, $\frac{5}{3}$ 1679 Sgp. i Tisted og Binderup, Gislum Herred, Aalborg Amt, Viborg Stift, 1684 (dom. exaudi) Sgp. i Husby og Nisum i Ulvborg Herred, Ringkjøbing Amt, hvor han † 8de Septbr. 1707. Han var en opbyggelig Prædikant.

∞ Margrethe Køler, f. $\frac{1}{8}$ 1638 † $\frac{4}{1}$ 1706 (B.), D. af Daniel Køler (Colerus), Sgp. i Aunslev og Bovense, Vinding Herred, Svendborg Amt (dep. 1607), og Margrethe Lauridsd. Hoff.

Sml. Terpager, Rip. Cimbr. p. 600. Gjessing, Jubell. II, 2, 204. Thorup, Program f. 1829 S. 2—3. Wiberg, Præstehist. 1, 702. 11.

27. Mag. Søren Sevel, f. $\frac{16}{7}$ 1653 i Sevel Præstegaard i Ringkjøbing Amt, hvor hans Fader Provst Knud Jørgensen Colding var Sgp.; hans Moder var Margrethe Hansd. Kjær (Paludan) af Ringkjøbing, en Datter af Mag. Hans Paludan (Kjær), der findes bl. Rectorer i Colding. Kom 1664 i Viborg Skole, hvorfra han deponerede 1669. $\frac{21}{10}$ 1671 cand. theol. laud., 1672 (dom. jub.) prædikede han for Dimis, s. A. Informator hos Jørgen Skeel Due til Sønderskov, 1676 blev

han 4de Lectie-Hører i Viborg Skole, hvor han avancerede til 5te Lectie, til $16/4$ 1680. $17/4$ 1680 Magister i Kbhvn., $16/10$ s. A. Sgp. ved Domkirken i Viborg og Provst til N. (?) Lyng Herred (ordin. $17/12$), $23/3$ 1711 Provst og Sgp. ved Holmens K. i Kbhvn., $3/1$ 1718 Stiftsprovst og Sgp. ved Frue K. s. St. † $6/1$ 1720 (begr. $17/1$).

∞ 1, $18/10$ 1681 Maria Thrane, f. $27/3$ 1667 i Viborg, † $1/5$ 1711 s. St. (af 15 B. — 6 S. 9 D. — døde 9 unge), D. af Mag. Lars Thrane, Sgp. ved Viborg Domkirke (dep. 1633 fra Viborg), og anden Hustru Maria Monrad.

2, 1713 Drude Margrethe Høyer f. Tistorph, † $16/2$ 1714, D. af Mag. Michael Heinrichsen Tistorph, Sgp. ved Nicolaj K. i Kjøbenhavn, og Enke efter Assessor Henrik Høyer.

Sml. Adresse-Contoires Efterretn. 1764 N. 105; 1766 N. 72 Tillæg. Gjessings Jubell. 1, 316 Tab. Krog, om Viborg S. 150. Worms L. L. 3, 987. Wiberg, Præstehist. 2, 123 N. 27.

28. Anders Olufsen Brasen, f. 1656 i Daugbjerg i Fjends Herred i Viborg Stift, hvor hans Fader Ole Andersen Brasen var Sognepræst. Han deponerede 1676 fra Roskilde Skole, 1678 cand. theol. (illum.), 1679 Hører i Viborg Skole, $1/7$ 1696 Sgp. i Galtrup og Jølby i N. Herred paa Mors. † $4/3$ 1708.

∞ . . . . . (B.)

Sml. Wiberg, 1, 419. 7.

29. Mag. Mathias Schacht, f. $29/7$ 1660 i Visby paa Gulland, hvor hans Fader Henrik Schacht var Skolens Rector og Biskop des. paa Gulland. Han deponerede 1678 fra Gulland privat ved Kbhvns. Universitet (imm. $19/7$), rejste 1679 til Kiel, Rostock, Leipzig og a. Universiteter, og derefter til Sverrig,

hvor han opholdt sig i nogen Tid i Stockholm og Upsala. Blev 1682 Hører i Viborg Skole, men rejste atter udenlands og besøgte Danzig, Königsberg og Holland. 1683 blev han Cantor og Collega ved Odense Skole, 1686 Rector i Kjerteminde, hvortil henvises. Han var tillige Musicus for Kjerteminde og Hindholm, og lige bekendt for sin Lærdom og Strængthed. † 8de Aug. 1700.

Sml. Nova litterar. mar. Balth. 1698 p. 186; 1699. 23. 116; 1702 p. 82—83. Gjessings Jubell. 1, 289. Hjersing, de clar. Viburg. p. 9. Worm, L. L., 2, 324—25; 3, 674—75. Nyerup, L. L. 525. N. M. Petersen, Dansk Litteraturhist. 3, 439—40. Strøm, om Kjerteminde S. 77—79.

30. Poul Paludan, f. 26de Novbr. 1658 i Jetzmark Præstegaard i Hvetbo Herred, Hjørring Amt, var en Søn af Provst Hans Lucassen Paludan (der dep. 1638 fra Viborg), Sgp. s. St., og 2den Hustru Johanne Nielsdatter Borch. Han blev sat i Viborg Skole, hvorfra han 1676 dimitteredes til Universitetet. ³¹/₃ 1680 cand. theol. laud. S. A. prædikede han for Dimis og blev Hører i 5te Lectie i Viborg Skole. 1ste Juni 1686 blev han Sgp. i Vammen, Bigum og Lindum i Nørlyng Herred i Viborg Amt og Stift (ord. ⁷/₇). ²/₁ 1708 Sgp. i Rørby i Arts Herred i Holbæk Amt, hvor han † 1720.

∞ 15de Juni 1686 Margrethe Jensd. Munch, Enke efter Formanden i Vammen Thomas Jensen Vinsløv, der depon. 1674, † ²/₆ 1686. Hun var født 16— i Kbhvn. † begr. ²⁰/₁₁ 1703. I dette Ægteskab 4 Sønner, 5 Døttre.

Sml. Viborg Kaldsprotocol. Worms Lex. 2, 159—60. L. Axelsens Dagbog, S. 97, 184, 297. Wiberg, 2, 691. 10.

31. Jesper Jensen Rønneberg var født 1652 i

Rønbjerg i Vinding Herred, Ribe Stift. Deponerede 1676 fra Viborg Skole, $19/12$ 1683 cand. theol. (illum.); prædikede 19de Jan. 1684 for Dimis, blev Hører i 5te Lectie i Viborg Skole, $4/9$ 1686 Sgp. i Hersom, Bjerregrav og Klejtrup i Rinds Herred, Viborg Amt og St. (ord. $8/10$), 1714 tillige Provst i Rinds Herred. † $21/5$ 1722.

∞ 1687 Dorthe Andersdatter, D. af Anders Jensen Gjerdrup, Sgp. i Brøndum, Siem og Thorup i Hellum Herred, Aalborg Amt, Viborg Stift, † 1656, og Enke efter Formanden i Hersom Isaac Jensen, † $28/8$ 1686. (Hun havde i 1ste Ægteskab 2 S. 2 D. og i 2det 7 Børn.)

Sml. Bircherod, Dagbog S. 460 Note. L. Axelsen, Dagbog S. 98, 107, 111, 112, 150. Wiberg, Præstehist. 1, 616. 7.

32. Villiam Stenbloch, f. c. 1660 i Horsens, hvor hans Fader Henrik Stenbloch var Regiments-skriver, hans Moder var Inger Jacobsdatter. Han deponerede 1680 fra Horsens Skole, $9/8$ 1682 cand. theol. laud., blev derefter Hører i Viborg Skole og Amanuensis hos Søren Glud, Biskop s. St. 22de Juni 1696 Sgp. i Højslev, Dommerby og Lundø i Fjends Herred, Viborg Amt og Stift (ord. 14de Octbr.), † 26de Decbr. 1707.

∞ 1, Maria Pedersd. Alrø, f. 16—, † c. 1694 (5 S. 2 D.), D. af Peter Sørensen Alrø, Sgp. til Alrø.

2, 1695 Anna Lauridsd. Bhie, f. 16— paa Gjøl, † 7de Novbr. 1737 i Viborg (5 S. 2 D.), D. af Præsten Lars Poulsen Aalborg (dep. 1641 fra Aalborg Skole), Sgp. paa Gjøl, og Mette Bhie.

Sml. Erslew, Suppl. 3, 247 Note. Wiberg, Præstehist. 1, 744. 9.

33. Jochum Sørensen Bregnholm, f. 1661 i

Kjellingtand, en Landsby i Gislum Sogn i Aalborg Amt, Viborg Stift, var en Søn af Søren Thomsen Bregnholm og Johanne Farstrup, en D. af Svend Pedersen Farstrup, Sgp. i V. og Ø. Bølle i Rinds Herred, Viborg Amt og Stift (der depon. 1623 fra Viborg Skole). Efterat have modtaget Undervisning i Hjemmet blev han 1676 sat i Ribe og 1678 i Viborg Skole, hvorfra han 1685 af Rector Juulbye afsendtes til Kbhvns. Universitet. $22/5$ 1688 tog han theologisk Attestats (illum.), 23de Juni s. A. prædikede han for Dimis; blev derpaa i 2 Aar Hører i Viborg Skole, indtil han 12te Juli 1690 blev Capellan med Succession i Vridsted og Flye i Fjends Herred, Viborg Amt og Stift (ord. 15de Octbr.). † $16/5$ 1713.

∞ 18de Juli 1693 Anne Paaske, f. 16— her; † $1/6$ 1725, D. af Anders Nielsen Paaske (dep. 1647 fra Viborg), Sgp. i Vridsted, † $7/4$ 1698, og Sidsel Madsdatter.

Sml. Viborg Stifts Kaldsbrev-Protocol. Jesper Lunds Manuskript. L. Axelsens Dagbog S. 22. Wiberg, 3, 639. 8.

34. Mads Jacobsen Ullitz, f. 1671 i Viborg, hvor hans Fader Jacob Christensen Ullitz, † $3/4$ 1685, var Sgp. ved Graabrødre Kirke. Hans Moder var Karen Olufsd. Kjeldsmed. Han deponerede vistnok 1691 fra Odense Skole (hvor jeg har læst hans Navn Nic. Uldolinus), $19/5$ 1693 cand. theol. n. c., blev derpaa Hører i Viborg Skole, til han 9de April 1695 kaldtes til succ. Sgp. i Ulstrup og Gundersted i Aars Herred, Aalborg Amt, Viborg Stift (ord. 29de April 1696). † 24de Juli 1708.

Sml. Wiberg, Præstehist. 3, 440. 9.

35. Ole Albertsen Sædolin, f. 3die Novbr. 1663, var en Søn af Albert Christensen Sædolin, Sgp.

i Nestelsø og Mogenstrup i Hammer Herred, Præstø Amt, † 1680, og Sophie Jørgensd. Kom 1678 i Herlufsholm Skole, hvorfra han 1682 deponerede i Kbhvn., 1683 cand. philos., 20de April 1684 cand. theol. (illum.), 10de Febr. 1685 prædikede han for Dimis. Conditionerede siden hos Mag. Albert Fich, Sgp. ved Trinitatis Kirke i Kbhvn., rejste 1689 til Jylland, hvor han i Viborg blev Hører i 4de og derefter i 5te Lectie, 7de April 1689 res. Cap. ved Domkirken s. St. (ord. $\frac{6}{6}$), 10de Octbr. 1709 Sgp. i Borum og Lyngby i Aarhus Stift, hvorhen han dog ikke kom, 6te Octbr. 1727 Sgp. ved Sortebrødre (Søndersøgn) Kirke i Viborg. † 28de Marts 1730.

∞ $\frac{7}{3}$ 1699 Margrethe Friis, f. c. 1673 † $\frac{7}{5}$ 1736 (begr. $\frac{26}{6}$ 1738 efter en anden Angivelse), D. af Christian Friis, Sgp. i Bodum og Udby, Refs Herred, Thisted Amt (der dep. 1662 fra Aarhus Skole) † 1695, og Karen Madsd. Schytte.

Sml. L. Axelsens Dagbog 119. 264. Wiberg, 3, 552. 5. Lengnick, Fam. Sadolin S. 1.

36. Jens Nielsen Winther (Bjergsted), f. 7de Maj 1663 i Krstrup ved Randers af fattige Forældre. Deponerede 1684 fra Randers Skole, 1686 cand. theol. h. ill. Blev s. A. først Amanuensis hos Dr. Søren Glud, Biskop i Viborg, og derpaa Hører i Viborg Skole; 1688 pers. Capellan i Aaby og Bjergsted i Kjær Herred, Aalborg Amt og Stift (ord. 14de Novbr.), 24de Novbr. 1691 blev han succederende Sgp. s. St. efter Hans Poulsen Tancke, der † 1696. 1709 blev han tillige Provst i Kjær Herred. † 1724.

∞ Formandens Enke Bodil Sørensen, D. af Helm Sørensen, Borgmester i Aalborg.

Sml. Wiberg, Præstehist. 1, 13, 10.

37. Frederik Busch, f. $\frac{2}{5}$ 1663 i Lindaas i Bergens Stift, hvor hans Fader Peder Busch var Degn, hans Moder Ingeborg Lydichs Datter. Deponerede 1684 fra Bergens Skole. Opholdt sig i 3 Aar i Kbhvn. og tog philosophisk og theologisk Examen, hvorpaa han rejste til Viborg og blev først Informator i Rector Jens Reenbergs Hus, derefter Hører i 4de (siden i 5te) Lectie i Viborg Skole, da han $\frac{7}{5}$ 1696 i Kbhvn. tog Baccalaurei-Graden; var derefter Hovmester hos Oberst Rantzov, indtil han $\frac{7}{6}$ 1700 af Landsdommer Bartholin kaldtes til Sgp. i Daugbjerg og Mønsted i Fjends Herred, Viborg Amt og Stift (ordl. 10de Septbr.) † begr. $\frac{5}{12}$ 1741.

∞ 1, Dorthea Petersd. Hillerød, f. 1665 † b. $\frac{6}{2}$ 1703.

2, $\frac{6}{12}$ 1704 Maren Thomasdatter Daugbjerg eller Lyngby, f. 16— † $\frac{1}{9}$ 1741. (3 S. 1 D.)

Sml. Jesper Lunds Manuskript. L. Axelsens Dagbog S. 157. Wibergs Præstehist. 1, 270. 7.

38. Anders Eschildsen, f. 1665, deponerede 1685 fra Viborg Skole, ved hvilken han derefter blev Hører og avancerede til 4de Lectie. Han afstod nogle Aar før sin Død sin Hører-Betjening til Ivar Panch.

Sml. Poulsen, Catalog, p. 87. Thjørring a. St. S. 395.

39. Ivar Panch blev Hører efter Anders Eschildsen.

Sml. Thjørring p. 395.

40. Mogens Brandt var 1694 Hører ved Viborg Skole, men blev 1695, da han med nogle af Skolens Disciple rejste til Himmestrup for at synge over et adeligt Lig, tilligemed en lille Søn af afdøde Mogens Scheel til Fussingø, bidt af gale Hunde, og døde de begge deraf.

Sml. L. Axelsens Dagbog S. 125.

41. Christian Kjærgaard, f. 12te Marts 1669 i Viborg, hvor Faderen Christen Kjærgaard var Kjøbmand. Han deponerede 1691 fra Viborg Skole og tog 1693 theologisk Attestats (illum.). Blev derefter Hører ved denne Skole, indtil han 30te Marts 1695 blev kaldet til Sgp. i Dragstrup og Skallerup i N. Herred paa Mors (ord. 1ste Maj), hvor han † allerede 1696.

Sml. Wiberg, Præstehist. 1, 276. 10.

42. Peder Jensen Bering, f. 1672 i Hjarup Præstegaard i Anst Herred, Ribe Amt, var en Søn af Jens Pedersen Welling og Mette Bering, en D. af Mag. Peder Bering i Ø. Snede (der dep. 1633 fra Viborg), efter hvem han tog Tilnavn. Han deponerede 1692 fra Kolding Skole; $17/1$ 1695 cand. theol. (mediocriter.), $19/2$ s. A. prædikede han for Dimis, var derpaa henved 3 Aar 3die Lectie-Hører i Viborg Skole og blev 19de Aug. 1698 af Viborg Bisp Henrik Gerner kaldet til Vicepastor i Gunderup og Nøvling i Fleskum Herred, Aalborg Amt, Viborg Stift, hvor han † $19/5$ 1728. (Han maa ikke forvexles med en ældre Broder af s. N., der blev Faderens Successor i Hjarup, sml. Wiberg, 1, 223. 5.)

∞ 18de Juli 1702 Anne Helene Jensd. Husbond, f. $26/1$ 1686, D. af Formanden i Gunderup Jens Pedersen Husbond, der dep. 1676 fra Slangstrup, † $4/7$ 1698.

Sml. Viborg Stifts Kaldsbrev-Protocol. Bircherods Dagbog S. 405. Wiberg, Præstehist. 1, 501. 9.

43. Mag. Jens Ostenfeld, f. 11te Decbr. 1672 i Viborg, deponerede 1690 fra Viborg Skole, $29/9$ 1693 cand. theol. haud. ill., $30/12$ s. A. prædikede han for Dimis (laud.), 14de Maj 1694 Baccalaur., blev derpaa Hører i denne Skoles 5te Lectie; 19de Maj 1700 Ma-

gister philos. og 10de Juli 1705 Cørector her. Se ovenfor bl. Rector. Nr. 30.

44. Jørgen Pontoppidan, f. c. 1673 i Sønderbroby Præstegaard, var en Søn af Dines Hansen (der dep. 1654 fra Odense Skole), Sgp. s. St., og 1ste Hustru Dorthe Christensen, hvis Børn alle antog Navnet Pontoppidan (o: Broby). Han deponerede 1693 fra Odense Gymnasium, og blev Hører i Viborg Skole.

Sml. Gjessing, Jubell. II, 2, 189. Lengnick, Fam. Pontoppidan S. 3.

45. Christian Christensen Lund, f. 1670 i Viborg, deponerede 1693 fra Viborg Skole (imm. $\frac{21}{7}$), $\frac{23}{3}$ 1699 cand. theol. h. ill., 14de Octbr. 1702 hom. Prøve h. ill. Var 12te Septbr. 1708, da han blev indskreven blandt de theologiske Candidater, Hører i Viborg Skole.

Sml. Fr. Barfod, Dansk Gejstligh. II, 103, Nr. 210.

46. Claus Krebs, f. i August 1675 i Viborg, hvor hans Faders Henrik Krebs var Raadmand. Hans Moder var Catharine Sidenborg, f. 1645 † 1719. Han deponerede 1695 fra Viborg Skole (imm. $\frac{21}{7}$), $\frac{11}{3}$ 1697 baccalaur. i Kbhvn., 12te Aug. s. A. cand. theol. haud. ill., $\frac{1}{9}$ s. A. homilet. Prøve h. ill., blev Hører her i 3die, derefter i 5te Lectie, og lod sig i denne Stilling 30te Juli 1708 indskrive blandt de theologiske Candidater i Kbhvn., blev s. A. residerende Capellan, 9de Marts 1712 succederende og 1716 virkelig Sgp. ved Graabrødre Kirke i Viborg. 1714 Magister i Kbhvn. † $\frac{9}{4}$ 1726.

∞ $\frac{23}{3}$ 1709 Mette Sophie Rhode, f. 16—, † b. 19de Juli 1749 i Viborg (i B.), D. af Mag. Morten Rhodius, † 23de Jan. 1716, Sgp. i Nørre Sogn (Graabrødre K.) i Viborg (der dep. 1662 fra Roskilde Skole) og Maren Christensd. Dall, f. c. 1657 † 1722 i Viborg.

Sml. Krog, Viborg 178. Fr. Barfod, D. G. 9. 2, 101 (165).
Wiberg, 3, 556. 2. Thjørring, a. St. S. 347—48

47. Jesper Aaby, f. 11te Decbr. 1693 i Vorning, S. Lyng Herred i Viborg Amt og St., hvor hans Fader Lavrids Thomsen Aaby (der dep. 1655 fra Viborg Skole) var Sgp., f. $29/6$ 1670 † $16/6$ 1708. Hans Moder var Faderens 2den Hustru Anna Jespersd. Lundholdt, † $11/6$ 1686. Han deponerede 1694 fra Viborg Skole (imm. $24/7$); $14/5$ 1698 cand. theol. non cont., tog 31te Aug. s. A. homil. Prøve (n. c.), opholdt sig $23/11$ 1708, da han lod sig indskrive blandt de theologiske Candidater, paa Holckenhavn, blev derefter Hører i Viborg Skole, men blev allerede $19/7$ 1712 adjungeret Sgp. i Højbjerg og Elsborg i Lysgaard Herred, Viborg Amt, Aarhus Stift (ord. $17/2$ 1713), s. A. v. Sgp., hvor han † $30/6$ 1723.

Sml. Povlsen, Catalog p. 33. Gjessings Jubell. 3, 243 Tab. 3. Fr. Barfod, D. G. 2, 102 Nr. 190. Wiberg, 1, 733. 10.

48. Gros (Grotius) Leth, f. 30te Juli 1694 i Nykjøbing paa Falster, hvor Forældrene da levede. Faderen Mikael Grotzen Leth blev senere Byfoged i Stege. Moderen Cecilie Christensd. Wagner (eller Wegner) var en Landmandsdatter fra Nykjøbing paa Falster. Rector M. Joh. Th. Fischer afsendte ham 1713 fra hans Fødehjems Skole til Universitetet, hvor han 1714 blev baccalaur., og derefter exercitiarius paa Klosteret, hvor han gjorde sig bekjendt ved sit gode Hoved; blev kort efter Hovmester paa Endrupholm i Skads Herred i Jylland, hos Stephan Nielsen, der 1719 blev adlet med Navnet Ehrenfeld. 1718 blev han Hører og Cantor i Viborg, i hvilken Stilling han 28de Aug. 1719 tog theologisk Attestats (laud.) og prædikede 8de Decbr. s. A. for Dimis. Nogle Aar

derefter nedlagde han sit Embede som Hører og blev Hovmester hos Conferentsraad Møinichen, fra hvis Hus han $^{25}/_7$ 1729 blev kaldet til Sgp. i Stadager paa Falster (ord. $^{2}/_9$). Her fik han efter 16 Aars nidkjær Embedsførelse, hvor han gav Prøver paa sin Arbejdsomhed, Lærdom og Godgjørenhed, Belevenhed og Redelighed, pludselig, paa Grund af at han, ophidset ved en ham ubillig paaført og endnu mere ubillig paadømt Proces, fandt sig foranlediget til paa Prædikestolen at nævne og bansætte sin Modstander i den, kongelig Befaling til uden videre Lov og Dom at forlade sit Embede. Han forlod i Octbr. 1744 Falster, tog først til sin Broder Cancelliassessor Christian Leth, Herredsfoged i Sunds og Gudme Herreder, men gik, efter at have tilbragt $^{1}/_2$ Aar her i største Tilfredshed, pludselig, for ikke at falde sin Broder til Byrde, til Holland, hvor han henlevede Resten af sine Dage i stor Nød og Trang, og efter 4 Gange at have paa-lagt sig stedse længere Faste, under hvilken han kun nød koldt Vand, døde han ugift i Maj 1762.

Sml. J. Barfod, Falsters Gejstlighed 2, 125—34. Worms Lex. 1, 681—3. Wiberg, 3, 173—12.

49. Ernst Samuel, f. i Decbr. 1687 i Nakskov, hvor hans Fader Peder Samuel var Kjøbmand, senere Borgmester. Hans Moder Karen Nielsd. Schytte, f. 1660 † b. $^{27}/_4$ 1706. Han deponerede 1710 fra sin Fødebyss Skole, tog $^{16}/_4$ 1711 Baccalaurei-Graden i Kbhvn. og var da Hører i Nakskov Skole (1711—12) i 3die Lectie, men var neppe nogen heldig Lærer (sml. Rhode, Lollands Hist. S. 143, ny Udg. ved Friis S. 117); $^{16}/_{10}$ 1713 cand. theol. n. c., 1716 Capellan ved Nørre Sogns Kirke i Viborg og Cantor ved Kathedralskolen s. St., 1716 1ste residerende Capellan i Randers, $^{3}/_6$

1726 Sgp. i Nørre Sogns Kirke i Viborg, hvilken Kirke han s. A. ved den store Ildebrand reddede. † $\frac{9}{9}$ 1733.

∞ $\frac{1}{5}$ 1714 Eva Maria Rhodius, † $\frac{27}{5}$ 1730 (3 S. 5 D.), D. af Morten Balthersen Rhodius, Enepræst i Graabrødre Kirke i Viborg. † $\frac{23}{1}$ 1716.

Sml. Krog, Viborg 178. Galthen, Randers 159. Hundrup, Nakskov Skoles Hørere (N. 20). Wiberg, 3, 557. 3. Thjørring, a. St. 343; jvfr. S. 325.

50. Lucas Steenstrup, f. $\frac{11}{10}$ 1681 i Øsløs i Aalborg Stift, hvor hans Fader Niels Steenstrup (der dep. 1667 fra Viborg Skolé) var Sgp., Moderen Cathrine Bodtzen. Efter privat Information kom han, da Faderen var død, 1697 i Viborg Skole, hvorfra han 1702 af Rector Reenberg afsendtes til Kbhvn. Havde i 2 Aar Condition hos Præsten Vilhelm Steenbloch i Hvorslev, rejste senere til Kbhvn. og tog $\frac{18}{3}$ 1704 den philosophiske Examen og $\frac{7}{8}$ s. A. theologisk Attestats (laud). Derefter havde han et Aars Tid Condition hos Jacob From, Amtsforvalter over Korsør og Antvorskov Amter, siden 1705—8 hos Justitsraad Bentzon i Skjelskør, derpaa 1708 Hører i 3die Lectie i Viborg. 1711 forlod han dette Embede og kom i Condition hos Oberst Rantzau til Rodstens-eje, hvor han blev i 2 Aar, kom derpaa til Kbhvn., hvor han $\frac{13}{5}$ 1713 prædikede for Dimis. Af Seigneur Anders Brønsdorff til Estvadgaard blev han 19de s. M. kaldet til Sgp. i Vridsted og Flye, Fjends Herred i Viborg Amt og Stift, med kgl. Confirmation af 10de Juli (ord. 25de Aug.) Formedelst Alderdom og Svagelighed tog han 1747 Christen Mortensen Bredsdorff (der depon. 1734 privat) til Capellan, afstod ham 1748 Kald og Præstegaard og flyttede til Fyen, hvor han † $\frac{16}{2}$ 1751. Han siges at have været en meget streng Lærer.

∞ 1, $\frac{6}{2}$ 1714 i Viborg, Dorothea Larsen, f. 16—,
 † $\frac{3}{2}$ 1715 (1 S.), D. af Borgmester Jochum Larsen
 s. St.

2, $\frac{17}{5}$ 1725 i Vridsted Johanne Bregnholm, f.
 her, † $\frac{12}{4}$ 1732 (2 S. 2 D.), D. af Formanden i Vrid-
 sted Jochum Bregnholm (der dep. 1785 fra Viborg)
 og Johanne Farstrup.

3, i April 1733 Birgitte Muhle Hvidberg, f. 1705
 i Skive [i. B.], D. af Lauritz Hvidberg, Sgp. i Nau-
 trup, Sæby og Vile.

Sml. Fr. Barfod, D. G. 2, 112 Nr. 482. L. Axelsens Dag-
 bog 202. Jesper Lunds Manuskript. Dansk Atlas IV, 667. Wi-
 berg, 3, 639. 9. Thjørring, a. St. 892—93.

51. Jens Jensen Bering, f. 1685 i Hjarup
 Præstegaard, Anst Herred, Ribe Amt og Stift,
 Broder til ovennævnte Peter Jensen Bering (Nr. 42).
 Deponerede 1704 fra Kolding Skole, blev derefter
 Hører her i Skolens 1ste Lectie, 23de Jan. 1710 cand.
 theol. haud. ill., $\frac{1}{5}$ 1712 Sgp. i Vindum, Middelsom
 Herred, Viborg Amt og Stift (ord. $\frac{22}{6}$). † 25de April
 1727 (med sin Prædiken i Haanden).

∞ 1, $\frac{1}{10}$ 1713 Elisabeth Henriksd. Borch, f. 1690,
 † b. $\frac{1}{2}$ 1720, D. af Henrik Borch.

2, $\frac{23}{7}$ 1721 Birgitte Fussing, † b. $\frac{1}{2}$ 1730, D.
 af Christen Fussing, Ejer af Clemenstrup i Sj, og
 Marie Michelsd. Hun ∞ 2, Eftermanden Laurits
 Lassen (der dep. 1729 fra Aalborg Skole).

Sml. L. Axelsens Dagbog S. 199. Jesper Lunds Manu-
 skript. Vindum Kirkebog. Wiberg, 3, 589. 9.

52. Morten Sørensen Breum, f. $\frac{20}{3}$ 1682 i
 Breum Præstegaard i Grinderslev Sogn, N. Herred, Vi-
 borg Amt og Stift, hvor hans Fader Søren Mortensen
 Bryndom (der dep. 1669 fra Viborg Skole) var Sgp.

Moderen var Sophie Petersd. Hessel. Han kom i Skole i Viborg, hvorfra han deponerede 1703; tog $\frac{17}{3}$ 1710 theologisk Attestats (n. c.), blev Hører her i 4de Lectie og $\frac{2}{4}$ 1712 Sgp. i Ullits og Føvlum i Gislum Herred, Viborg Amt og Stift. † $\frac{25}{6}$ 1748.

∞ $\frac{6}{10}$ 1713 i Lading Christence Sophie Amalie Ørum, f. c. 1676 † $\frac{22}{1}$ 1746, D. af Peter Ørum, Sgp. i Ørum, Borris og Gammelstrup, Fjends Herred, Viborg Amt og Stift.

Sml. Wiberg, 3, 433. 11.

53. Johan Andreas Jepsen Schandorf, f. $\frac{13}{10}$ 1698 i Viborg, hvor hans Fader Jeppe Schandorf var Hospitalsforstander og Landstingsprocurator. Han deponerede 1718 fra Viborg (Joh. And. Japetus); $\frac{10}{6}$ 1720 cand. theol. laud. (men kaldes der Ipsen eller Jepsen), blev derpaa Hører i Viborg og tillige Famulus først hos Biskop Søren Lintrup til 1725 og derpaa hos Biskop Hans Trøllund; $\frac{16}{2}$ 1729 blev han Sgp. i Taulov og Erritsø i Elbo Herred, Vejle Amt, og blev vel $\frac{25}{1}$ 1743 forflyttet til Middelfart, men kom $\frac{31}{5}$ s. A. tilbage til sit forrige Kald, hvor han † $\frac{25}{7}$ 1752.

∞ Susanne Cathrine Buch, † 1768, D. af Jacob Buch, Sgp. i Aalsø og Hoed, S. Herred, Randers Amt (der dep. 1686 fra Kolding Skole) og Anne Hansd. Cappel.

Sml. J. Blochs Manuskript. ▽Wiberg, 3, 300. 11. Thjørring, a. St. 393.

54. Niels Hesselberg blev 4de Lectie-Hører her, og † i denne Stilling 1730 (begr. $\frac{21}{8}$), men findes ikke hos Thjørring.

55. Peter Sørensen Breum, f. i Juni 1684 i Breum Præstegaard, Broder til Morten Sørensen Breum

(Nr. 52). Deponerede 1703 fra Viborg Skole, $\frac{16}{1}$ 1711 cand. theol. non. cont., aflagde $\frac{6}{6}$ s. A. homiletisk Prøve (h. ill.), var Hører i Viborg Skole, men blev $\frac{11}{6}$ 1727 Sgp. i Ørum, Borris og Gammelstrup i Fjends Herred, Viborg Amt, † $\frac{31}{5}$ 1730.

∞ $\frac{1}{10}$ 1728 i Viborg Karen Harch, † $\frac{29}{8}$ 1743.

Sml. Viborg Stifts Kaldsbrev-Protocol. Kbhvns. extr. Relat. 1727 (hvor han urigtig kaldes P. Bruun). Wiberg, Præstehist., 3, 691. 8.

56. Ditlev Michael Holmer, f. i Septbr. 1687 paa Laaland, deponerede 1707 fra Nykjøbing Skole paa Falster (imm. $\frac{12}{7}$), tog derefter Baccalaurei-Graden og blev Hører i Viborg Skole. I denne Stilling tog han $\frac{15}{11}$ 1730 theologisk Attestats (laud.).

57. Niels Hammer, f. $\frac{1}{7}$ 1683 i Dollerup, Nørre Lyng Herred, Viborg Amt og Stift, hvor hans Fader Jens Nielsen Hammer (der dep. 1672 fra Viborg Skole) var Sgp., † 1698. Hans Moder var Anna Nielsdatter Førkild. Han deponerede 1706 fra Viborg Skole, $\frac{23}{7}$ s. A. Degn i Dollerup, 1708 i Daugbjerg. 1711 Hører ved denne Skole, 8de Juni 1716 cand. theol. haud. ill., 2den Octbr. 1720 Sgp. i Janderup og Billum i V. Horne Herred i Ribe Amt. † $\frac{12}{1}$ 1758.

„I Embedet han viste Flid,
Ustraffelighed i al sin Tid;
Sot, Armod, Smerte, Sorrig med
Ham fulgte i hvert Livets Fjed.
Hans Dotter paa hans Hjerte laa,
Nu ved hans Side i denne Vraa,
Saa ender Livets Bekketid
For Guds Børn i en Sejers Strid.“

∞ $\frac{31}{8}$ Sophie Bruun, f. 16— † $\frac{12}{1}$ 1738 (5 S. 2 D.).

Sml. Danske Saml., 2, 39. Wiberg, Præstehist., 2, 4. 8.

(En anden samtidig Niels Hammer blev $\frac{2}{5}$ 1718 succed. Capellan i Ringsted og Beenløse, 1720 residerende Capellan, hvor han † $\frac{9}{7}$ 1735, sml. Sjæll. Ordens-Protocol; Wiberg, 2, 626. 7.)

58. Christian Albert Sadolin, f. $\frac{2}{6}$ 1700 i Viborg, S. af Ole Sadolin (se ovenfor Nr. 35). Deponerede 1718 fra Viborg Skole, $\frac{11}{6}$ 1720 cand. theol. haud. ill., 1722 Hører i Viborg, $\frac{6}{10}$ 1726 pers. Cap. hos Faderen i S. Sogn i Viborg (ord. $\frac{28}{11}$ 1727), $\frac{24}{8}$ 1731 Sgp. efter Faderen. † $\frac{11}{3}$ 1774 (begr. $\frac{5}{4}$). Han roses for sine ypperlige Naturgaver og rene Vandel.

∞ 1, $\frac{13}{4}$ 1727 Ellen Cathrine Hjersing. f. c. 1711, † b. $\frac{5}{8}$ 1750 (8 S. 8 D.), D. af Jørgen Hjersing, Sgp. i Lyngaa og Skjød i Aarhus Amt, f. c. 1682, † $\frac{17}{9}$ 1754, og Inger Madsd. Lyngaa, † $\frac{26}{1}$ 1759 i Viborg.

2, $\frac{21}{9}$ 1753 Mette Marie Fogh, f. 1721, † 1755 (1 D.).

Sml. Krog om Viborg S. 192. Lengnick, Sadolin S. 2. Wiberg, Præstehist., 3, 552. 6.

59. Andreas Christensen Frost, f. 21de Jan. 1701 i Boeslunde i Sjælland, depon. 1720 fra Korsør Skole, blev Hører i Viborg Skole, 29de Juni 1734 cand. theol. n. c., 23de Juli s. A. resid. Capellan ved Sortebrødre K. (Søndersogn) i Viborg. † $\frac{27}{5}$ 1736.

∞ $\frac{19}{11}$ 1734 Anna Sophie Fritche (1 S.)

Sml. Wiberg, Præstehist., 3, 553—54.

60. Christian Schmidt, f. $\frac{15}{6}$ 1708 i Lemvig, hvor Faderen Niels Christensen Schmidt var Borger; Moderen var Maria Nielsdatter. Han deponerede 1730 fra Viborg Skole, blev 1731 Hører her i 4de Lectie, $\frac{21}{10}$ 1737 cand. theol. n. c., $\frac{14}{10}$ 1740 Sgp. i Roager, Hviding Herred i Ribe Stift (ord. $\frac{9}{12}$). † 1767.

∞ 1, Maren Schaltz, D. af Jørgen Schaltz, Kjøbmand i Viborg.

2, Dorothea Marie Outzen, D. af Hans Outzen i Roost.

Sml. P. Rhode, Haderslev Amt, S. 507. Wiberg, 2, 631. 8. Thjørring 395.

61. Ditlev Mehl, f. $\frac{7}{8}$ 1708 i Rudkjøbing, deponerede 1726 fra Odense Skole (imm. $\frac{26}{7}$), $\frac{15}{11}$ 1729 cand. theol. haud. ill., blev 1735 Hører i Viborg Skole, tog s. A. Baccalaurei-Graden i Kbhvn., $\frac{12}{1}$ 1737 homil. Prøve, $\frac{15}{5}$ 1739 Cap. ved Graabrødre K. (Nørresogn) i Viborg (ord. $\frac{27}{5}$), $\frac{5}{4}$ 1743 Sgp. i Hornslet, Øst. Lishjerg Herred, Randers Amt, $\frac{12}{3}$ 1751 i Barrit og Vrigsted, Bjerge Herred i Vejle Amt. † $\frac{26}{4}$ 1790.

∞ Hedevig Jørgensd. Møller, f. 17— † 1793. (1 S.). D. af Jørgen Davidsen (Møller), Sgp. i Odder i Hads Herred, Aarhus Amt (der findes bl. Hørere i Aarhus Skole), dep. 1698 fra Aarhus, † $\frac{1}{7}$ 1733, og Mette Margrethe Lyngbye.

Sml. Wiberg, 1, 144. 12. Thjørring a. St., 393.

62. Jens Nicolai Skouboe, f. $\frac{8}{1}$ 1708 i Viborg, hvor hans Fader Jesper Nielsen Skouboe var Borger. Moderen var Bodil Christensd. (andre siges Anna Margrethe Jensd.) Aabye. Han dep. 1728 fra Viborg Skole, ved hvilken han 1729 blev Hører i 1ste Lectie, men rykkede op til 5te Lectie og tog i denne Stilling $\frac{19}{7}$ 1737 theologisk Attestats (n. c.), 5te Maj 1741 blev han Sgp. i Bøvling og Flynder i Skodborg Herred i Ringkjøbing Amt, $\frac{15}{10}$ 1768 tog han Magistergraden i Kbhvn., † $\frac{15}{8}$ 1789.

∞ $\frac{24}{8}$ 1742 Karen Blie f. Nielsen, f. 17—, Enke efter Formanden Peter Blie (der dep. 1719 fra Ribe, †

$\frac{1}{7}$ 1741), og Datter af Ole Nielsen, Kjøbmand. (Af begge Ægteskaber 7 S. 4 D.)

Sml. Wiberg, 1, 250—51. Thjørring a. St., 393.

63. Peter Jessen, f. $\frac{14}{9}$ 1713. Deponerede 1735 fra Viborg Skole. hvor han 1739 blev Hører i 4de og 1744 i 5te Lectie, 1747 blev han Conrector og 1764 Rector. (Se ovenfor bl. Rectorer Nr. 32.)

64. Jens Klyhn eller Kløhn, f. 17— i Næstved. Deponerede 17—. Var Hører i 1ste Lectie i Viborg Skole, indtil Forordningen af 17— bestemte, at Ingen maatte være Hører, som ikke havde taget theologisk Attestats (?), hvorfor han maatte forlade Skolen. Var siden Organist i Nørre Sogns og Asmild Kirker, indtil han af Oblt. Jens Povelsen blev kaldet til Degn i Børglum Kloster.

∞ 1, Gjertrud Kirstine Hersom, f. c. 1716 i Viborg, D. af Christen Pedersen Hersom, Kjøbmand i Viborg, og Mette Jensd. Kolbek.

2, Anna Sophie Friedlieb, f. 1722 † 17—, D. af Mag. Philip Henrik Friedlieb, Consistorialraad, Provst og Sgp. i Mariager, f. $\frac{4}{10}$ 1676 † $\frac{11}{2}$ 1750, og Christiane Elisabeth Bornemann, f. 1693 † $\frac{11}{12}$ 1769.

Sml. Gjessing, Jubell. III, 500 Tab. og II, 2, 124 Tab. Thjørring a. St., S. 401.

65. Jacob Hasse, f. 1714 i Viborg, var en Søn af Peter Jacobsen Hasse, Kjøbmand s. St., og Maren Justd. Arctander. Deponerede 1735 fra Viborg Skole, $\frac{21}{10}$ 1737 cand. theol. haud. ill., blev derpaa Hører i Viborg, hvor han oprykkede til 4de Lectie, i hvilken Stilling han † $\frac{28}{1}$ 1746. Han var en meget god og tillige gudeligindet Lærer.

Sml. Gjessings Jubell., III, 242 Tab. IV. Thjørring a. St. S. 395.

66. Peter Arff, f. $15/5$ 1712 i Roskilde, deponerede 1730, 1740 6te Lectie-Hører i Viborg, 1744 Rector s. St. (Se ovenfor bl. Rectorer Nr. 31.)

67. Jacob Utzon (Audencis) Clausen Hornemann, f. 1719 i Aarhus, var en Søn af Kjøbmand Claus Volkersen Hornemann s. St., f. c. 1690, † 17—, og Karen Nielsd. Fogh, Enke efter Kjøbmand Jacob Utzon. Han depon. 1739 fra Kbhvns. (ikke fra Aarhus) Skole, 1740 cand. philos., $16/7$ 1742 cand. theol. h. ill., $5/8$ s. A. homil. Prøve laud., blev derpaa 1ste Lectie-Hører og tillige Cantor ved Viborg Skole, 1744 Hører i 3die Lectie, $22/1$ 1745 resid. Capellan ved Søndersogn (Sortebrødre Kirke) s. St., $29/5$ 1761 resid. Capellan i Rise og Marstal paa Ærø, $24/10$ 1766 Sgp. i Marstal. † $29/8$ 1787. Han var en dygtig Lærer, havde iøvrigt Gaver til Musik og Poesi og var en meget elsket Præst, Mand og Fader. Han var Fader til Botanikeren Prof. Jens Wilken Hornemann og Farbroder til Professor Dr. theol. Claus Frees Hornemann, C. af D., i Kbhvn.

∞ $3/8$ 1757 Margrethe Sadolin, f. $/6$ 1739 † 1810 (begr. $27/2$) (5 S. 5 D.), D. af Nr. 58.

Sml. Lengnick, Fam. Hornemann S. 1 fig.; Fam. Fogh, S. 3. Wiberg, 2, 391. 1. Thjørring, a. St. S. 374—83.

68. Laurids Iversen, f. 1720 i Viborg, hvor hans Fader kaldet Iver Kræmmer var Handelsmand. Han depon. $31/7$ 1742 fra Viborg Skole, ved hvilken han 1744 blev Hører, og tog som saadan $21/6$ 1745 i Kbhvn. Baccalaurei-Graden; 1770 var han 5te Lectie-Hører her og Cantor og Chorleegn ved Søndersogn. † i Decbr. 1778. Var en flittig og dulig Lærer. Rottbøl

kalder ham en brav Lærer ved Skolen i en Tid af 34 Aar.

Sml. Thjørring, a. St. 395.

69. Hans Christian Paludan, f. 1714 i Lomborg Præstegaard i Skodborg Herred, Ribe Stift, hvor hans Fader Jens Paludan, f. 1680 † ²⁹/₁₂ 1736 (dep. 1700 fra Viborg Skole), var Sgp. Moderen Anna Sørensensd. Aagaard af Romø, f. c. 1687 † 1760 (begr. ¹¹/₁) (sml. Wiberg 2, 321. 5). Han deponerede 1737 tilligemed 2 yngre Brødre Svend og Christen fra Viborg Skole, og blev 1744, paa Ryssenstens Herskabs Recommendation Hører i 1ste Lectie i Viborg Skole, 1745 3die Lectie-Hører, tog 21de Juni s. A. Baccalaurei-Graden, 1747 4de Lectie-Hører. Han var i Begyndelsen noget streng og haard mod Disciple, men lod noget falde deraf med Tiden. Han var retsindig og en god Lærer, men han forfaldt og blev i Sommeren 1749 (efter Brev i Stiftsarchivet) foreløbig suspenderet af Rector Arff paa Grund af hyppig Bortrejse og Forsømmelse, Drukkenskab, Mishandling af Disciple osv. Paa Biskop Wøldikes Foranstaltning blev han dog atter tagen til Naade imod at udstæde en Revers om Forbedring; men ¹/₁₂ 1749 afstod han, neppe ganske frivillig, Bestillingen til Vilhelm Ries (Nr. 73) for 100 Rdl.

Sml. Jesper Lunds Manusk. Thjørring, a. St. 396 (med Heises Note).

70. Christen Ostenfeld, f. 1717 i Viborg, hvor hans Fader Mag. Jens Ostenfeldt (se ovenfor blandt Rectorer Nr. 30) dengang var Conrector ved Skolen. Han gik i sin Fødebys Skole, men var af en meget letsindig Character; han afsendtes 1737 derfra til Universitetet, hvor han 16de Febr. 1743 tog theologisk

Attestats med Characteren haud. ill., tog 28de Maj 1747 Baccalaurei-Graden, blev derpaa s. A. af sin Svoger Rector Mag. Peter Arff (se ovenfor bl. Rectorer Nr. 31) antaget til 1ste Lectie-Hører i Viborg og 1749 til 3die Lectie-Hører. Han var ikkun en meget maadelig Skolelærer og havde stedse større Lyst til at løbe omkring og at sladdre og agere Nar for dem, der kunde lede ham, og opægge og tale ilde om dem, han vidste, ej kunde lide ham, end til at læse og studere. I 1761 frasagde han sig sit Hører-Embede, opholdt sig derefter i nogle Aar i Kbhvn., derpaa i Viborg hos sin Søster Catharine, Enke efter Rector Jessen.

Sml. Gjessing, Jubell., III, 256 Tab. II. Thjørring, a. St. p. 397—401.

71. Mogens Iversen var 1763 Hører i 5te Lectie i Viborg Skole. Maaske var han en Broder til Nr. 68.

72. Albert Christopher Holst, f. 1716, depone-rede 1736 fra Viborg Skole, ved hvilken han 1748 blev 5te Lectie-Hører, 1760 Rector i Vordingborg Skole, hvortil her henvises.

Sml. Thjørring, a. St. 394. Suhr, om Vordingborg Skole.

73. Vilhelm Ries, f. 1724 i Viborg, hvor hans Fader af s. N. var Landstingsskriver. Han blev 1744 dimitteret til Universitetet fra Viborg Skole, tog $^{13}/_{12}$ 1746 theologisk Attestats (haud. illaud.), blev 1ste Decbr. 1749 (se Nr. 69) Hører i 1ste Lectie og $1\frac{1}{2}$ Aar derefter tillige efter Jonas Christian Wassard Famulus hos Biskop Andreas Wøldike; endskjøndt han havde en meget slet Hukommelse, blev han 26de Maj 1772 Sgp. i Brovst og Svenstrup i Ø. Hanherred, Hjørring Amt, hvor han † af Sprinkler, begr. $^{2}/_{4}$ 1773.

Han har udgivet Forsøg til en Afhandling om lærd Uvidenhed i Gudslæren, Aalborg 1769, og en Højmesse-Prædiken 2den Juledag 1761 (ikke hos Nyerup).

∞ ¹⁶/₁₁ 1753 Anna Rammel f. Brøchner, f. 1725 † af Sprinkler ⁶/₃ 1773 (3 S. 3 D.), D. af Peter Brøchner, Sgp. i Karby, Hvidbjerg og Redsted paa Mors (der dep. 1710 fra Randers), og Enke efter Forpagter Jacob Ernst Rammel.

Sml. Wiberg, 1, 226. 16. Thjørring, a. St. 396 (med en Note af Heise) og 401—2.

74. Christopher Wøldike, f. ⁶/₃ 1720 i Helsingør, hvor hans Fader Andreas Wøldike (der dep. 1702 i Kbhvn. fra Sommersted), † ¹³/₁₀ 1770 som Jubellærer og Biskop i Viborg, dengang var Sgp. ved St. Olai Kirke. Hans Moder var Anna Marie Christophersd. Kruse, f. 1688 ∞ 28de Juni 1712 † 1748. Han gik i Skole hos sin Farbroder Pastor Peder Wøldike i Sommersted, der 1737 dimitterede ham til Kbhvns. Universitet; 7de Aug. 1741 tog han theologisk Attestats (haud. ill.), 1742 homiletisk Prøve laud., rejste derpaa udenlands og opholdt sig i nogle Aar ved Universitetet i Halle. Efter Hjemkomsten 1746 blev han Hører i Viborg Skole i 4de Lectie, 29de April 1747 Sgp. i Vive, Ove og Valsgaard i Hindsted Herred, Aalborg Amt, Viborg Stift, 1752 Magister i Kbhvn., 1753 tillige Provst i Hindsted Herred, 1ste April 1757 Sgp. i Taarnby paa Amager, hvor han † ³⁰/₉ 1761.

∞ 30te Octbr. 1748 Elisabeth Lund, f. — † 1784 (6 S. 2 D.) Hun. ∞ 2, ³⁰/₁₁ 1768 Major Albert Winding til Højris.

Sml. Gjessing, Jubell., 1, 536 Tab. Wiberg, Præstehist., 3, 287. 13.

75. Ditlev Mehl, den Yngre, f. c. 1726 i Viborg,

hvor hans Fader Johan Mehl (en Broder til Nr. 61) var Juvellerer og Guldsmed. Han deponerede 1746 fra sin Fødebyss Skole, $\frac{9}{12}$ 1748 cand. theol. haud. ill., blev 1751 Hører i 1ste Lectie i Viborg Skole, 2den Aug. 1753 Sgp. i Assens og Klakring i Bjerge Herred, Vejle Amt, senere tillige Provst i Bjerge Herred. † 28de Januar 1783.

∞ 16de August 1754 Elisabeth Kop f. Zeuthen, f. c. 1730 † 1782 (begr. $\frac{2}{4}$), D. af Jens Foss Zeuthen, Sgp. i Gangsted og Søvind i Vaar Herred, Skanderborg Amt (f. 1692, dep. 1713 fra Sorø), og Enke efter Villads Kop af Udbyneder (der dep. 1709 privat), † $\frac{20}{1}$ 1753, Sgp. i Assens og Klakring.

Sml. Lengnick, Fam. Zeuthen, S. 4. Wiberg, Præstehist., 1, 123. 8. Thjørring, a. St. 402.

76. Christian Kjerulf, f. c. 1729 i Christiania, S. af Justitsraad Lucas Kjerulf og Sophie Dorothea Møinichen (sml. Bruun, Rostgaards Levnet 318—19). Nød i Viborg privat Undervisning af Dr. Peter Rosenstand Goiske (se ovenfor Conrectorer Nr. 9), indtil han 1744 blev sat i Mesterlectien i Viborg Skole, hvorfra han 1745 dimitteredes til Universitetet. $\frac{1}{7}$ 1749 aflagde han theologisk Attestats med Characteren n. c. Rejste derefter udenlands, hvor han i nogen Tid opholdt sig ved et af de sachsiske Universiteter. Efter Hjemkomsten blev han 1753 af sin Svoger Rector Arff antaget som 1ste Lectie-Hører efter D. Mehl. Han havde to Legemsfejl, idet han var lam paa den højre Fod, hvorfor han maatte gaa paa en høj Sko og støtte sig paa en Kjæp, og var tillige temmelig tunghør; desuagtet blev han dog $\frac{1}{2}$ 1760 Sgp. i Louns og Alstrup i Gislum Herred, Aalborg Amt, Viborg Stift, hvor han † 1766.

∞ . . . . .

Sml. Thjørring a. St., 402—3. Wiberg, 2, 324. 12.

77. Lauritz Hasse, f. 20de Febr. 1737 i Skive, hvor hans Fader Jacob Lauritsen Hasse (f. $\frac{2}{9}$ 1694 i Viborg † s. St. $\frac{2}{11}$ 1705) da var Sgp., senere Stiftsprovst og Sognepræst ved Viborg Dømkirke. Hans Moder Marie Lessov, † 1752 (begr. $\frac{25}{1}$), var en D. af Provst Hans Lessov i Lerup Sogn i Øst. Hanherred, Aalborg Stift. Depon. 1754 fra Viborg Skole (imm. $\frac{9}{7}$ inter nobiles), $\frac{28}{3}$ 1757 cand. theol. h. ill., 1760 Hører i Viborg Skole i 1ste Lectie, hvor han rykkede op til 4de Lectie; lod sig $\frac{24}{7}$ 1770 examinere for Magistergraden i Kbh., $\frac{10}{8}$ 1773 Magister, $\frac{11}{12}$ 1776 Sgp. i Grinderslev og Grønning i Salling, 1781 tillige Provst i Harre og Nørre Herreder, $\frac{13}{4}$ 1787 Sgp. ved Michaelis Kirke i Fredericia og i Erritsø, 1790—1803 tillige Provst i Elbo Herred, 4de Marts 1818 entlediget i Naade med Pension og med Titel af Consistorialraad. Han underviste ogsaa i Fredericia Skole og var i 10 Aar Forligelsescommissair i Fredericia. † $\frac{5}{4}$ 1821 som Jubellærer. Han var en frugtbar Folkeskribent i rationalistisk Retning. Sml. Erslews F. L.

∞ $\frac{10}{6}$ 1772 i Viborg Charlotte Amalie Mangor, døbt 29de Juni 1752 i Gjentofte, † $\frac{3}{1}$ 1822, D. af Christian Siegfried Mangor, Sgp. i Gjentofte og Lyngby. Kbhvns. Skilderi 1821.

Sml. Gjessing, III, 364 Tab. 2 og 241 Tab. 4. Thaarup, Nekrolog S. 25—26 Nr. 31. Hempels Avis 1821 Nr. 61. Randers Amtstid. s. A. Nr. 55. Nyerups Litt. Lex. Erslew, F. L. 1, 588—89; Suppl. 1, 777. Jydske Efterr. 1821 Nr. 48 og 56. Wiberg, 1, 382 Nr. 6. Thjørring 396—97.

78. Andreas Brinchmann, f. 13de August 1738 i Randers, hvor hans Fader Joseph Brinchmann

(dep. 1713 fra Rosk. Sk., $^{16}/_4$ 1720 cand. theol. haud. ill.) var Hospitalspræst. Moderen var Karen Lasson. Efter Undervisning af Fr. Astrup paa Ballegaard (senere Stiftsprovst i Viborg) blev han 1753 sat i Mesterlectien i Viborg Skole, hvorfra han 1755 afgik til Universitetet (imm. $^{30}/_7$ inter nobiles), $^{21}/_7$ 1758 cand. theol. haud. ill., 1761 blev han 4de Lectie-Hører i Viborg Skole, $^{4}/_6$ 1772 Sgp. i Bredsten i Tørrild Herred, Vejle Amt (ord. $^{15}/_8$). † 1793.

∞ $^{4}/_{11}$ 1768 i Viborg Christence Laurberg, f. 17—, D. af Laur. Laurberg, Sgp. i Sønderholm og Freilev.

Sml. Worms L. L. 1, 167; 3, 113. Nyerups L. L. S. 91. Wiberg, 1, 207. 9.

79. Jørgen Ravn, f. 1732 i Viborg, hvor hans Fader Niels Jørgensen Ravn var Hattemager. Han blev 1756 fra Viborg Skole dimitteret til Kbhvns. Universitet, hvor han 13de Septbr. 1760 tog theologisk Attestats med n. c. og 16de Septbr. s. A. homil. Prøve med h. illaud., blev s. A. Hører i 1ste Lectie i Viborg Skole, indtil han 8de Aug. 1766 (efter Nr. 76) blev Sgp. i Louns og Alsing, Aalborg Amt; 1770 blev han Provst i Gislum Herred; 28de Juni 1775 blev han Sgp. i Vorde, Fiskbæk og Romlund i Nørre Lyng Herred, Viborg Amt, men † allerede 7de April 1776 i Viborg.

∞ 1767 Else Christine Plesner, f. 1738 † c. 1814 (4 S. 1 D.), D. af Mathias Hansen Plesner (der dep. 1720 fra Odense Skole), Sgp. i Ørsted og Estruplund, og Birgitte Kirstine Bay, f. 1714 † 1765.

Sml. Thorup, S. 403. Wiberg, 3, 622, 6. Lengnick, Hans Philip Plesner, S. 1.

80. Hans Christian Munch, f. 1741 i Viborg,

var en Søn af Commerceraad Henrik Munch, Borgmester i Viborg, og Vilhelmine Milling, D. af Ludvig Chr. Milling, Toldinspecteur i Mariager, og Charlotte Vilhelmine Driebe. Han deponerede 1765 fra Viborg Skole (imm. $\frac{26}{7}$), ved hvilken han 1770 var 2den og 1ste Lectie-Hører, var 1774 3die Lectie-Hører, og 8de Decbr. 1778 blev han 5te Lectie-Hører. Biskop Rottbøl roste ham 1774 som en flink Lærer; men 1778 klagede Rector Hjersing over ham til Biskoppen, der paalagde ham at stille Rector tilfreds, hvis han ønskede at blive ved Skolen.

Sm. l. Thjørring, 395.

81. Jørgen Graahe (Graae), f. 1746, døbt 19de Octbr. s. A. i Grundfør i Vester Lisbjerg Herred, Aarhus Amt, hvor hans Fader Jacob Jørgensen Graae (der dep. 1729 fra Viborg; cand. theol. $\frac{8}{9}$ 1735) var Sgp. Moderen var Sophie Sadolin, f. 1714, † 1778, D. af Nr. 35. Han deponerede 1768 (imm. $\frac{3}{7}$) fra Viborg Skole, ved hvilken han derefter i Aug. 1772 blev Hører i 1ste Lectie med en Gage af 120 Rdl., og † i denne Stilling $\frac{3}{4}$ 1774 (begr. $\frac{10}{1}$).

Sm. l. Thjørring, S. 403 Note 4.

82. Thøger Hjersing, f. 1748 i Sunds Præstegaard i Hammerum Herred, Broder til Rector Mag. Jens Hjersing (Nr. 33). Blev Discipel i Viborg Skole, hvorfra han 1769 afsendtes til Kbhvns. Universitet, hvor han 27de April 1779 tog theologisk Attestats (haud. illaud.) Han blev derefter Hører i 1ste Lectie i denne Skole, hvor han avancerede til 4de Lectie. 4de April 1793 blev han af Biskop Peter Tetens kaldet til Sogndegn i Vive, Ove og Valsgaard i Hindsted Herred, men allerede 20de Aug. s. A. kaldte Biskoppen Frederik Breum til hans Eftermand, imod

at denne skulde give ham 40 Daler om Aaret, indtil han maatte blive Præst i Bælum i Hellum Herred, hvorpaa han havde Løfte, „eller — hvad snarest er at befrygte — ved Døden afgaaer“. (Bælum Kald blev først ledigt 1804.)

Sml. Thjørring, S. 397 og Note 2.

83. Laurids Halkjær, f. 19de Decbr. 1752 i Viborg, hvor hans Fader Jens Halkjær var Bogbinder. Moderen var Eva Margrethe Hammer. Han deponerede 1773 fra Viborg Skole, ved hvilken han i Maj 1777 blev Hører i 2den Lectie og avancerede til 3die Lectie, $\frac{26}{6}$ 1781 cand theol. non cont., $\frac{17}{6}$ 1786 homiletisk Prøve (laud.), 30te Juni 1786 Sgp. i Thisted og Binderup i Sønder Herred i Randers Amt (ord. $\frac{27}{9}$). Han afskedigedes 29de Decbr. 1812, levede derefter i V. Oustrup †?

∞ Cathrine Hofmann (1 S.).

Sml. Thjørring, S. 401 med Note 1. Wiberg, 3, 338. 15.

84. Joen Lund, født i Sæby Mølle i Kobberup Sogn, Fjends Herred. Hans Fader Morten Knudsen Lund og Moder Christence Joensdatter holdt ham tidlig til Studeringerne. Han blev Student fra Viborg og siden 1ste Lectie-Hører; men han kvitterede Skolen for et Par Aar siden, og hvor han nu er bleven af, er mig uvitterligt. — Saavidt Thjørring. Den eneste Johannes Lund, der er dimitteret fra Viborg, blev Student 1783 (f. 1765) tilligemed en 3 Aar ældre Broder, Jens L., begge med Characteren haud. ill., og det er rimeligvis ham, der 24de Jan. 1787 tog theologisk Attestats (n. c.). Rimeligvis er det den John Lund, der $\frac{5}{9}$ 1788 kaldtes til residerende Capellan i Nakskov, og som $\frac{30}{10}$ s. A. ∞ Frederikke Dultzmann, men derefter † s. A. i Kjøbenhavn uordi-

neret. (Denne John Lund siges iøvrigt hos Wiberg født c. 1757 og St. 1776, uden at Skolen er angivet.)

Sml. Thjørring, 403—4. Wiberg, 2 425. 23.

85. Johan Henrik Pedersen, f. $21/6$ 1752 i Aarhus, er en Søn af Musicus Johannes Petersen og Elise Cathrine Bolt. Deponerede 1771 fra Aarhus Skole, tog 1772 ex. philos., opholdt sig derefter 8 Aar i Jylland og informerede, $18/7$ 1780 cand. theol. n. c., blev derpaa Hører her i 2den Lectie, $17/3$ 1786 resid. Capellan i N. Sogn (Graabrødre Kirke) i Viborg (ord. $10/5$). $19/12$ 1786 resid. Capellan ved Domkirken i Viborg, $27/2$ 1789 Sgp. i Ry i Aarhus Stift, $6/1$ 1809 Sgp. i Dover og Venge, Hjelmløv Herred i Skanderborg Amt. Entled. $30/9$ 1818. † $24/3$ 1838.

∞ 8de Maj 1787 Caroline Frederikke Dorothea Sadolin, f. 1766 † $30/2$ 1804 (38 Aar gl.) (3 S. 7 D.), D. af Ole Christensen Sadolin (dep. 1753 fra Viborg Skole), Sgp. i Torning og Karup i Lysgaard Herred, Viborg Amt, Aarhus Stift, og Cecilia Dorothea Braad.

Sml. Jydske Efterretn. 1786. Kbhvns. 1. Tidende 1786. Jesper Lunds Manuskript. Wiberg, 1, 275. 12.

86. Petrus Janus Kruse, f. 19de Marts 1768 i Nykjøbing paa Falster, hvor hans Fader Mag. Cai Ditlev Kruse dengang var Subrector (se ovenfor bl. Conrectorer Nr. 13). Han var først Discipel i Nykjøbing Kathedralskole; men da Faderen 1784 forflyttedes til Viborg, kom han i Viborg Skole, hvor han ogsaa fungerede som Underhører, indtil han 1786 blev dimitteret til Universitetet (laud.), 1787 tog han den philosophiske Examen og blev s. A. (til 1791) Hører ved Viborg Skole; 14de Octbr. 1791 cand. theol. laud., homil. Prøve laud., rejste derpaa til London som Lærer for 3 af den derværende, danske Gesandt

Geheimeconferentsraad Greve Wedel Jarlsbergs Børn; 28de Novbr. 1794 Sgp. i Ræhr, Hansted og Vixø i Aalborg Stift; 19de Octbr. 1798 Hospitalspræst i Randers; oprettede 1799 et Drengelinstitut i Randers, som han forestod, indtil han 29de April 1809 blev tillige 2den res. Capellan ved St. Mortens Kirke og Compastor i Gimming og Lem; 21de Febr. 1812 Rang med Kbhvns. Sgpr.; 10de Juli s. A. Amtsprovst, 30te Octbr. s. A. Sgp. i Gimming og Lem, som indtil videre annecteredes til Randers Hospitals Kald, 28de Octbr. 1817 R. af D., $\frac{16}{4}$ 1819 Sgp. ved St. Mortens Kirke i Randers. † 30te Juni 1837.

∞ 1793 i London Christine Margrethe Bolt, f. 17— i Christiania † $\frac{19}{3}$ 1838 i Randers, D. af Bolt, Bestyrer af et Jernværk i Grevskabet Jarlsberg. Deres Søn P. D. Kruse findes blandt Adjuncter i Randers Nr. 63.

Sml. „Dagen“ 1837 Nr. 162—63. Randers Avis 1837 Nr. 89—91. Erslew, F. L. 2, 77—78; Suppl. 2, 116—7. Lengnick, Fam. Kruse 7—9. J. Barfod, Falsters Gejstlighed 1, 43. Wi-berg, Præstehist. 2, 580—81.

87. Søren Hald, f. 16de Septbr. 1765 i Sejerslev paa Morsø, var en Søn af Jacob Hald (der dep. 1752 fra Fredericia), Sogndegn i Sejerslev, Ejerslev og Jordsby, og Hustru Margrethe Cathrine Munch. Blev 1783 dimitteret til Universitetet fra Viborg Kathedralskole (laud.), tog $\frac{26}{6}$ 1784 examen philos. og $\frac{2}{6}$ 1786 ex. philolog. (begge med laud.), $\frac{3}{7}$ 1787 theologisk Attestats (haud. ill.), samme Aar blev han Hører i Viborg Skole, $\frac{9}{12}$ 1791 Sgp. i Oddense og Atting i Hindborg Herred (i Salling), Viborg Stift. † 26de Septbr. 1809.

∞ $\frac{24}{7}$ 1792 Jacobine Hjorth, f. $\frac{14}{10}$ 1773 (døbt $\frac{22}{10}$

s. A. i vor Frelzers Kirke paa Christianshavn), †
2½/2 1846, D. af Brygger og Major Jørgen Hansen Hjorth
paa Christianshavn og Dorothea Maria Ørsland.

Sml. Fr. Barfod, Festprogram S. 4. F. E. Hundrup, Philol.
Candidater (1849 S. 62 Nr. 109). Nedenstaaende Stamtavle
giver en Oversigt over hans Slægt.

88. Peter Christian Bendix, f. 18de Maj 1775
i Viborg, hvor hans Fader Peter Winther Bendix var
Borger; hans Moder var Elisabeth Neergaard. Depo-
nerede 1792 fra Viborg Skole (haud. ill.), 5/4 og 9/4
1793 cand. philos. h. ill., 2¼/4 1798 cand. theol. laudab.,
blev i Maj s. A. Hører i Viborg Skole, men allerede
28de Septbr. s. A. kaldet til Sgp. i Højbjerg og Els-
borg i Viborg Amt (ord. 21de Novbr.), hvorfra han
8de Febr. 1799 forflyttedes som Sgp. til Vestervig og
Agger i Refs Herred, Thisted Amt, 1804 Forligelses-
commissair, 1808 Quarantaineforstander, 10/7 1812 Amts-
provst, 11/9 1831 tillige Provst i Hassing Herred, 24de
Juli 1821 R. for sin Virksomhed med Hensyn til den
indbyrdes Undervisning (som han indførte med Jern-
haand). † 12te Novbr. 1833. 15/4 1814 Gavebrev til
Vestervig Skole, var i det Hele en fortjent Mand, be-
gavet Taler og løvkyndig.

∞ 9/1 1799 i Viborg Abelone Cathrine Jørgensen,
f. 10/11 1775, † 19/2 1838 i Vestervig (2 S. 6 D.), D. af
Hans Henrik Jørgensen, senere Ejer af Strandetgaard,
og Regine Christiane Jørgensen de Lerche.

Sml. Wiberg, 3, 539. 16.

89. Johan Gottfred Manniche, f. 10/10 1766 i
Hammel ved Aarhus. Hans Fader Gottfred Manniche
var Ltn. ved Landmilitzen; hans Moder var Maren
Nielsd., ∞ 2, Niels Hansen († 1812), Berider hos Grev
Frijs til Frisenborg. Stedfaderen satte ham 5te Jan. 1779

i Aarhus Skole, hvor han fik Plads nederst i 2den Lectie. Fra denne Skole afsendtes han 1786 til Universitetet (imm. $\frac{30}{9}$), tog 1787 2den Examen, blev derefter Huslærer hos de Linde paa Rosborggaard, blev 1792 Hører ved Viborg Skole og tog i denne Stilling 15de Juli 1793 theologisk Attestats (laud.), $\frac{28}{4}$ 1797 Sgp. i Hammel, Voldby og Søby i Aarhus Stift (ord. $\frac{17}{5}$), $\frac{23}{8}$ 1820 Sgp. i Søften (Zeuthen) og Folby i V. Lisbjerg Herred, Aarhus Amt og Stift; $\frac{8}{1}$ 1823 Consistorialraad, $\frac{5}{6}$ 1847 (ved 50 Aars Embedsjubilæum) Rang i 5te Classe Nr. 8. † $\frac{18}{3}$ 1850.

∞ $\frac{30}{11}$ 1797 i Viborg Graabrødrekirke Elisabeth Margrethe Christiane Nielsen, f. $\frac{5}{8}$ 1781 i Hals, † 18— (2 S.), D. af Toldinspecteur i Hals Henrik Nielsen (senere Toldkasserer i Hjerting) og Margrethe Dorothea Dahl.

Sml. J. Barfod, F. G. 2, 289. Erslew, Suppl. 1, 372 (C. E. Hansen). Wiberg, 3, 260 Nr. 14.

90. Peter Nicolai Levinsen, f. 1772 i Gundestrup i Hørning Sogn, hvor hans Fader Niels Levinsen var Gaardfæster eller Gaardejer. Hans Moder var Birgitte Kirstine Ring. Han kom i Viborg Skole, hvorfra han 1793 sendtes til Universitetet (imm. $\frac{4}{11}$ h. ill.), $\frac{11}{9}$ og $\frac{2}{10}$ 1794 cand. philos. h. ill., $\frac{25}{10}$ 1796 cand. theol. h. ill., $\frac{28}{1}$ 1797 hom. Prøve laud., blev s. A. Hører i Viborg, 29de Jun. 1798 Sgp. i V. og Ø. Alling i Aarhus Stift og 26de Aug. 1803 i Ørum og Ginnerup i Nørre Herred, Randers Amt. † $\frac{17}{11}$ 1817. Begavet, men ulykkelig gift.

∞

Sml. Wiberg, 3, 688 Nr. 10.

91. Gotfred Schmidt Schønau, f. $\frac{2}{9}$ 1774 i Kjøbenhavn; hans Fader Johan Frederik Schønau blev

siden Postmester i Hobro. Moderen var Mette Kirstine Obenhausen. Han deponerede 1793 fra Viborg Skole (laud.), 1794 cand. philos., $^{22}/_{10}$ 1798 cand. theol. (laud.), blev derpaa Hører i Viborg Skole, $^{23}/_{7}$ 1802 Sgp. i Østersnede i Nørvang Herred, Vejle Amt. † $^{23}/_{8}$ 1832.

∞ Nicolette Kirstine Hansen, f. $^9/_{11}$ 1769, † $^3/_{11}$ 1808 (6 D.), D. af Kmrdr. Hansen til Landting, Ejsing Sogn.

Sml. Wiberg, 3, 141 Nr. 11.

92. Jacob Lerche Jørgensen, f. $^{28}/_{8}$ 1779 paa Strandet, var en Søn af Proprietair Johan Henrik Jørgensen til Strandet, † 1788, og Regine Christiane Lerche, der senere ∞ Anton Frantz Just (dep. 1785 fra Viborg Skole), der siden levede som Boghandler i Viborg. Han kom 17— i Viborg Skole og blev 1797 derfra sendt til Universitetet (laudab.); 1798 cand. philos., $^{11}/_{5}$ 1801 cand. theol. laud., $^1/_{7}$ 1804 homil. Prøve laud., s. A. Hører i Viborg Skole (1806 Adjunct), $^{17}/_{5}$ 1811 Sgp. i Ørum, Borris og Gammelstrup i Fjends Herred, Viborg Amt og Stift (ord. $^{26}/_{6}$), $^{27}/_{5}$ Sgp. i Asferg og Faarup i Nørhald Herred, Randers Amt, Aarhus Stift, $^{28}/_{8}$ 1832 tillige Provst i Nørhald Herred, $^{19}/_{12}$ 1834 Sgp. i Vejle og Hornstrup, $^{28}/_{10}$ 1854 R. † $^{15}/_{2}$ 1864 som Jubellærer. „En herlig Mand“.

∞ 20de Maj 1804 i Viborg Dorothea Magdalene Lovise Bjelke f. Schaumburg, f. $^6/_{11}$ 1782, † 1870 (4 S. 2 D.), D. af Generalkrigscommissair Leopold Heinrich Schaumburg og Christine Louise Friboe, og Enke efter en Officier ved Navn Bjelke.

Sml. Wiberg, 3 507. Nr. 23.

93. Erik Frisenberg Thorup, Hører og Adjunct her til 1807 (se ovenfor bl. Overlærere Nr. 15).

94. Johan Henrik Stabell, f. 27de Jan. 1781 i Viborg, var en Søn af Landthings-Advocat Nicolaus Stabell, f. 1734, † b. $\frac{9}{1}$ 1805 i Viborg, og Margrethe Schroeder. Han deponerede 1798 fra Viborg Skole (laud.), 17de og 20de April 1799 cand. philos. laud., $\frac{25}{10}$ 1802 cand. theol. laud., blev derefter 1803 Hører og $\frac{5}{9}$ (Bestalling af $\frac{17}{10}$) 1806 Adjunct ved Viborg Kathedralskole, aflagde 12te Jan. 1806 den homiletiske og catechetiske Prøve, begge med laud., $\frac{11}{6}$ 1813 Sgp. i Vinding og Vind i Ribe Stift (ord. $\frac{4}{8}$ i Viborg), $\frac{23}{5}$ 1819 Sgp. i Hinge og Vinderslev i Aarhus Stift, $\frac{12}{1}$ 1827 tillige Provst i Lysgaard, Hids og Houlberg Herreder, indtil han efter Ansøgning entledigedes i Naade $\frac{20}{2}$ 1829; $\frac{17}{6}$ 1841 Sgp. i Ormslev og Koldt i Ning Herred, Aarhus Amt og Stift. † $\frac{25}{10}$ 1846. Skal have været en brav og værdig Mand. Som Forfatter har han blot leveret et Par Afhandl. til Landoecon. Tidende.

∞ $\frac{2}{6}$ 1808 Maren Sørensd. Kjærson (eller Sørensen), f. $\frac{16}{2}$ 1790 i Christianssand, † $\frac{24}{6}$ 1863 i Aarhus. (B.)

Sml. Fr. Barfod, Danm. Gejstlighed, 1, 200 Nr. 231. Erslew, F. L. 3, 208—9, og Suppl. 3, 228. Wiberg, 2, 545. 16.

95. Frederik Hasselbalch, Adjunct 1806—10, se ovenfor bl. Rectorer Nr. 36.

96. Hans Jørgen Gjersing, Adjunct 1806—14, se ovenfor bl. Overlærere Nr. 17.

97. Niels Vinding Dorph, Adjunct $\frac{27}{6}$ 1809 til 1818, se ovenfor bl. Overlærere Nr. 18.

98. Andreas Erslev, Adjunct $31/7$ 1813 ($13/8$ 1814) til 1824, se ovenfor bl. Overlærere Nr. 19.

99. Jacob Frederik Reisz, Adjunct $29/8$ 1815— $25/10$ 1855, se ovenfor bl. Overlærere Nr. 21.

100. Albert Sadolin Wesenberg, Adjunct 1827 (1829)—41, se ovenfor bl. Overlærere Nr. 20.

101. Christian Djørup, f. $20/7$ 1804 i Kaarup Mølle i Visborg Sogn, Aalborg Amt, Viborg Stift, var en Søn af Laurits Christian Djørup, f. 1776, † $14/3$ 1846 i Torning, Proprietair til Avnsberg og Tiendecommissair, og af Anne Sophie Stilling. Han er altsaa Broder til Dr. med. Michael Djørup, frhv. Stabslæge. Dimitteredes 1824 fra Viborg Skole til Universitetet og erholdt ved examen artium ligesom 1825 ved den filosofiske Examen, 25de Octbr. 1828 ved theologisk Attestats og $17/10$ 1829 ved homiletisk Prøve Characteren laud. Han blev i Slutningen af 1828 constitueret som Lærer og 25de Maj 1830 udnævnt til Adjunct ved Viborg Kathedralskole, men allerede 15de Juni 1832 kaldet til Sgp. i Hassing og Villerslev (ord. $26/7$ i Viborg), $19/9$ 1837 Landvæsenscommissair, $23/10$ 1841 Sgp. i Klim, Torup og Vust i Aalborg Stift, $5/1$ 1842 tillige Provst i Øster- og Vester-Hanherred og Hvetbo Herred, $11/2$ 1851 Sgp. i Hjørring, St. Hans og St. Olufs Menigheder, $11/3$ s. A. tillige Provst i Vennebjerg og Horns Herreder. Endelig $29/4$ 1863 Sgp. i Karlebo, Lynge-Kronborg Herred i Frederiksborg Amt, $3/6$ 1863 tillige Provst; $1/1$ 1859 R.

∞ $23/7$ 1830 Frantsine Kirstine Holst, f. $18/4$ 1808 i Thisted (4 S. 5 D.), D. af Kjøbmand Lars Hillemann Holst og Helene Cathrine Steenstrup.

Sml. Erslew, Suppl. 1, 376. Wiberg, 2, 64. 20.

102. Jens Nicolaj Fabricius Leth, f. $\frac{9}{5}$ 1808 i Skive, er en Søn af Pastor Jens Høyer Leth (der dep. 1785 fra Aarhus Skole), Sgp. i Skive og Resen, og Nicoline Fabricius. Deponerede 1826 fra Viborg Skole, 1827 cand. philos., $\frac{1}{11}$ 1832 cand. theol. laud., s. A. constitueret som Lærer ved Viborg Skole, $\frac{19}{7}$ 1834 Adjunct s. St. Hans Undervisningsfag vare Religion, Tydsk, Geographi og Arithmetik. $\frac{17}{8}$ 1842 Sgp. i Visby og Heltborg i Hassing Herred, Thisted Amt, $\frac{14}{10}$ 1850 tillige Landstingsmand for 8de Kreds.

∞ $\frac{24}{5}$ 1833 Laurence Cathrine Quistgaard, f. $\frac{28}{11}$ 1808 (4 S. 1 D.), D. af Ivar Quistgaard til Nørgaard i Salling og Maren Sommer Aagaard.

Sml. Wiberg, 3, 594. 16.

103. Martin Nicolaus Hagemann, f. $\frac{6}{8}$ 1815 i Viborg, hvor hans Fader Jacob Hagemann var Hospitalsforstander, Kirkeværge og Biskoppens Amanuensis; hans Moder var Anna Kirstine Grundahl. 1825 blev han Discipel i Viborg Skole, hvorfra han 1833 afsendtes til Kbhvns. Universitet, og erholdt ved examen artium ligesom næste Aar ved den filosofiske Examen og 6te Novbr. 1839 ved theologisk Attestats Characteren laudab. Var fra Sommeren 1836 til Novbr. 1839 Alumnus paa Walkendorfs Collegium, $\frac{10}{1}$ 1844 aflagde han homil. og cat. Prøve, hin med egreg., denne med laud.; 16de Octbr. 1841 constitueredes han som Lærer ved Viborg Kathedralskole, da en paatænkt De-ling af Classerne gjorde en forøget Lærerkraft fornøden; den 26de Novbr. 1842 beskikkedes han til Adjunct s. St., hvor hans Undervisningsfag vare Latin og Dansk. Den 1ste Maj 1851 blev han efter en 10-aarig Lærervirksomhed kaldet til Sgp. i Støvring og

Mellerup i Aarhus Stift, hvor han † allerede 13de Febr. 1858.

∞ 1842 Marie Sophie Georgine Dahl, f. $\frac{1}{3}$ 1818 (2 S. 5 D.), lever i Kbhvn., D. af Dahl, Møller i Hol-løse i Sjælland. Deres Datter Anna Kirstine H. ∞ Janus Severin Mollerup, Sgp. i Liørslev og Ørding, der findes bl. Adjuncter i Roskilde og i Aarhus.

Sml. Wiberg, Præstehist. 3, 217—18 (Nr. 17).

104. Carl Conrad Emil Ekeroth, f. 28de Juni 1814 i Kbhvn., S. af den svenskfødte Juvellerer Johan Carl Ekeroth s. St. og Thomine Sophie Emilie Holm. Blev 1826 Discipel i det von Westenske Institut, hvorfra han 1832 afsendtes til Universitetet, og erholdt ved examen artium Characteren laud., 1833 cand. philos. haud. ill., tog i Foraaret 1837 Examen i anvendt Naturvidenskab ved den polytechniske Læreanstalt (laud.); drev derefter et Brændevinsbrænderi i Kjøge; constitueredes 31te Decbr. 1841 som Lærer ved Viborg Skole og udnævntes 15de Decbr. 1843 til Adjunct s. St. Han underviste i Mathematik. Den 13de April 1851 forflyttedes han som Overlærer til Kolding lærde Skole; derfra forflyttedes han senere i samme Egenskab til Horsens.

∞ 1, Charlotte Sophie Jensine Borchsenius, f. 18.. † 184.

2, $\frac{10}{11}$ 1849 Laura Christine Søbørg, f. $\frac{3}{8}$ 1819 i Kbhavn., † $\frac{6}{6}$ 1872 i Horsens, D. af Carl Ludvig Søbørg, Underbogholder ved Statsgjældsdirectionen, f. $\frac{2}{7}$ 1794, † $\frac{15}{8}$ 1834, og Amalie Christiane Mørch, f. $\frac{21}{7}$ 1795 i Kbhvn., ∞ 1817.

Sml. Erslew, Suppl. 1, 408. F. E. Hundrup, Dmtnd. fra Slagelse lrd. Sk., Roskld. 1863, Sd. 144.

105. Emil Wolle, f. 22de April 1808 i Kbhvn.;

deponerede 1826 fra Metropolitanskolen; constitueredes $\frac{21}{12}$ 1841 som Lærer ved Viborg Skole, hvor han 15de Decbr. 1843 ansattes som Adjunct og 28de Marts 1861 som Overlærer. Se ovenfor bl. Overlærere Nr. 22.

106. Christian Frederik Adolph Bahnson, f. 29de Marts 1818 i Kbhvn., deponerede 1835 fra Viborg Skole, ved hvilken han $\frac{29}{10}$ 1841 efter Adjunct Leths Befordring constitueredes som Lærer, $\frac{23}{12}$ 1842 beskikkedes til Adjunct og $\frac{1}{10}$ 1864 befordredes til Overlærer. Se ovenfor bl. Overlærere Nr. 23.

107. Lauritz Spreckelsen, f. $\frac{21}{10}$ 1818 i Aalborg, hvor hans Fader Thomas v. Spreckelsen, f. $\frac{4}{7}$ 1790, var Kjøbmand; Moderen, Cathrine Frederikke Deichmann, f. $\frac{15}{10}$ 1791, † $\frac{17}{5}$ 1842, var en D. af Laur. Bartholomæus Deichmann, f. $\frac{5}{5}$ 1769, † $\frac{25}{1}$ 1811, Sgp. i Boddum og Ydby (der findes bl. Hørere i Aalborg Nr. 121), og Elisabeth Sophie Buch, f. 1760, † $\frac{16}{10}$ 1827. Efter nogen Undervisning i Stephansens Institut indsattes han i nederste Classe i Aalborg Kathedralskole, hvorfra han 1837 afsendtes til Universitetet. Ved ex. artium erholdt han ligesom 1838 ved den philosophiske Examen Characteren laud. Theologisk Attestats underkastede han sig i Novbr. 1842 med Characteren haud. ill., og atter $\frac{4}{5}$ 1843 med Charact. laudab. impr. ob spec. script. Han blev derefter Huslærer paa Landet i Nærheden af Aalborg og constitueredes $\frac{6}{7}$ 1847 som Lærer ved Viborg Kathedralskole, hvor han 29de Decbr. 1848 beskikkedes til Adjunct. Hans Undervisningsfag vare Tydsk og Fransk. Efter 11 Aars Skoletjeneste kaldtes han 25de Aug. 1858 til Sgp. i Uggerslev og N. Højrup i Odense Amt (ord. $\frac{5}{11}$), hvor han † $\frac{21}{9}$ 1862.

∞ $\frac{9}{11}$ 1855 i Viborg Augusta Vilhelmine Lorent-

zen, f. $\frac{3}{5}$ 1834 (2 S. 1 D.), D. af Peter Johan Lorentzen, Lærer ved St. Petri Skole i Kbhvn., og Augusta Cathrine Jørgensen.

Sml. Tauber, Indbydelsesskr. 1844 S. 39. Wibergs Præstehist., 3, 424. 18.

108. Carl Ludvig Peter Dohn, f. $\frac{9}{4}$ 1813 i Roskilde, er en Søn af afdøde Sappeur Gudman Andersen og Ane Kirstine Andersdatter. Blev antagen som Plejesøn af Skolelærer H. Svanfolk i Gudum, der selv, tilligemed forhenværende Overlærer Peter Valther Bonnier (se bl. Overlærere i Aalborg Nr. 16), underviste ham og brugte ham som Medhjælper i sin Skole, indtil han i Efteraaret 1829 blev sat i Aalborg Kathedralskole, hvorfra han 1835 afsendtes til Universitetet. Ved examen artium erholdt han ligesom 1836 ved den filosofiske Examen Characteren laud. Han informerede derefter i nogle Aar i Institutterne i Aalborg, vendte tilbage til Kbhvn. og underkastede sig $\frac{19}{1}$ 1847 theologisk Attestats med Characteren haud. ill., var derefter Privatlærer i Kbhvn., indtil han $\frac{9}{7}$ 1851 constitueredes som Lærer ved Viborg Skole, hvor han $\frac{23}{8}$ 1852 beskikkedes til Adjunct. Hans Undervisningsfag vare Mathematik, Regning, Astronomi, Naturlære og geometrisk Tegning. I Juli Maaned 1874 afskedigedes han paa Grund af Skolens Reduction i Naade med Pension. S. A. antoges han som Klokker ved St. Stephans Kirke paa Lygtevejen ved Kbhvn.

∞ $\frac{16}{10}$ 1842 i Roskilde Sophie Christine Ulrikke Preetzmann, f. 13de Decbr. 1816 i Horsens, D. af Toldcontrolleur Preetzmann, † $\frac{16}{12}$ 1816, og Hansine Tørslev, † $\frac{30}{9}$ 1873.

109. Rudolph Pedersen, f. $\frac{9}{12}$ 1816 i Kbhvn., var en Søn af Koffardicapitain Peter Kromes Peder-

sen, f. 1795 † $\frac{11}{4}$ 1847 i Kbhvn., og Anna Cathrine Skadé. Dimitteredes 1835 af sin Broder Mag. Observator P. Pedersen til Universitetet, og erholdt ved examen artium ligesom 1836 ved den philosophiske Examen Characteren haud. ill., $\frac{12}{8}$ 1851 constitueredes han som Lærer ved Viborg Kathedralskole, hvor han 23de Aug. 1852 beskikkedes til Adjunct. Hans Undervisningsfag vare Historie og Dansk. Han var tilige Borgerrepræsentant, men † efter et kort Sygeleje allerede 15de Juni 1862. Rector F. C. Olsen skildrer ham saaledes: Han var en retsindig, i høj Grad nidkjær Lærer, som elskede Ungdommen og var sit Kald af Hjertet hengiven. Han efterlader et kjært og agtet Minde ikke blot i Skolens Kreds, men ogsaa i Communen, hvor han virkede som Borgerrepræsentant og i det Stille som de Fattiges Ven. (Hans Portrait er lithographeret af Fortling for E. Bærentzen & Co.s lithographiske Institut.)

∞ $\frac{28}{7}$ 1853 i Kbhvn. Johanne Marie Magdalene Lorenzen, f. $\frac{9}{1}$ 1830, D. af Peter Johann Lorenzen og Augusta Cathrine Jørgensen i Kbhvn.

Sml. Indbydelsesskriftet fra Viborg Kathedralskole f. 1862 S. 7.

110. Johannes Christian Faber, f. $\frac{9}{3}$ 1822 i Holstebro, hvor hans Fader Henning Andreas Faber, f. 1783 i Holstebro, † 1847 som Apotheker. Hans Moder var Sophie Kirstine Hein. Han blev Discipel i Viborg Skole, hvorfra han 1839 afsendtes til Universitetet. Han erholdt saavel ved examen artium som 1840 ved den philosophiske Examen og 24de Octbr. 1844 ved den theologiske Embeds-Examen samt den homiletiske og catechetiske Prøve Characteren laudab. Blev derefter Huslærer i Jylland; $\frac{1}{6}$ 1851 overtog han

som Timelærer i Viborg Skole de ved Adjunct Hagemanns Befordring ledige Timer i Latin og Dansk, $\frac{2}{3}$ 1852 constitueredes han som Lærer, og $\frac{23}{8}$ s. A. beskikkedes han til Adjunct s. St. Han underviste da i Historie, Geographi, Naturhistorie og Regning. Men allerede $\frac{13}{9}$ 1854 blev han Catechet i Aarhus (ord. $\frac{7}{11}$), $\frac{6}{9}$ 1862 blev han derefter res. Capellan og Hospitalspræst i Horsens.

∞ 1, $\frac{23}{7}$ 1852 i Viborg Bartholine Guldberg, f. $\frac{27}{9}$ 1824, † $\frac{31}{1}$ 1864 i Horsens (2 S. 3 D.), D. af Agent Peter Guldberg i Viborg og Ane Cathrine Jensen.

2, $\frac{2}{3}$ 1865 i Horsens Sophie Eleonore Wolder, f. $\frac{20}{8}$ 1836 (1 D.), D. af Postmester Hans Henrik Wolder i Horsens og Jensine Tauline Malling.

Sml. Wibergs Præstehist., 1, 684. 13.

III. August Carl Greibe, f. $\frac{16}{10}$ 1827 i Nordby paa Fanø, deponerede 1845 fra Ribe Skole, $\frac{21}{6}$ 1854 philol. Embedsexamen, constitueredes $\frac{9}{12}$ 1854 som Lærer ved Viborg Skole, ved hvilken han $\frac{26}{8}$ 1856 beskikkedes til Adjunct og $\frac{25}{9}$ 1874 til Overlærer. Se ovenfor bl. Overlærere Nr. 24.

II2. Julius Georg Theodor Tøpfer, f. 29de Januar 1833 i Kbhvn., hvor hans Fader Friedr. Chr. Vilhelm Tøpfer, f. $\frac{28}{6}$ 1793, var Bagermester; hans Moder Marthine Maria Rørvig, f. $\frac{25}{2}$ 1809, ∞ $\frac{27}{10}$ 1829. Han blev sat i Herlufsholms lærde Skole, hvorfra han 1850 afsendtes til Universitetet; og han erholdt saavel ved examen artium som $\frac{9}{4}$ og $\frac{27}{10}$ 1851 ved den filosofiske Examen Characteren laud. Var fra 1851—54 Inspecteur ved det forenede Velgjørenheds-Selskabs Skole i Kbhvn., 1855—57 Huslærer hos Grev Holstein paa Ledreborg. Den $\frac{25}{8}$ 1857 under-

kastede han sig philologisk-historisk Skoleembeds-Examen med Characteren haud. ill. (32 P.). Den 3die Novbr. 1858 constitueredes han som Lærer i Pastor Spreckelsens Sted ved Viborg Skole, hvor han underviste i Tydsk, Dansk, Fransk og Latin. Den 10de April 1860 aflagde han den philologiske Examen practiske Prøve (haud. ill., 21 P.), og 25de Juni s. A. beskikkedes han til Adjunct i Viborg. 1863 rejste han med offentlig Understøttelse til Paris for at studere det franske Sprog. Kun en kort Levetid var ham beskaaret, idet han efter længere Tids Svagelighed † Natten mellem 11te og 12te Octbr. 1867. „Skolen mistede i ham (siger Rector Lefolii) en Lærer, der med Iver havde brugt sine Kræfter i dens Tjeneste, og som havde havt en stor Del af dens Arbejde at udføre“.

∞ ⁹/₆ 1858 i Kbhvn. Dorthea Sara Kronskjold Jensen, f. 27de Juni 1823 i Kbhvn., D. af Skrædermester Erich Jensen s. St., f. ⁷/₉ 1793 i Fredericia, og Sophie Marie Cruse, f. ²²/₈ 1792 i Kbhvn., ∞ ¹⁹/₆ 1822.

Sml. Melchior, Herlufsholm (2den Udg. ved Leth) S. 472. Hundrup, Philolog. Cand. 1860 og 1875 Nr. 42.

113. Arthur Frederik Feddersen, f. 16de Febr. 1835 Kbhvn. Forældrene: Afd. Borgmester Peter Feddersen (Justitsraad. R. af Dbg.) i Roskilde (f. 1ste Juli 1800 i Kbh., † 29de Juli 1869) og Bolette Kirstine Koch (f. 1ste Febr. 1810 i Nibe; Faderen var Haandværker og Fisker; Bedstefaderen var Bonden Peder Pedersen Kok fra Lyngsaa i Albæk Sogn i Vendsyssel, der var vidt kjendt for sin Dygtighed som Mechanicus, jævnf. Brinck-Seidelins Hjørring Amt S. 317). Blev 1846 Elev paa Sorø Acad., som han

forlod Foraaret 1853. Tog 1854 alm. Forberedelses-examen, 1855 Adgangsexamen ved polyt. Lærestalt og 1856 1ste Del af Examen i anvendt Naturvidenskab (Zoologi l. p. c., Botanik l. p. c. og Mineralogi h.). Var samtidig Lærer ved flere private Skoler, bl. a. ved det v. Westenske Institut og Maria Bojesens Dannelsesanstalt, og var allerede 1854(?) bleven fast ansat Lærer ved Frelserens Sogns Skoler under Kjøbenhavns Commune; denne Stilling ombyttedes 21de Febr. 1861 med Pladsen som const. Adjunct ved Viborg Kathedralskole, hvor han overtog Undervisning i Geographi i 4—6 Classe, Historie i 1—2 og Naturhistorie i hele Skolen. 1856 deltog han i en videnskabelig Rejse paa Bornholm under Forchhammers Ledelse. Bestod 1864 ($\frac{2}{4}$) en af Ministeriet fastsat Prøve i Naturhistorie med Zoologi som Hovedfag og udnævntes 12te Maj s. A. til Adjunct. Studerede hver Sommer fra 1861—63 med offentlig Understøttelse ved de kjøbenhavnske Museer. Rejste 1865 med Understøttelse af den Rejersenske Fond i Norge, for at studere Ferskvandsfiskerierne, og deltog i Udstillingen i Bergen (jvfr. „Beretning om den internationale Fiskeriudstilling i Bergen i Aaret 1865“). Stiftede samme Aar efter sin Hjemkomst „Fiskeriselskabet for Viborg og Omegn“ og i Forbindelse med Birkedommer H. V. Fiedler i Sterrede „Tidsskrift for Fiskeri“. Overværede ved privat Understøttelse 1866 Fiskeriudstillingen i Boulogne s. m., efter at have været Dommer ved den 10de danske Landmandsfor-samling i Aarhus, hvor han holdt et Foredrag om den kunstige Fiskeavl. Modtog Mention honorable i Boulogne for et der udstillet Udklækningsapparat (jvfr. *Compte-rendu de la solennité de l'inauguration de l'exposition internationale de pêche de Boulogne*

sur-mer 1866; jvfr. desuden Solennité de la clôture de l'exposition etc.). — 1867 modtog han ved Verdensudstillingen i Paris en Broncemedaille for Tidsskrift for Fiskeri“. Tilbragte Sommeren 1868 med offentlig Understøttelse i Tydskland, Schweiz og Frankrig. Modtog den 19de Febr. s. A. det franske Acclimationsselskabs Sølvmedaille (Médaille de 1re classe) i Anledning af flere Afhandlinger om den konstige Fiskeavl (jvfr. Bulletin de la Société impériale Zoologique d'acclimation, 2me Série Tome VI p. XLII & LXXXII). Deltog som Dommer i den 11te danske Landmandsforsamling i Kjøbenhavn 1869 og foretog samme Aar en Undersøgelsesrejse i det vestlige Jylland. 1870 tilbragtes en Del af Sommeren ved Hjælp af offentlig Understøttelse i Holland og i Sydengland. I 1871 og 72 fortsattes Undersøgelsen af en Del Ferskvande i Jylland og paa Sjælland. I 1873 foretoges dels nogle Undersøgelser for Directionen for de antikvariske Mindesmærkers Bevaring, og dels undersøgte de slesvigske og holsteinske Karpesfiskerier. Anlagde 1872 og 73 i Forening med Apotheker Alfred Benzon i Kjøbenhavn o. a. „Igleparken ved Viborg“. 1874 berejstes i Løbet af Sommerferien Bornholm og Sydskaane i Selskab med Birkedommer Fiedler, og senere paa Aaret foretoges i Fiskeriøjemed ved privat Hjælp en Rejse gennem Sverige til Stockholm og nogle af de svenske Indsøer. — Blev 1874 ($\frac{6}{3}$) corresponderende Medlem af Deutsche Fischerei-Verein. Tildeltes samme Aar ($\frac{21}{7}$) Fortjenstmedaillen i Guld med Tilladelse til at bære samme. Er desuden Æresmedlem af Fredningsselskabet „Småfoglernes Vänner“ i Gøteborg, Formand for „Fiskeriselskabet for Viborg og Omegn“, Medlem af Bestyrelsen for „Selskabet til Samling af Oldsager“

i Viborg, af Bestyrelsen for Borger- og Haandværkerforeningen og af Bestyrelsen for Dansk Arbejderforening i samme By. Har skrevet:

1859. Om Kjøkkenmøddinger i Nordisk Museum udg. af L. S. Borring.

1860. Lærebog i Naturhistorien. 1 Afd. Hvirveldyrene. Kbhvn.

1863. Til Bløddyrfaunaen omkring Viborg. Prg. Viborg.

1865. De naturh. Skolesamlings Forøgelse og faunistiske Betydning. Prg. Viborg.

„ Vejledning til at samle og præparere Naturgjenstande. Kbhvn. Philipsen.

„ Gjøgen. „Fra alle Lande“. —

1866. Den kunstige Fiskeavl. Aftr. af „Tidsskrift f. Fiskeri.“

„ Udklækningsapparatet ved Viborg (T. f. F. 1ste Aarg. S. 163).

„ Om den oldnordiske Samling i Viborg. Saml. til jydsk Historie og Topografi. S. 57.

„ En Sommerrejse i Norge i „Fra alle Lande“. —

1867. Naturhistorieundervisningen og de naturh. Lærebøger i vore lærde Skoler. Odense. Prg. Viborg.

„ Udklækningsapparatet ved Viborg (T. f. F. 2den Aarg. S. 110).

1868. „Mammen Fundet“ i Saml. til jydsk Historie og Topogr. S. 167.

„ „Dyrerigets Naturhistorie“, en Lærebog f. vore lærde Skoler etc. Kbhvn. Erslev.

1869. Naturens Bog I. Dyreriget. Kbhvn. Erslev.

1870. „Dyrerigets Naturhistorie“ 2den Udgave.

„ Nogle Viborgske Oldsager og Udgravninger. Aarb. f. Nord. Oldkyndighed. S. 236.

1871. Naturens Bog I. 2den Udgave.
 „ Jordskjælv 1745. Saml. til jydsk Historie og Top. S. 315.
1872. Viborg og Omegn, en kortfattet Fører for Fremmede. Viborg.
 „ „Hundrede Dyr“. Naturhist. for Smaaskoler. Kbhvn. Erslev.
1873. Ferskvandsfiskeriet. Kbhvn. Philipsen.
1874. „Naturens Bog“ II. Planteriget. Af Edv. Erslev og Arthur Feddersen. Kbhvn. Erslev.
 „ „Naturens Bog“ III. Mineralriget. Af Edv. Erslev og Arthur Feddersen. Kbhvn. Erslev.
1875. Landøkonomisk Læsebog. Tildels efter 6te Udgave af Fr. von Tschudis Prisskrift. 1ste Del. Kbhvn. Philipsen.
 „ „Lidt om den kunstige Fiskeavl“. Med 8 Billeder. Særtryk af „Husvennen“. Kbhvn.

Har desuden leveret adskillige Afhandlinger til „Tidsskrift for Fiskeri“, til „Fra alle Lande“ (1865—70), Journal for Haandv. og Fabriksdrift (1862), Husvennen, Landbrug og Naturvidenskab (1870—71), „Land and water“ (1871) o. t. fl. Tidsskrifter, samt Afh., Correspondancer, Anmeldelser osv. dels under Navn og dels anonymt i „Berlingske Tidende“, „Dagbladet“ (Corr. fra Udstillingen i Bergen og Boulogne osv.), „Fædrelandet“ (saasom om zoologiske Haver 1867 og om Oldtidsmindesmærkernes Fredning), „Jyllandsposten“, „Viborg Stiftstidende“ o. a. St. Endelig har han leveret videnskabelige Bidrag til flere offentlige Samlinger, til J. Langes Haandbog i den danske Flora (2den og 3die Udg), til Dr. O. A. Mørchs Synopsis Molluscorum Daniæ, til Sammes Undersøgelser af de danske Brunkulforsteninger (*Voluta Feddersenii*, Mørch; jvfr. Journal de Conchyliologie for 1869, tab. 13, f.

4. og „Forsteningerne i Tertiærlagene i Danmark“, Medd. p. d. 11te skand. Naturforskermøde i Kbhvn. 1873) og til flere Arbejder af Steenstrup, Tauber, Jon. Collin o. a.

∞ ²⁵/₆ 1859 paa Frederiksberg Laura Eleonore Vilhelmine Caroline Møller, f. ²¹/₅ 1833 i Kbhvn.; Faderen Bager Frederik Møller (f. ¹/₃ 1803, † ¹³/₁₀ 1848) ∞ Cæcilie Marie Burchhardt (f. ²/₁ 1810, † ⁸/₁₁ 1858).

114. Christian Ramsgaard, f. ¹⁸/₁₂ 1836 i Vester Hassing, hvor hans Fader Christian Christensen Ramsgaard (f. ¹⁸/₁₂ 1796, † ³¹/₈ 1866) var Skolelærer og Kirkesanger; hans Moder var Karen Marie Rasmusd., f. ²⁸/₄ 1802, † ²⁰/₃ 1874. Han blev i Aug. 1851 optagen i 4de Classe i Aalborg Kathedralskole, fra hvilken han 1856 afsendtes til Universitetet. Ved Afgangsexamen erholdt han 1ste Character med Udmærkelse, ¹²/₆ 1857 underkastede han sig den philosophiske Examen med 1ste Character (1 ug. 2 mg.), 24de Juni 1862 den philologisk-historiske Skolecambeds-Examen med Characteren haud. illaud. (37 P.), og 9de Jan. 1863 samme Examens practiske Prøve med Characteren haud. ill. (23 P.). Han var Lærer i Latin og Græsk i Mellemlasserne i Latin- og Realskolen i Store Kongensgade fra kort Tid efter dens Stiftelse til Juli 1862. Den 15de Aug. 1862 constitueredes han efter Adjunct Pedersens Død som Lærer ved Viborg Kathedralskole, ved hvilken han 2den April 1864 beskikkes til Adjunct. Hans Undervisningsfag ere her Latin, Tydsk og Dansk. Han har tidligere givet Undervisning i Historie. Om hans litteraire Virksomhed henvises til min: Philologiske Candidater, 2den Udg. Kbhvn. 1874.

∞ ²⁵/₆ 1865 i Kongens Lyngby Anna Ida Petrine

Johansen, f. $14/7$ 1842 paa Christianshavn, D. af Hørkræmmer Jacob Johansen paa Christianshavn (f. $20/4$ 1800, † $24/6$ 1843) og Ane Handberg (f. $29/11$ 1820 i Kbhvn.) ∞ 2, Vinhandler, Capitain Jacob Frederik Hansen (f. $7/12$ 1812).

Sml. Hundrup, Philol. Cand 2den Udg. Nr. 57.

115. Carl Arnold Leopold Heise, f. 28de Decbr. 1837 i Birkerød, hvor hans Fader, Platos bekendte Oversætter Professor Carl Johan Heise (der dep. 1807 fra Borgerdydsskolen i Kbh.) var Sgp. (Sml. Erslew, F. L. 1, 625; Suppl. 1, 749.) Hans Moder Caroline Dichman (f. $17/12$ 1800 i Kbhavn., ∞ $13/2$ 1832) er en D. af Prof. Carl Fred. Dichman (der dep. 1781 fra Bergens Skole). I 1853 blev han Discipel i 6te Classe i Frederiksborg lærde Skole, hvor han 1856 tog Afgangsexamen med 1ste Character (4 ug. 9 mg.). Den 13de Juni 1857 underkastede han sig i Kbhvn. den philosophiske Examen med Udmærkelse (3 ug.), 22de—23de Januar 1862 tog han den philologisk-historiske Skoleembeds-Examen med Characteren haud. ill. (42 P.). Efter i nogen Tid, dels før, dels efter Examen, at have været Lærer i Latin og Græsk ved Borgerdydskolen paa Christianshavn, ved Latin- og Realskolen i Store Kongensgade og ved C. F. Dahls Dimissionsanstalt rejste han i Foraaret 1863 udenlands til Tydskland, Frankrig og Schweiz, blev imidlertid 12te Juli 1863 constitueret som Lærer ved Herlufsholms lærde Skole og Opdragelsesanstalt, i hvilket Embede han $1/10$ 1864 erholdt fast Ansættelse, tillige som inspectionshavende Lærer ved Opdragelsesanstalten. Her underviste han i Oldnordisk, Græsk, Latin og Historie. Den 21de Decbr. 1867 aflagde han den philol. Examens practiske Prøve med Cha-

racteren laud. (27 P.), 3die Jan. 1868 forflyttedes han som Adjunct til Viborg Kathedralskole, hvor han underviser i Historie, Dansk og Latin; oprettede 1872 i Forening med flere Medlærere en „Forberedelseskole“ til Kathedralskolen og har hidtil været dennes Bestyrer. Om hans litteraire Virksomhed henvises til min Philologiske Candidater, Kbhvn. 1874 Nr. 54.

∞ $\frac{5}{8}$ 1868 Kaia Maria Ottilie Dichman, f. 30te April 1837 paa Herlufsholm, D. af (hans Morbroder) Gustav Adolph Dichman, Rector paa Herlufsholm, (f. $\frac{18}{9}$ 1795 i Kbhvn., † $\frac{16}{8}$ 1853), og Caroline Marie Christiane Hesselberg (f. $\frac{25}{2}$ 1812 i Nestelsø ved Nestved).

Sml. Hundrup, Philol. Cand. 1874 Nr. 54.

116. Frederik Jacob Vilhelm Petersen, f. 20de April 1837 paa Laagegaard i Sindberg Sogn ved Vejle, er en Søn af Proprietair Holger Petersen (f. $\frac{14}{4}$ 1809 i Kbhvn., † $\frac{8}{9}$ 1849 paa Laage) og Rosalie Philipsen (f. $\frac{1}{5}$ 1815 i Kbhvn., † $\frac{8}{7}$ 1855 i Kbhvn.) Efterat have gennemgaaet Realclasserne i Maribos Realskole og derefter et toaarigt Cursus i samme Skole til Adgangsexamen ved den militaire Højskole tog han den almindelige Forberedelsesexamen og Adgangsexamen til polytechnisk Lærestalt, underkastede sig i 1864 Examen i anvendt Naturvidenskab (med 2den Character) og blev 1868 Lærer (uden fast Ansættelse) ved Viborg Kathedralskole, hvor han 18de Aug. 1870 constitueredes som Lærer og 1871 beskikkedes til Adjunct. Hans Undervisningsfag ere Matematik, Naturlære og Gymnastik.

117. Johan Gustav Møller er født 26de Febr. 1844 i Skjelskør, hvor hans Fader Arrestforvarer Jo-

han Peter Møller, f. $\frac{6}{6}$ 1817 i Slagelse, og Hustru Karen Kirstine Kock, f. $\frac{8}{11}$ 1809 i Skjelskør, endnu bo. I sin Barndom nød han Undervisning i Byens Borgerskole, og da hans Forældres indskrænkede Kaar ikke tillod dem at sætte ham i en lærd Skole eller at anbringe ham paa et Seminarium, kom han efter sin Confirmation paa Folkehøjskolen paa Hindholm, hvor han var Elev fra Maj 1860 til Maj 1861. Stifteren og daværende Bestyrer af denne Skole Anders Stephansen, R. af D., antog ham derefter som Medhjælper i det umiddelbart ved Hindholm beliggende Institut for forældreløse og forsømte Børn paa Holsteinsminde, hvoraf han tillige var Bestyrer. Her deltog han da i Børnenes Opdragelse og Skoleundervisning, anførte dem ved deres Arbejde i Haven og paa Værkstedet, hvorved han fortjente sit Ophold, men fandt dog Tid til ved Undervisning og Selvarbejde at fortsætte sin Uddannelse saaledes, at han i 1865 kunde bestaa den befalede Skolelærerexamen med Hovedcharacter „meget duelig“. Han havde endnu i nogle Aar den Lykke at være hos den ædle Stephansen, hans Lærer og Velgjører, og deltog i disse Aar i Undervisningen i Højskolen paa Hindholm. I 1868 paabegyndte han med Understøttelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet det af samme i Kbhvn. indrettede Cursus til Seminaristers videre Uddannelse (det saakaldte Monradske Cursus). Efterat han 1871 var bleven dimitteret herfra med Hovedcharacteren mg., var han atter Lærer paa Hindholm, indtil han under 14de Aug. 1874 constitueredes som Lærer ved Viborg Kathedralskole, hvor han underviser i Mathematik, Naturlære, Engelsk, Skrivning og Tegning.

118. Victor Thomas Joachim Kieler, f. 28de Juni 1843 i Nakskov, er en Søn af Julius Eiler Joachim Kieler, Kjøbmand s. St., nu Bestyrer og Med-ejer af Kjærs Mølles Klædefabrik ved Aalborg, f. $\frac{1}{5}$ 1813, og Valborg Marie Christine Kieler, f. $\frac{7}{5}$ 1821, † 1851. Kom 1855 i Aalborg Kathedralskole, hvorfra han 1861 med første Character afsendtes til Universitetet, tog $\frac{16}{6}$ 1862 den philosophiske Examen med Udmærkelse og 19de—20de Juni 1868 den philologisk-historiske Skoleembeds-Examen med Characteren *laud. illaud.* (36 P.), var fra Aug. 1868—1869 Lærer i den kjøbenhavnske Borgerdydskole i Engelsk, fra Aug. 1867—1874 Lærer i Latin og Engelsk i Latin- og Realskolen i St. Kongensgade, fra Aug. 1872—1873 Lærer i Engelsk i Metropolitanskolens tvende øverste Classer, constitueredes 19de Aug. 1874 som Lærer ved Viborg Kathedralskole, hvor han underviser i Latin, Græsk og Engelsk.

∞ 1ste Maj 1873 Laura Müller Petersen, f. 9de Januar 1849 paa Tromsö, D. af Foged Morten Smith Petersen og Hustru Hansine Müller.

Sml. Hundrup, Philol. Cand. 1874 Nr. 73.

Tillæg og Rettelser.

Sd. 5, Nr. 9: Peter Høg. $\frac{1}{2}$ 1592 tilskriver Kongen Capitlet i Viborg saaledes:

Mag. Peder Høg, Kannik i Viborg, skal have været for nogen Tid siden Capitlets Procurator paa Læsø og i den Tid utilbørligen forhugget Capitlets Skove s. St., hvilket kunde, hvis det tilstededes, foraarsage, at Landet blev ødelagt af Sand. Derfor befaler Kongen, at Capitlet strax skal afsætte Mag. Peder Høg fra samme hans Bestilling og tiltale og forfølge ham for Retten, samt udnævne en anden, som kan forestaa samme Befalning, dog at ingen af Kaanikerne dertil bliver forordnet af dem, som have at gjøre med Prædiken eller anden daglig Tjeneste i Domkirken. (Jydske Tegn. IV 286.). $\frac{16}{6}$ 1592 fik Capitlet dog Brev om, at saasom Mag. Peder Høg har andraget om at blive forskaanet for den Tiltale og Forfølgning, saa havde Kongen nu bevilliget det, dog at en anden kommer til at forestaa Bestillingen (a. St. 315—16).

Sd. 11. Lin. 5: 144, 18 læs: 3, 544. 18.

Sd. 14, Nr. 5: Hr. Oluf Skolemester i Viborg og Hr. Ib Poulsen sammesteds fik Brev ad gratiam paa Halvparten af Kronens Tiende af Taptrup Sogn og Asmind Sogn, som er Annex til deres Kirker. Datum Kolding post dominicam vocem jucunditatis M. D. X. L. VIII 9: 1548 (Reg. ov. alle Lande V. 55.).

Sd. 16, Nr. 12; Jacob Holm. $\frac{17}{3}$ 1587 sendte Kongen ham Kaldsbrev til Biskop og paalagde ham „i de tilstundende Bededage“ at komme til ham for

at gjøre sin Superintendentsed og tage imod Besked om, hvad der til den Bestilling kunde være behørig (Jydske Tegn. III. 147). Ved Brev af $\frac{5}{4}$ 1587 paa lagde Kongen Mag. Peder Thøgersen, Biskop i Viborg, at ordinere Jacob Jensen til Superintendent. (a. S. 157.)

Sd. 16, Lin. 9—13 udgaaer og i det Sted indsættes; D. af Peder Hegelund, f. 1525, tog Baccalaureus-Graden i Kbh., rejste derpaa udenlands til Leiden og andre Steder, blev siden Tolder i Ribe og 1577 Borgmester s. St. 1581 blev han Canonicus i Ribe Domcapitel, † $\frac{3}{5}$ 1584. Hendes Moder var Marie Lavesdatter. (Wiberg opfører Elisabeth Hegelund som Datter af P. Hegelund, Biskop i Ribe, uden at angive sin Kilde, uagtet han heri afviger fra Gjesing, Worm, Hofmann og alle andre Kilder; men hans Angivelse maa bero paa en Navneforvexling). Elisabeth Hegelund ∞ 2 Laurits Hansen Skriver, ejede to Gaarde, 5 Huse og 11 Boder, efter hans Død ialt vurderet til 15,205 Rd., medens en Tønde Byg da kostede 2 Rd. (Aalborg Byes Skifteprotoc.), var født i Tønder, først Skriver paa Aalborghuus, 1622 Borgmester i Aalborg, begr. $\frac{4}{6}$ 1630, 51 Aar gammel. — Elisabeth Hegelund ∞ 3, $\frac{20}{10}$ 1631 Christen Hansen Riber, Biskop over Aalborg Stift. (Budolfi Kirkebog).

Sd. 20, Nr. 21: Blichfeld. Stamtavle over Familien Blichfeld, Randers 1871. S. 5.

Sd. 20, Nr. 22: Schandorph. Se nedenunder til Sd. 63, Nr. 10.

Sd. 24. Nr. 25: v. Echten. — $\frac{7}{6}$ 1647 da Frue Kirkes Præsteembede i Kbhvn, var ledigt, læstes der i Consistorium et Bræv fra Prindsen om at unde Mag. Hans i Viborg vor Frue Kald efter Mag. Ole Wind;

imidlertid besluttedes det at kalde Mag. Erik Olsen til Præst. (acta consistorii.)

Sd. 43, Nr. 2: Kall-Rasmussen har, at Marg. Schumacher ∞ $18/11$ 1670 H. Bagger.

Sd. 50, Nr. 17: Gjessing. Lin. 6: $12/9$ 1796 læs $29/9$.

Sd. 55, Nr. 22: Til „Fra min første Praxis“ sluttede sig „Forsøg paa en orienterende Efterskrift“ af Dr. x.—x., trykt i Fædrl.'s Feuilleton 1872 den 4. Maj og særskilt. Som Forfatter til Bogen er Wollé nævnt i Fædrel.'s Nekrolog i Nr. 39, 1874.

Sd. 56, Nr. 24: Ovrl. Greibes Moder hed A. K. Nørup f. $4/1$ 1802, † $24/4$ 1869; hans Fader † $9/7$ 1857.

Sd. 57, Linie 16 er udfaldet Tegnet ∞

Sd. 62, Nr. 6: Aalborg — blev indskreven ved Universitetet i Leipzig $23/4$ 1619. Se Ny kirkehist. Saml. II. 524.

Sd. 63, Nr. 8: skriver sig selv Petrus Johannis Gerdingius, er altsaa født i Gjerding ved Aalborg.

Sd. 63, Nr. 10: Styrelsen af Viborg Skole synes i de sidste Aar af Rector Blichfelds Levetid ikke at have været i de skrappeste Hænder; og da hans Eftermand Schandorph forlangte „exqvisitionem conditionem in Academicis futuris“, synes hans Færd at have vakt almindelig Uvillie i Viborg, saasom man opfattede hans Optræden som en utidig Vigtighed og anvendte paa ham Ordsproget „solent initia esse fervida“; og denne Uvillie var maaske Aarsagen til, at han kun blev saa kort Tid — et halvt Aar — i Viborg.

Blandt Dimittenderne i Aaret 1826 var en Søren Hansen, som Schandorph nægtede at dimittere til Universitetet. Omsider lod han sig dog bevæge til at meddele ham et Testimonium, hvori han skriver: Den 23de Juli modtog jeg Bestyrelsen af Skolen her,

og blandt Andre fremstillede sig da for mig denne Brevviser Søren Hansen. Han deltog i Øvelserne i 8 Dage, men derefter kun uregelmæssigt. Omtrent midt i August var jeg i offentlige Forretninger borte fra Byen, og imidlertid yppede han Kiv med en af mine Hørere og det saavel i private Vinhuse som offentlig paa Gaden og var endog bevæbnet. Ved min Tilbagekomst vilde han ikke underkaste sig min Dom, uagtet han blev formanet af mig og sin Fader, at han ej skulde stride mod sit eget Bedste. Ikke desto mindre forlanger han testimonium academicum af mig, fordi han er kjed af Skolen. Jeg giver ham derfor Testimonium, saa godt jeg kan, fordi jeg har villet skille mig ved ham (ab illo me expedire). Igitur affirmo me neque modestiam neque obedientiam in homine invenisse neque eruditionem suprema scholæ cathedralis classe, nedum Academia dignam o. s. v. Den 30te September 1625. — Verørende den af Rectoren antydede Strid med en af Skolens Hørere findes for det Første en Erklæring fra Johan van Lennep, Vinhandler (venopoli) i Viborg, dateret 27de Septbr. 1625, hvori han erklærer, at Søren Hansen, som beskyldes for at have yppet Kiv med en Hører der i Skolen ved Navn Peder Jensen, „aldeles ingen Parlament udi hans Hus mod ham eller nogen af hans øvrige Giester gjort haver i August“. Fremdeles haves en Attest af Petrus Gerdingius, den Hører, med hvem S. Hansen skulde have været i Strid, om at han, saasom S. Hansen frygtede for at komme Rectoren „in suspicionem ob convivium, cui cum cognato tuo brevi mecum interfuisti“, bevidner Søren Hansens Uskyldighed i det, han beskyldtes for, dateret den 30te Septbr. 1625.

Ovennævnte Testimonium var, som let forstaaeligt, ikke efter Søren Hansens Hoved, og Rectoren bestemte da at medgive ham et Brev af 5 Idus Nov. 1625 til Decanus af dette Indhold: „Søren Hansen Wiburg. vedbliver at forlange Testimonium og paa-staaer ligesom hans Forældre, at Mag. Otto Blichfeld har lovet ham det. Da han imidlertid intet har villet lære af mig og ikke har Lyst til at gaae til en anden Skole, saa har jeg, for at han ikke skal drive Tiden hen og drage Andre i Fordærvelse med sig, besluttet at sende ham cum privatis litteris til Decanus, for at han kan udforske hans profectum og indskrive ham blandt academiske Borgere, hvis han findes værdig.“ — Dette Brev har Søren Hansen lige saa lidt villet modtage som det ovenomtalte Testimonium, de findes nemlig begge i Afskrift med den Paategning af Niels Poulsen: „Dette er det Testimonium og den Skrivelse til Decanus, som jeg vilde have medgivet Søren Hansen“. — Søren Hansen forsynede sig i det Sted med et Skudsmaal fra Viborg Skoles Lærere og Disciple, som gik ud paa, at han „studium ejusmodi laudabile pietate morumque elegantia ita exornasse et condivisse, ut omnes, quibus innotuit, non nisi egregium quid de ipso sperare potuerint.“ Det var underskrevet den ²⁸/₁₁ 1625 af Janus Christierni Ørum, Seuerinus Michaelis, Petrus Joannes Gerdingius, Petrus Petri Tranius og Christiernus Nicolai Vardensis, alle Collegaer ved Viborg Skole, og fremdeles af 24 Disciple. — I dette Skudsmaal kaldes han Severinus Johannis Offvidt, en Søn af Johannes Severini Offvidt, senator meritissimus Viburgæ, og Metta Severini Heggelund, senatoris ibidem filia. Fremdeles fik han med et Brev til Rector magnificus af en Olaus Christian Vibergius. I dette

Brev, som er dateret Viborg den $30/11$ 1625 hedder det, at Sev. Johannis, hans Slægting, havde bestemt, at „venire ante semestre“ til Kjøbenhavn, men var bleven forhindret først ved Mag. O. Blichfeldii Død og siden af en Pest (pestifera apud nos grassante). Nu nægtede den nyskomne Rector at give ham Testimonium, uagtet et saadant var lovet ham af Mag. Otto, uagtet han var gammel nok, og uagtet hans Moder, der alt var aldrende, havde sat sin Lid til, at i det mindste den ældste af hendes 6 faderløse Børn i hendes Levetid skulde blive til Noget (in virum evadere). S. Johannis Forældre sendte nu ham, qvem in schola patria bonarum artium et lingvarum fundamenta haud contemnenda annis bene multis jecisse sperant, til Academiet, for at han der kunde faa Testimoniet. Id qvod et ego a magnificentia vestra præceptore et promotore rogo. Saaledes vil ikke blot jeg, men og hans Forældre og næsten alle de fornemste Slægter i denne By, som paa det nøjeste ere knyttede til S. Johannis ved Slægtskab, være Eder forbunden. Brevet ender med dette Postscriptum: „Astronomiæ vestræ Danicæ (Rector magnificus var Longomontanus) exemplaria aliquot optarem per Valkirkium ad nundinas nostras Snaapstingenses; apportati (!) invenient enim apud nos emptores cupidissimos.“ — Imidlertid havde vist Søren Hansen, alt før han forlod Viborg, fattet Beslutning om i Nødsfald at skrive sig et Testimonium selv; thi han bekjendte siden for Consistorium, at han en Dag ved Mag. Niels Poulsens Dreng var kommen ind paa Mag. Niels's Værelse, hvor han havde benyttet hans Signet til dermed at forsyne tre Blanketter med Segl. Disse Blanketter tog han med til Kjøbenhavn; og da han der traf Christiernus Johau-

nis Fischerus og Petrus Petri Rhødingius, begge fra Viborg, hvis Testimonier vare blevne sønderrevne af et lidet Barn i deres Lossemente, besluttede de alle tre at lave sig falske Testimonier. Søren Hansen skrev sit eget efter Petri Johannis Gerrings Testimonium, som var udstedt af Mag. O. Blichfeld, og sparede ikke paa Ros. Fischer skrev de to andre men stiledede dem efter Mag. Niels'es, det Meste han kunde „immutatis illis, som kunde skade dem“; og han underskrev dem alle tre med Mag. Niels Povelsen Schandorphs Navn. — Paa disse tre falske Testimonier bleve de derpaa deponerede. — Mag. Niels Povelsen, som i Begyndelsen af Aaret 1826 var bleven Præst i Aalborg, synes at have faaet Underretning herom, enten det nu har været i Aalborg eller under et Ophold i Kjøbenhavn; nok er det, han indstævner den 11te April sine nævnte tre Disciple for Consistorium, „for Mistanke, han havde til dem, at de med falske Testimonia skulde være komne til Deposition og Inscription in album studiosorum.

Anden Søndag efter Paaske mødte de for Consistorium, og der atgave de Skyldige en fuldstændig Tilstaaelse af deres Forseelse. Mag. Niels gik selv i Forbøn for dem og erklærede, at han ingen Dom begjærede over dem, „hvis han dermed privatim er offenderet.“ — I Consistorium syntes man stemt for Mildhed; og af de Voterende blev blandt andet fremhævet, „at Mag. Niels ikke havde kunnet impedet de to, at de jo havde blevet admitterede ad Academiam, dersom de havde ikkun blevet ved deres rette testimonia, uanset deres testimonia løde ikke til Universitetet, efterdi han havde intet culperet deres vitam, og efterdi deres profect befindes god nok, og at det er ikke blot Rectoris Bestilling at kjende

dem dygtige til Academiet, men ogsaa Decani“. Forløbig besluttede man at opsætte Sagen i nogen Tid, Mag. Niels udnævnte en Fuldmægtig til under sin Fraværelse at optræde for sig, og fra nu af høres Intet, før Rector Magnificus i Consistoriets Møde den $31/7$ meddelte, at han vilde tale med Cantsleren, før Sagen skulde paadømmes. Endelig blev den afsluttet med den Resolution af Cantsleren „at eftersom de tre studiosi Viburgenses havde villet være Studenter før Tiden, da skal de in poenam over deres ordinarium biennium være in studiis enten her eller andetsteds qvadriennium, saa det bliver tilhobe sexennium, fra den Tid de ere blevne deponerede; og i den Tid skulle de holde sig skikkelig og vel og derpaa give deres Obligation.“ Denne Forpligtelse dateret $12/8$ 1626 blev modtaget i Consistoriets Møde $16/8$, og deres private Præceptores bleve paamindede om ikke at give dem Testimonium før Udløbet af de sex Aar.

Anm. Kilderne til Ovenstaaende ere endel Documenter i Consistoriets Archiv, Pakke Nr. 194, blandt hvilke de tre falske Testimonier, samt acta consistorii for 1626.

Sd. 65 Nr. 18: Mortensen — blev gift $18/3$ 1660. (Bircherods Dgb.).

Sd. 67, Nr. 23: Moderens Navn var vistnok Offvidt.

Sd. 69, Nr. 26: Riber „red altid til Kirke; og man fortæller, at naar han steg til Hest, begyndte han altid paa den Psalme: „O Gud vi love Dig“, og den sang han hele Vejen lydt og lydeligt. Han plejede at skrive Meditationer til sine Prædikener, men altid paa Latin, for, som han sagde, at en Dømer ikke skulde kunne benytte dem efter hans Død“.

(Biskop Blochs Manuscript.)

Sd. 74, Nr. 36: Winther — kaldet til Aaby $10/10$ 1688

(Jydske Registre); ∞ $14/4$ 1697 (Birch. Dgb.) Bodil Hansdtr. (Enke efter Formanden H. P. Tancke, som $\dagger$ $1/5$ 1696 og var „vir gravis, potens et eruditus [Birch. Dgb.]), Dtr. af Hans Sørensen, Borgm. i Aalborg, og Elsebet Lavritsdatter. — Hendes Dtr. Elsebe Johanne Tancke ∞ $22/2$ 1701 (Birch. Dgb.) H. P. Lund, Præst i Rødding og Kreiberg, som 2 ∞ $3/9$ 1706 (Birch. Dgb.) Mette Marie Skou, Dtr. af Axel Mogensen Skou, Forpagter paa Kjeldgaard i Salling, og Anne Reenberg.

Sd. 75, Nr. 37: Busch ∞ 1 $12/4$ 1701 (Birch. Dgb.) D. P. H.

Sd. 76 Nr. 41: Kjærgaard $\dagger$ $14/4$ 1696 i Viborg. (Birch. Dgb.)

Sd. 76, Nr. 42: Bering, blev ord. $19/8$ 1698 (Birch. D.)

Sd. 82, Nr. 53: Schandorph. Søn af Jeppe Hansen S. (Blochs Manuskri.)

Sd. 87, Nr. 68: Iversen $\dagger$ $18/4$ 1779 (Jydske Efterr.)

Sd. 89, Nr. 73: Riis $\dagger$ $2/4$ 1773, ∞ A. B. $\dagger$ $26/3$ 1773. (Jydske Efterr.)

Sd. 90, Nr. 74: Wøldike f. $2/3$ 1719, ∞ E. L. $\dagger$ i Slagelse, see Adres. Av. 1761 Nr. 75 og Berl. Tid. 1784 Nr. 59.

Sd. 92, Nr. 77: Hasse. „Hans Lig blev baaret til Graven af Byens og Egnens Skolelærere og ledsaget af et saa talrigt Følge, som ikke længe mindedes at være seet der i Byen. Aalborg Stiftst. for 1821.

Sd. 94, Nr. 82: Hjersing $\dagger$ $26/8$ 1794. (Jydske Eftterr.)

Sd. 96, Nr. 85: Petersen $\dagger$ $24/7$ 1838. (Aarhus Stftst.)

Bogstavordnet Navneliste.

(L. betegner Lector, R. Rector, O. Conrector ell. Overlærer, og
A. Hører ell. Adjunct.)

Aaby. Jesper. A. 47.	Sd. 78.	Brinchmann. Andreas.	
Aagaard. Laur. Jensen.		A. 78.	Sd. 92.
A. 5.	— 61.	Brink. Gabriel. R. 20	— 20.
Aalborg. Laur. Nielsen.		Bruun. Christen Jensen.	
A. 6	— 62.	se Schive.	
Aars. Niels Jensen. R.		Bruun. Michael. L. 4. —	4.
26	— 24.	Brøns. Villads Nielsen.	
Andersen. Jacob. A. 26	— 69.	L. 10. (R. 15)	— 6.
Arctander. Henrik. R.		Bukjer. Hans Pedersen	
19	— 19.	L. 7 (R. 11.)	— 5.
Arff. Peter. R. 31 (A. 66)	— 28.	Busch. Frdr. Pedersen.	
Bahnson. Christian		A. 37.	— 75.
Frdr. Ad. O. 23.		Christensen. Jens A.	
(A. 106)	— 56.	10	— 63.
Bang. Johannes Peter.		Degen. Carl Frdr. R.	
O. 25	— 57.	35	— 32.
Bartholin. Lars. A. 9	— 63.	Djørup. Christian. A. —	101.
Bendix. Peter Chri-		Dohn. Carl Ludv.	
stian. A. 88	— 98.	Peter. A. 108.	— 106.
Berg. Frands. R. 3	— 12.	Dorph. Niels Vinding.	— 50.
Bering. Jens Jensen. A.		Echten. Hans Hansen.	
51	— 81.	v. R. 25	— 24.
— . Peder Jensen		Ekeroth. Carl Conr.	
A. 42	— 76.	Emil. A. 104	— 104.
Berrig se Berg.		Erslev. Andreas. O. 19	
Bhie. Thomas. L. 13	— 8.	(A. 98)	— 51.
Biergsted se Winther		Eschildsen. Anders. A.	
Blichfeld (Blichs). Otto		38.	— 75.
Christensen. R.		Faber. Jacob. O. 2.	— 42.
21.	— 20.	— . Johannes Chri-	
Brandt Mogens. A. 40	— 75.	stian. A. 110.	— 107.
Brasen. Anders Oluf-		Feddersen. Arthur	
sen. A. 28.	— 70.	Frdr. A. 113.	— 109.
Bregnholm. Jochum		Foss. Chr. Nielsen. se	
Sørensen. A. 33. —	72.	Reff.	
Breum. Mort. Søren-		Frost. Andreas Chri-	
sen. A. 52.	— 81.	stensen. A. 59	— 84.
— . Peter Sørensen		Fæst. se Brik.	
A. 55	— 82.	Gjæssing ell. (Gjersing).	

Hans Jørgen O 17. (A. 96)	Sd. 50.	Ibsen. Søren. A. 1	Sd 60.
Gjording. Peter Han- sen. A. 12	— 64.	Ingerslev. Christian Frdrk. R. 37	— 34.
Goiske. Ptr. Rosen- stand. L. 14.	— 9.	Iversen. Laur. A. 68.	— 87.
Graahe (Graae). Jørgen. A. 81	— 94.	— . Mogens. A. 71	— 89.
Greibe. Aug. Carl. O. 24 (A 111)	— 56.	Jensen. Oluf. R. 7.	— 14.
Grindsteen. Laur. Petersen. A. 16.	— 64.	— . Peter. A. 8	— 63.
Grøn. Michael. R. 10	— 15.	Jessen. Peter. R. 32. (O. 10. A. 63)	— 39.
Grønbech. se Sr Jen- sen Hoslef.		Jaul (Jucl). Kjeld. L. 3. (R. 4)	— 3.
Hagemann. Mart Nico- laus. A. 103	— 103.	— Niels Sørensen. L. 6 (R. 9)	— 4.
Hald. Søren. A. 87	— 97.	Juulbye. Jens. R. 27. (O. 4)	— 25.
Halkjær. Laur. A. 83	— 95.	Jørgensen. Jacob Ler- che. A. 92	— 100.
Hammer. Niels. A. 57	— 83.	— Peder. A. 22.	— 67.
Hansen. Christoph R. 23.	— 21.	Kieler. Victor Thom. Joach. A. 118.	— 118.
— . Jørgen. R. 34 (O. 12).	— 31.	Kieldstup. Jens Lau- ritzen A. 17.	— 65.
Hasse. Jacob. A. 65.	— 86.	Kierulf. Christian. A. 41	— 76.
— . Laur. A. 77	— 92.	Klyhn. (Kløhn) Jens. A. 64	— 86.
Hasselbalch. Frdr. R. 36. (O. 16. A. 95)	— 33.	Kragbæk. Christoph. Christensen A. 24	— 67.
Heise. Carl Arnold Leopold A 115	— 115.	Krebs. Claus. A. 46	— 77.
Hesselberg. Niels A. 54.	— 82.	Kruse. Caj Ditlev. O. 13	— 46.
Hjersing. Jens. R. 33 (O. 11)	— 30.	— . Petrus Janus. A. 86	— 96.
— . Thøger. A. 82.	— 94.	Kræmmer se Iversen.	
Holm. Jacob Hansen. R. 12.	— 15.	Lauridsen. Johannes. R. 16.	— 16.
Holmer. Ditl. Michael. A. 58	— 83.	Lauritzen. Jens. A. 17.	— 65.
Holst. Alb. Christoph A. 72	— 89.	Lefolii. Hans Henrik. R. 39	— 38.
Hornemann. Jac. Utzon Clausen. A. 67	— 87.	Leth Gros (Grotius). A. 48	— 78.
Hoslef (Horslev. Hvors- lev). Otto Jensen A. 21.	— 66.	— Jens Nicol Fabri- cius. A. 102.	— 103.
— . Søren Jensen. A. 20.	— 66.	Levinsen. Peter Nico- lai. A. 90	— 99.
— . Thomas Jensen A. 19.	— 65.	Longberg eller Longomontanus. Chri- stian. R. 17	— 17.
Høeg. Peder Jensen. L. 9 (R. 14)	— 5.	Lund. Christian Chri- stensen. A. 45	— 77.

Lund. John. A. 84.	Sd. 95.	Ravn. Jørgen. A. 79. Sd. .	93.
Løvenbalk se Thøgers-		Reenberg. Jens. R. 28	
sen.		(O. 6.)	26.
Manniche. Johan Gott-		— . Peter O. 5	45.
fred. A. 89	93.	Reff Chr. Nielsen L.	
Mathiesen. Jørgen. A.		8. (R. 13. A. 2)	5.
15	64.	Reisz. Jacob Frdr. O.	
Mehl. Ditlev. A. 61	85.	21 (A. 99)	53.
— — A. 75.	90.	Resen. Hans Poulsen	
Melissus se Bhie.		A. 3	60.
Michelsen. Søren A. 11.	63.	Riber. Jacob Andersen.	
Mortensen Christen.		se Andersen.	
A. 18.	65.	Ries. Vilhelm. A. 73	89.
Munch. Hans Christian.		Rosenberg. Hans. O. 3	43.
A. 80	93.	Rosenstand-Goiske se	
Møller. Johan Gustav.		Goiske.	
A. 117	116.	Rønneberg. Jesp. Jen-	
Nielsen. Bonde. R. 18	18.	sen. A. 31	74.
— . Villads. se		Sadolin. Christian Alb.	
Brøns.		O. 58	84.
Olsen. Frdrk. Christi-		— . Jørgen Jensen.	
an. R. 38	35.	L. 1 (R. 1)	1.
Ostenfeld. Christen O		— Ole Albertsen. A.	
1	42.	35	73.
— . — A. 70	88.	Samuel. Ernst. A. 49	79.
— . Jens. R. 30.		Schacht. Matthias. A.	
(O. 8. A. 43.)	27.	29	70.
Paludan. Hans Chri-		Schandorf. Joh. An-	
istian. A. 69	88.	dreas Jepsen. A.	
— . Hans Iensen A.		53	82.
23	67.	— . Niels Poulsen. R.	
— . Pdr. Villumsen		22	20.
L. 11.	7.	Schive. Christen Jen-	
— . Poul Hansen.		sen. A. 4.	61.
A. 30	71.	— . Niels. R. 29 (O. 7.)	26.
— Søren. L. 12	8.	Schmidt. Christian. A.	60.
Panch. Ivar. A. 39.	73.	Schouboe se Skouboe.	
Pedersen eller Peter-		Schytte Oluf Nielsen.	
sen. Frdr. Jacob		R. 5	13.
Vilhelm. A. 116.	116.	Schønau. Gottfred	
— . Johan Henrik.		Schmidt. A. 91	99.
A. 85	96.	Sevel. Søren. A. 27	69.
— . Rimboldt. L. 5.		Skouboe. Jens Nicolai	
(R. 6)	5.	A. 62.	85.
— . Rudolph. A. 109.	106.	Skønning. Jacob. R. 2	12.
Pontoppidan. Jørgen.		Spreckelsen. Laur. A.	
A. 44	77.	107	105.
Rafn. Laur. Jensen. A.		Stabell. Johan Henrik.	
7	62.	A. 94	101.
Ramsgaard. Christian		Steenbloch. William.	
A. 114	114.	A. 32	72.

Steenstrup. Lucas A. 50	Sd. 30.	Ullitz. Mads Jacobsen. A. 34	Sd. 73.
Stistrup. Christen. Christensen. A 25	— 68	Varde. Christen Niel- sen. A. 14	— 64.
Svansøe. Niels. L. 2	— 3.	Wesenberg. Alb. Sado- lin. O. 20 (A. 100)	— 52.
Tetens. Jacob. O. 14	— 48.	Winther. Jens Nielsen. A. 36	— 74.
Thorup. Erik Frisen- berg. O. 15. (A. 93)	— 49.	Wolfe. Emil. O. 22 (A. 105.)	— 54.
Thøgersen. Peder. R. 8	— 14.	Wøl like. Christoph. A. 74	— 90.
Trane. Peter Petersen. A. 13	— 64.	Zoëga. Johannes. R. 24	— 23.
Tøpfer. Julius Georg Theodor A. 112	— 108.	Ørur. Jens Christen- sen. A. 10	— 63.
